

Spis treści

Od Redakcji	5
--------------------------	----------

Regionalne Plany Działań na rzecz Zatrudnienia w 2005 r.

Województwo dolnośląskie	9
Województwo kujawsko-pomorskie	26
Województwo lubelskie	41
Województwo lubuskie	52
Województwo łódzkie	55
Województwo małopolskie	63
Województwo mazowieckie	77
Województwo opolskie	85
Województwo podkarpackie	97
Województwo podlaskie	107
Województwo pomorskie	115
Województwo śląskie	125
Województwo świętokrzyskie	142
Województwo warmińsko-mazurskie	164
Województwo wielkopolskie	174
Województwo zachodniopomorskie	182

Od Redakcji

Drodzy Czytelnicy,

Oddajemy Wam niecodzienny numer. To zbiór streszczeń i skróconych prezentacji regionalnych planów działania, przygotowanych w 2005 roku – na lata 2005–2006. Jakże jest źródło tego pomysłu tak mocno angażującego regiony w programowanie?

Wejście Polski do Unii Europejskiej rzutuje w różnoraki sposób na prowadzenie polityki zatrudnienia. Jednym z istotnych, nowych elementów polityki zatrudnienia – jest przygotowywanie, zgodnie z Wytycznymi Europejskiej Strategii Zatrudnienia tzw. krajowych planów działań. W zamyśle, od samego początku wdrażania Europejskiej Strategii Zatrudnienia po podpisaniu Traktatu Amsterdamskiego w 1997 roku, kraje członkowskie miały opracowywać swoją agendę działań na dany rok, czy okresy dwuletnie – z wykorzystaniem wskazówek, metodologii oraz benchmarkingu europejskiego. Pozwalało to na łączenie krajowych specyfik programowych z wymogami strategicznymi Unii Europejskiej w obszarze rynku pracy. Realizacja tych krajowych planów działania podlegała ocenie – a dodatkowo kraje wymieniały między sobą praktyczne doświadczenia. Zasada ta zaczęła nas obowiązywać od 2004 roku, kiedy to po raz pierwszy w oparciu o wówczas reorientowaną Europejską Strategię Zatrudnienia i 10 nowych wytycznych (rozwijających wcześniejsze 4 filary: poprawę zatrudnialności, rozwój adaptacyjności, rozwój przedsiębiorczości oraz troskę o równe szanse na rynku pracy) powstał pierwszy polski Krajowy Plan Działania na rok 2005.

Istotnym elementem tego sposobu budowania programów działań jest maksymalne ukonkretnianie opisywanych celów, zadań i przedsięwzięć. Instrumentarium realizacyjne polskiego planu działań stanowiły narzędzia stosowane w polityce rynku pracy zawarte w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (realizowane dzięki Funduszowi Pracy) oraz możliwości projektowe Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój

Zasobów Ludzkich, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Dodatkowo jednak, w debacie z partnerami społecznymi uznano, iż ten sposób przekładu Europejskiej Strategii Zatrudnienia na plany działań jest dobrą formą rozwoju programowania polityki rynku pracy na szczeblu regionalnym.

Stąd też stworzono wymóg oraz warunki dla przygotowania regionalnych planów działań. Ramą dla nich powinien być plan krajowy oraz europejskie wytyczne. Żeby jednak sensownie przygotować taki program na poziomie województw – trzeba było sięgnąć do analiz i programów rozwojowych opracowywanych w samorządowych województwach, w urzędach marszałkowskich. To był też dobry powód do poprawy koordynacji działań pomiędzy różnymi departamentami oraz obszarami działań w regionach.

Dlaczego dla usprawniania rynku pracy i ukonkretniania celów oraz narzędzi realizacyjnych polityki zatrudnienia szczebel regionalny jest tak istotny?

Sytuacja na polskim rynku pracy jest, jak wiadomo, bardzo złożona. Jedną z cech strukturalnego zróżnicowania jest odmienność regionalna. Mamy regiony o stosunkowo wysokim potencjale rozwojowym, niezłej infrastrukturze technicznej, komunikacyjnej i telekomunikacyjnej, społecznej i edukacyjnej oraz rosnącej jakości kapitału ludzkiego, a także znaczącym kapitale społecznym. Ale też mamy regiony o niskich parametrach rozwojowych, w tym i niskim wskaźniku rozwoju kapitału ludzkiego, najczęściej zapóźnione cywilizacyjnie i dziedziczące swoje słabości od pewnie 200–250 lat. Istotą polityki regionalnej musi być konwergencja, dyfuzja, przenikanie się sił i czynników rozwojowych. To powinno dopiero rzutować na poprawę zróżnicowania sytuacji na rynku pracy. Żeby to jednak uzyskać – niezbędna jest dobra identyfikacja problemów oraz stworzenie przesłanek dla regionalnie osadzonej polityki rynku pracy, sprzężonej z polityką rozwoju – w wielu wymiarach tego rozwoju. Praca, jaką wykonano w regionach w tej dziedzinie jest olbrzymia. I dlatego materiał oraz przemyslenia z procesu przygotowawczego tych regionalnych planów działania są kapitalnym źródłem dla następnych działań, już np. w kontekście przygotowywania się do okresu programowania w latach 2007–2013.

Swoją funkcję zatem, opracowanie owych regionalnych planów działań – spełniło. Co nie oznacza, że wtedy, kiedy je czytamy – możemy być w pełni

usatysfakcjonowani. Tak nie jest – i to z różnych powodów. Jednym z kluczowych jest brak dobrego wzoru do kreowania zintegrowanej polityki zatrudnienia na szczeblu krajowym. Drugim – niepełna umiejętność wykorzystywania źródeł finansowania rozwoju. A trzecim – słabość implementacji wynikająca ze słabości instytucji rynku pracy i ich umiejętności współdziałania. Przygotowywanie i opracowanie tych regionalnych planów działań winno zaangażować partnerów instytucjonalnych i społecznych – i stworzyć podstawy do trwałego partnerstwa na rynku pracy. Gdy tymczasem deficyt partnerstwa jest jedną z cech oraz słabości polskiej polityki zatrudnienia. A zatem regionalne plany działań to ćwiczenie, praktykowanie umiejętności, które trzeba rozwinąć.

Najtrudniejszym zadaniem było chyba uchwycenie oraz wyraziste przedstawienie kluczowych a zarazem regionalnie specyficznych wyzwań rynku pracy – w perspektywie średnio i długookresowej. Gdyż przy tak dużym bezrobociu w całym kraju – wszystko z pozoru wydaje się do siebie podobne, wszystkie cechy bezrobocia. A w rzeczywistości jest jednak inaczej. W kilku przypadkach to się udało autorom regionalnych programów.

Ale to już oceńcie Państwo sami. Tak – jak i dobór narzędzi, precyzję w stawianiu celów oraz mierników realizacji celów i rezultatów.

Uważnej lektury!

Redakcja

Województwo dolnośląskie

Opracowanie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia jest wykonaniem postanowień art. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Plan został opracowany na podstawie Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia i odpowiada na wyzwania wynikające z Europejskiej Strategii Zatrudnienia, wyrażonej w Decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 22 lipca 2003 roku w sprawie wytycznych polityk zatrudnienia.

Jako dokument o charakterze wykonawczym definiuje zadania i działania w zakresie zatrudnienia jakie będą podejmowane i realizowane na Dolnym Śląsku w 2005 roku. Określa w szczególności preferowane programy regionalne, programy lokalne oraz priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób, które będą wymagały szczególnego wsparcia na dolnośląskim rynku pracy.

Zawarte w Regionalnym Planie Działań cele zgodne są z priorytetami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego jak również z priorytetami w sferze społecznej zawartymi w założeniach Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej.

Regionalny Plan powstał w wyniku prac Zespołu powołanego przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 2244/II z dnia 8 lutego 2005 r. i został opracowany z zachowaniem zasady partnerstwa społecznego poprzez:

- bieżące konsultacje projektu dokumentu oraz jego założeń z powiatowymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi,
- bieżące konsultacje projektu z Wojewódzką Radą Zatrudnienia oraz Wojewódzką Komisją Dialogu Społecznego (Zespół ds. Rynku Pracy i Bezpieczeństwa Pracy).

Konsultacje z partnerami społecznymi prowadzone były również poprzez:

- umieszczenie projektu Planu na stronie internetowej DWUP,
- umieszczenie na stronie internetowej „Karty zgłoszenia zadania do Regionalnego Planu Działań”, która została skierowana do powiatowych jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych.

Prace związane z opracowaniem Planu rozpoczęto w IV kwartale 2004 roku organizując warsztaty z dyrektorami powiatowych urzędów pracy. W I kwartale 2005 r. realizowano głównie prace analityczne i diagnostyczne. Dokonano w szczególności pogłębionej diagnozy sytuacji na wojewódzkim i lokalnych rynkach pracy oraz rozpoczęto konsultacje z partnerami społecznymi.

Regionalny Plan Działań składa się z czterech rozdziałów, a jego integralną część stanowią załączniki zawierające między innymi wykaz zadań oraz partnerów, którzy będą współrealizować Plan, harmonogram realizacji zadań, a także plan środków finansowych.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 r. zatwierdzony został przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego na sesji w dniu 25 kwietnia Uchwałą Nr XXXIX/510/2005 oraz pozytywnie zaopiniowany przez Dolnośląską Wojewódzką Radę Zatrudnienia.

Diagnoza sytuacji na dolnośląskim rynku pracy

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia powstał w oparciu o pogłębioną diagnozę, określającą i identyfikującą najtrudniejsze segmenty dolnośląskiego rynku pracy. Diagnozy dokonano w układzie powiatów, a także w układzie podregionów, tj. statystycznych jednostek terytorialnych, które w krajach Unii Europejskiej są wykorzystywane do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionów pod kątem oceny zróżnicowań regionalnych i opracowywania programów rozwoju regionalnego.

Diagnoza rynku pracy dotyczy w szczególności uwarunkowań gospodarki województwa, w tym uwarunkowań demograficznych, aktywności zawodowej ludności oraz kształcenia zawodowego w województwie, a także zawiera podstawowe elementy analizy bezrobocia w układzie podregionów i powiatów z uwzględnieniem poziomu stopy bezrobocia, płynności rynku pracy, zgłaszanych ofert zatrudnienia oraz wskazuje priorytetowe grupy bezrobotnych będące w szczególności trudnej sytuacji na dolnośląskim rynku pracy.

Z dokonanej diagnozy rynku pracy województwa dolnośląskiego wynika:

1. Uwarunkowania demograficzne wskazują, że w wyniku niskiego przyrostu naturalnego ludność na Dolnym Śląsku w latach 2004–2010 zmniejszy się o ponad 47 tys. osób, w tym w 2005 roku zmaleje o 5,6 tys. osób, w roku 2006 zmniejszy się o dalsze 6,5 tys. Ważne znaczenie dla rynku pracy województwa będą miały zmiany w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W 2005 roku ludność w wieku produkcyjnym wzrosła o 11,4 tys. osób, a w 2006 roku wzrost ten wyniesie 4,7 tys. osób. Podkreślić należy, że w latach 2005–2006 ludność w wieku mobilnym (do 44 roku życia) będzie malała, przy jednocześnie znacznym wzroście osób powyżej 45 roku życia, co może powodować pogarszanie się sytuacji na rynku pracy w grupie osób starszych wiekowo.
2. Począwszy od 1990 roku procesy restrukturyzacji gospodarki spowodowały znaczny spadek liczby pracujących w województwie. Liczba pracujących na Dolnym Śląsku zmalała o blisko 100 tys. osób. Największy spadek poziomu zatrudnienia wystąpił w sektorze przemysłu i budownictwa oraz w sektorze usług rynkowych. Dopiero od IV kwartału 2004 r. liczba pracujących w województwie dolnośląskim zaczyna wykazywać tendencje wzrostowe.
3. Znaczny spadek liczby pracujących przyczynił się do wzrostu stopy bezrobocia oraz wzrostu liczby osób biernych zawodowo. Zmiany w populacji aktywnych zawodowo uwidoczniły się w większym stopniu wśród kobiet niż mężczyzn. Współczynnik aktywności zawodowej w 2003 roku kształtował się na poziomie 52,3% (57,3% w 2000 roku). Najwyższymi współczynnikami aktywności zawodowej charakteryzują się osoby w wieku 35–44 lat (87,2%) oraz w wieku 25–34 lat (85,0%). Niskim wskaźnikiem aktywności zawodowej charakteryzują się osoby w starszych grupach wiekowych. Zaledwie 14,7% ludności w wieku 55 lat i więcej pracuje lub aktywnie poszukuje pracy. Najniższą aktywnością zawodową wykazują się osoby o najniższym poziomie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.
4. Atutem Dolnego Śląska są dynamicznie rozwijająca się gospodarka oraz wykwalifikowane kadry. Pozytywnym zjawiskiem jest stały wzrost

liczby osób legitymujących się wykształceniem wyższym i średnim. Nadal jednak ważnym problemem pozostaje dostosowanie struktury kształcenia zawodowego do potrzeb rozwijającego się rynku pracy. Obecnie wiele szkół nie wykorzystuje swojego potencjału i możliwości, kształcąc młodzież w zawodach, na które nie ma zapotrzebowania pracodawców, bądź jest ono nieproporcjonalnie małe w stosunku do podaży. Pomocnym narzędziem w kształtowaniu odpowiedniej struktury kształcenia zawodowego będzie prowadzony w ramach realizacji Regionalnego Planu Działań monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Systematyczne określanie kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych i regionalnym rynku pracy powinno zwiększyć efektywność organizowanych szkoleń poprzez lepsze dostosowanie kierunków tych szkoleń do potrzeb pracodawców. Wyniki badań udostępnione zostaną władzom oświatowym oraz dyrektorom szkół dla potrzeb korygowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego.

5. Notuje się systematyczny rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw, który stanowi obecnie ponad 96% ogółu przedsiębiorstw zarejestrowanych w systemie Regon. Przeszkody w jego dalszym szybkim rozwoju to wysokie koszty ogólne funkcjonowania firm oraz bariery administracyjne. Wzrasta również ilość podmiotów z kapitałem zagranicznym. Magnesem przyciągającym zagraniczny kapitał są zwłaszcza szybko rozwijające się specjalne strefy ekonomiczne oraz stwarzanie na Dolnym Śląsku przyjaznego klimatu dla inwestorów.
6. Okres funkcjonowania dolnośląskiego rynku pracy w latach 1999–2003 był okresem trudnym. Głównym czynnikiem generującym wzrost bezrobocia były przede wszystkim utrzymujące się tendencje spadku liczby pracujących. Również aktualną sytuację na dolnośląskim rynku pracy należy ocenić jako trudną o czym świadczy, zarówno poziom i natężenie bezrobocia, jak również stopień zaangażowania ludności w procesie pracy. Rok 2004 był pierwszym, który w porównaniu do lat ubiegłych charakteryzował się znaczną poprawą sytuacji na rynku pracy. Tempo spadku bezrobocia na Dolnym Śląsku było szybsze niż przeciętnie w kraju.

Określenie priorytetowych grup bezrobotnych na dolnośląskim rynku pracy

Z dokonanej diagnozy wynika, że do grup osób bezrobotnych mających największe trudności na dolnośląskim rynku pracy, które będą wymagały wsparcia należą:

⇒ **Bezrobotni z niskim poziomem kwalifikacji** tj. z wykształceniem poniżej średniego. Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych notuje grupa bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Pomimo, że bezrobocie dotyka w coraz większym stopniu także osoby wysokowyszkolone, to jednak wyższy poziom wykształcenia jest nadal istotnym czynnikiem stwarzającym większe szanse i możliwości zatrudnienia.

W województwie dolnośląskim nieco wolniej niż w kraju rosła liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym, średnim zawodowym i ogólnokształcącym jak również zasadniczym zawodowym, natomiast szybsze tempo wzrostu bezrobocia notowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

⇒ **Osoby w starszych grupach wiekowych. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stale rośnie.** W latach 1999–2004 liczba bezrobotnych w województwie w grupach wieku mobilnego tj. 18–44 lata zwiększyła się o ponad 46 tys. osób, przy dynamice 135,9%. W grupach wieku niemobilnego tj. 45–64 lata notowano znacznie wyższą dynamikę wzrostu liczby bezrobotnych. W latach 1999–2004 liczba bezrobotnych w wieku niemobilnym zwiększyła się o ponad 50 tys. osób, przy wskaźniku dynamiki 263,2%.

⇒ **Bezrobotne osoby niepełnosprawne.** Z roku na rok notuje się w województwie wzrost napływu do rejestracji bezrobotnych osób niepełnosprawnych, zarazem zwiększa się ich udział w napływie bezrobotnych ogółem. Bezrobotne osoby niepełnosprawne stanowią kategorię osób, która w szczególny sposób odczuwa trudności związane z pozyskiwaniem, wykonywaniem i utrzymaniem pracy. Praca stanowi dla tych osób nie tylko źródło dochodów umożliwiających zaspokajanie potrzeb, ale jest także najskuteczniejszym sposobem rehabilitacji społeczno-zawodowej. Okres lat 1999–2004 charakteryzował się dużą dynamiką wzro-

stu bezrobocia osób niepełnosprawnych w województwie, znacznie wyższą od dynamiki wzrostu bezrobocia ogółem.

- ⇒ **Długotrwanie bezrobotni.** Bezrobocie w tej grupie dotyka w największym stopniu osoby o najniższym poziomie wykształcenia oraz w starszych grupach wiekowych. Nadal w rejestrze bezrobotnych, co druga zarejestrowana osoba to osoba długotrwanie bezrobotna. Długotrwanie bezrobotni stanowili 66,2% wzrostu liczby bezrobotnych ogółem. Niepokojącym zjawiskiem był duży wzrost liczby osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące. W województwie dolnośląskim notuje się znacznie większy zakres bezrobocia długotrwałego wśród kobiet niż wśród mężczyzn.
- ⇒ **Bezrobotna młodzież.** Mimo utrzymującego się od blisko trzech lat spadku bezrobocia wśród młodzieży, nadal notuje się dużą koncentrację napływu do bezrobocia osób w wieku 18–24 lata. Osoby tej kategorii wiekowej stanowią przeciętnie w roku ponad 35% napływu bezrobotnych ogółem, przy jednoczesnym ponad 22% udziale w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych. Sytuacja młodzieży na dolnośląskim rynku pracy w latach 1999–2004 była bardzo zróżnicowana. W latach 1999–2001 notowano wzrost liczby bezrobotnych w wieku do 24 lat. W kolejnych latach notowano poprawę sytuacji na rynku pracy młodzieży. Spadek bezrobocia młodzieży w latach 2002–2004 był głównie wynikiem realizacji programu „Pierwsza Praca.”

Aktualna sytuacja na dolnośląskim rynku pracy charakteryzuje się nadal dużym zróżnicowaniem terytorialnym bezrobocia. Wysoki poziom natężenia bezrobocia mierzony wskaźnikiem bezrobocia rejestrowanego, występuje głównie w powiatach podregionu jeleniogórsko-wałbrzyskiego. Stąd istnieje nadal potrzeba preferencyjnego wspierania tych obszarów zwiększonymi środkami finansowymi pozyskiwanymi z różnych źródeł.

Z danych na koniec grudnia 2004 roku wynika, że w województwie dolnośląskim nie ma już powiatów, w których stopa bezrobocia przekraczałaby 2-krotnie przeciętny wskaźnik krajowy. Natomiast w 12 powiatach (w tym w 10 z podregionu jeleniogórsko-wałbrzyskiego) notowano jeszcze poziom stopy bezrobocia przekraczający 150% przeciętnego wskaźnika w skali kraju.

Z dokonanej diagnozy wynika również, że obecna sytuacja na dolnośląskim rynku pracy wymaga spójnych działań, głównie w obszarach promocji zatrudnienia, edukacji oraz zabezpieczenia społecznego.

Zadania zgłoszone do realizacji w ramach Planu

Dolnośląski Plan Działań na rzecz Zatrudnienia uwzględnia zestaw zgłoszonych w toku konsultacji zadań zidentyfikowanych przez Zespół jako najpilniejsze do realizacji w 2005 roku, dla których zaplanowano określone środki finansowe. Wskazuje w szczególności zakres działań, jakie będą w województwie dolnośląskim podejmowane na rzecz ograniczenia, zmniejszenia i łagodzenia skutków bezrobocia. Dokument koncentruje się na 2005 roku wyznaczając tam, gdzie jest to niezbędne, perspektywę realizacyjną do roku 2006.

Cele zakładane do realizacji zgodne są z priorytetami określonymi w strategii rozwoju województwa, jak również, z priorytetami w sferze społecznej określonymi w założeniach **Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku**.

Priorytety te to:

- **Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy na szczeblu regionalnym i lokalnym wspieranej przez efektywną realizację sektorowych i regionalnych programów operacyjnych;**

Działania:

1. Zapewnienie efektu synergii działań polityki rynku pracy realizowanych w ramach Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.
  2. Rozwój umiejętności i kwalifikacji kadr powiązanych z potrzebami rynku pracy.
  3. Rozwój kształcenia dla rynku pracy w regionie.
- **Aktywizacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy;**

Działania:

1. Wdrażanie planów działań na rzecz wzrostu zatrudnienia przy wykorzystaniu partnerstwa społecznego.

2. Koordynacja kierunków kształcenia i szkolenia bezrobotnych oraz osób poszukujących pracy z potrzebami rynku pracy.
  3. Zwiększenie zakresu i jakości poradnictwa zawodowego.
  4. Promocja zatrudnienia socjalnego.
- **Zwiększenie mobilności geograficznej na rynku pracy;**

Działania:

1. Usprawnienie systemu komunikacji publicznej poprzez harmonizację rozkładów jazdy między regionami, a w regionie między ośrodkami zatrudnienia i nauki.
2. Komunikacyjna integracja regionu i tworzenie więzi międzyregionalnych.
3. Zwiększenie dostępu do informacji o możliwościach zatrudnienia na krajowym i europejskim rynku pracy
4. Promowanie mechanizmów przeciwdziałających wykluczeniu z rynku pracy.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia nawiązuje również do priorytetowych działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, zawartych w założeniach **Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej**. Działania te skierowane głównie do grup narażonych na wykluczenie społeczne z powodu trudności w znalezieniu pracy, skupiać będą się wokół następujących priorytetów:

Priorytet 1: Działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające równy start młodzieży.

Priorytet 2: Budowa sieci bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

Priorytet 3: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Priorytet 4: Rozwój służb społecznych oraz instytucjonalny rozwój usług społecznych i ich koordynacja.

Uwzględniając wyżej wymienione dokumenty Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia odnosi się do obszarów działań szczególnie istotnych dla dolnośląskiego rynku pracy w zakresie rozwoju zasobów ludzkich, które będą realizowane w 2005 roku tj:

- **Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych** w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki regionu poprzez:
  - Rozwój szkoleń pracowników i kadry zarządzającej małych i średnich przedsiębiorstw.
  - Rozwój szkoleń kadry naukowo-badawczej i wdrożeniowej – działania mające na celu transfer wysokich technologii do przedsiębiorstw w regionie.
- **Promocja przedsiębiorczości** – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw poprzez:
  - Stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw,
  - Udzielanie pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia finansowego.
- **Rozwój powszechnej edukacji ustawicznej** oraz specjalistycznej edukacji zawodowej poprzez:
  - Wspieranie szkoleń, kursów, studiów policealnych i podyplomowych organizowanych przez publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe,
  - Tworzenie regionalnych sieci szkół prowadzących kształcenie zawodowe i placówek kształcenia ustawicznego.
- **Pełne wykorzystanie partnerstwa społecznego** poprzez:
  - Przygotowanie z samorządami i partnerami społecznymi odpowiednich planów działań na rzecz wzrostu zatrudnienia,
  - Wsparcie dla inicjatyw pozarządowych i samorządowych w zakresie pośrednictwa, poradnictwa, doradztwa i szkoleń osób bezrobotnych i grup ryzyka.
- **Radykalna poprawa efektywności działania instytucji rynku pracy**, w tym publicznych służb zatrudnienia poprzez:
  - Dostosowanie usług do potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
  - Wdrożenie standardów kwalifikacji zawodowych oraz standardów usług świadczonych przez urzędy pracy.

Regionalny Plan Działań określa w szczególności preferowane programy regionalne i programy lokalne oraz priorytetowe grupy bezrobotnych wymagających wsparcia na dolnośląskim rynku pracy. Realizacja zadań określonych w Planie odbywać będzie się między innymi poprzez:

- **Wsparcie finansowe obszarów o wysokim natężeniu bezrobocia.** Dotyczy to w szczególności powiatów w południowo-zachodniej części województwa (podregion jeleniogórsko-wałbrzyski), charakteryzujących się wysoką stopą bezrobocia. Dla tej grupy powiatów na podstawie algorytmu – decyzją Sejmiku Województwa Dolnośląskiego – skierowano w 2005 roku na realizację programów rynku pracy zwiększony strumień środków pochodzących z Funduszu Pracy.
- **Aktywizację priorytetowych grup bezrobotnych i innych osób, które będą wymagały szczególnego wsparcia na rynku pracy.** W województwie dolnośląskim dotyczy to w szczególności:
  - podniesienia kwalifikacji zawodowych osób z niskim poziomem wykształcenia,
  - aktywizacji osób w starszych grupach wiekowych (bezrobotni powyżej 50 lat życia),
  - aktywizacji bezrobotnych osób niepełnosprawnych,
  - aktywizacji zawodowej młodzieży,
  - przeciwdziałania i zwalczania długotrwałego bezrobocia.

Pomoc dla tych grup bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy realizowana będzie poprzez różnorodne usługi i instrumenty aktywizujące, wynikające głównie z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Działania wobec priorytetowych grup bezrobotnych sprowadzać będą się głównie do następujących zadań:

Zadanie: Aktywizacja bezrobotnych z niskim poziomem kwalifikacji

Cel: Podniesienie kwalifikacji zawodowych osób z niskim poziomem wykształcenia

Działania:

Wobec tej grupy osób kierowane będą w pierwszej kolejności programy wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym zwłaszcza działania podnoszące kwalifikacje zawodowe i przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu. Wobec bezrobotnych o niskich kwalifikacjach oprócz szkoleń i przekwalifikowań kierowane będą usługi

pośrednictwa pracy oraz zindywidualizowane doradztwo zawodowe oraz stwarzana będzie możliwość przygotowania zawodowego w miejscu pracy u pracodawcy. Bezrobotnym z niskim poziomem wykształcenia przyznawane będą również stypendia na podjęcie nauki w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej dla dorosłych.

Zadanie: Aktywizacja osób w starszych grupach wiekowych

Cel: Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia

Działania:

Do tej grupy osób inicjowane będą programy prozatrudnieniowe wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia. Na rzecz tej grupy bezrobotnych realizowany będzie pod patronatem Ministerstwa Gospodarki i Pracy pilotażowy program 50 Plus. Beneficjentami programu będą osoby w wieku powyżej 50 lat pozostające bez pracy lub zagrożone zwolnieniami oraz osoby tracące uprawnienia do rent inwalidzkich i zasiłków rehabilitacyjnych. Aktywizacja tej grupy bezrobotnych realizowana będzie w ramach specjalnych form prac interwencyjnych. W celu integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych powyżej 50 roku życia zagrożonych wykluczeniem społecznym organizowane będą roboty publiczne o wydłużonym czasie trwania do 12 miesięcy. Stwarzane będą także możliwości podjęcia przez bezrobotnych indywidualnej działalności gospodarczej. Bezrobotnym powyżej 50 roku życia posiadającym wysokie kwalifikacje zawodowe stwarzane będą warunki zatrudniania ich na zastępstwo na czas szkolenia kadry stałej przedsiębiorstwa na zasadzie pracy rotacyjnej oraz możliwość podejmowania pracy terminowej w ramach zleceń agencji pracy tymczasowej.

Zadanie: Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Cel: Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne

Działania:

Wobec tej grupy osób kierowane będą programy wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia w ramach dostępnych środków Funduszu Pracy. Dla podniesienia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz

zdobycia doświadczenia zawodowego inicjowane będą szkolenia, staże zawodowe, subsydiowanie zatrudnienia oraz wspieranie alternatywnych form zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Stwarzane będą również warunki zakupu środków technicznych, w tym sprzętu komputerowego umożliwiające osobom niepełnosprawnym naukę i podejmowanie pracy. Główne zadania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane i finansowane będą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Pomoc osobom niepełnosprawnym udzielana będzie w ramach realizacji programów wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zadanie: Przeciwdziałanie i ograniczanie długotrwałego bezrobocia

Cel: Ograniczanie zjawiska długotrwałego bezrobocia oraz jego przyczyn

Działania:

Do długotrwanie bezrobotnych kierowane będą takie programy rynku pracy jak pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, organizowanie subsydiowanego zatrudnienia, szkolenia zawodowe oraz przygotowanie zawodowe w miejscu pracy. Udzielane będą również jednorazowe dotacje dla bezrobotnych podejmujących własną działalność gospodarczą. Z uwagi na szczególnie trudną sytuację na rynku pracy osób długotrwanie bezrobotnych, działania wobec tej grupy uzupełniane będą uczestnictwem w zajęciach klubu pracy i szkoleniu zawodowym. Zadania wobec długotrwanie bezrobotnych realizowane będą również w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich – działanie **1.3. „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”**. Działanie dotyczyć będzie różnorodnych form wsparcia, w tym poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, szkoleń, doradztwa dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, dotacji na podjęcie własnej działalności gospodarczej oraz subsydiowanego zatrudnienia.

Działania w tym obszarze wspomagane będą systemem pomocy społecznej. W ramach udzielanej pomocy długotrwanie bezrobotni zobowiązani zostaną do aktywnego poszukiwania pracy, od którego uzależnione będzie udzielanie pomocy społecznej.

Zadanie: Aktywizacja zawodowa młodzieży

Cel: Zwiększenie poziomu zatrudnienia ludzi młodych

Działania:

Do tej grupy młodych kierowane będą prozatrudnieniowe programy rynku pracy takie jak: aktywne pośrednictwo pracy, staże i praktyki zawodowe, promocja samozatrudnienia i wolontariatu, stypendia na szkolenie lub podjęcie dalszej nauki, zatrudnienie subsydiowane oraz przyznawanie dotacji dla osób, które zamierzają podjąć własną działalność gospodarczą.

Kontynuowany będzie program „**Pierwsza Praca**” w ramach którego młodzież będzie mogła korzystać ze staży absolwenckich i szkoleń, a pracodawcy z refundacji z tytułu zatrudnienia absolwentów.

Działania na rzecz młodzieży wspierane będą przez centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz przez biura karier, które w szczególności świadczyć będą usługi doradztwa i poradnictwa zawodowego oraz udzielać pomocy w planowaniu własnej kariery zawodowej.

Zadania na rzecz młodzieży realizowane będą również w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich w działaniu **1.2. „Perspektywy dla młodzieży”** i obejmować będą różnorodne formy wsparcia dla młodzieży, w tym pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia, doradztwo dla osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą, dotacje na podjęcie własnej działalności gospodarczej, staże, przygotowanie do wykonywania zawodu w miejscu pracy oraz zatrudnienie subsydiowane.

Dla młodzieży zagrożonej marginalizacją społeczną podejmowane będą przez OHP działania mające na celu przygotowanie zawodowe w formie przyuczenia do wykonywania pracy oraz nauki zawodu lub uzupełnienia wykształcenia ogólnego.

Zadania wobec priorytetowych grup bezrobotnych realizowane będą przez powiatowe urzędy pracy w ramach programów lokalnych.

Deklarację realizacji powyższych programów na rzecz priorytetowych grup bezrobotnych zgłosiły wszystkie powiatowe urzędy pracy z terenu województwa dolnośląskiego. Programy realizowane będą na zasadzie partnerstwa lokalnego, czyli jak najszerzego udziału partnerów społecznych w przygotowaniu programu oraz udziału w jego realizacji.

Programy o charakterze regionalnym wobec wybranych priorytetowych grup bezrobotnych realizowane będą przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z powiatowymi urzędami pracy. Dotyczy to w szczególności programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich w działaniach: **1.2. „Perspektywy dla młodzieży”** i **1.3. „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”**.

Programy te zawierają zestaw usług i instrumentów rynku pracy realizowanych i finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, z Funduszu Pracy i środków prywatnych.

Do grup narażonych na wykluczenie społeczne z powodu trudności w znalezieniu pracy należą: bezdomni, osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, zwalniani z zakładów karnych, uchodźcy oraz ludność romska. Do grup tych kierowane będą działania w zakresie zatrudnienia socjalnego, realizowane w ramach ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

W ramach centrów integracji społecznej realizowany będzie program zatrudnienia socjalnego poprzez:

- umożliwienie zatrudnienia wspieranego tj. udzielenie pomocy osobie uczestniczącej w zajęciach centrum w podjęciu pracy lub w podjęciu własnej działalności gospodarczej,
- reintegrację zawodową mającą na celu odbudowanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum zdolności do samodzielnego świadczenia pracy,
- reintegrację społeczną, czyli odbudowanie umiejętności uczestniczenia w życiu lokalnej społeczności.

Główne działania wobec grup narażonych na wykluczenie społeczne z powodu trudności w znalezieniu pracy realizowane będą w ramach zadań przewidzianych w założeniach Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej. Dotyczy to w szczególności działań w takich podstawowych obszarach polityki społecznej jak:

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – działania mające na celu eliminowanie niekorzystnych zjawisk społecznych, uniemożliwiających jednostkom i grupom społecznym zaspokajanie ich potrzeb życiowych,
- integracja społeczna środowisk wymagających szczególnego wsparcia – działania mające na celu wspieranie jednostek i grup dotkniętych

lub zagrożonych marginalizacją, by dążyły do przezwyciężenia swej trudnej sytuacji życiowej.

Znacznym wsparciem dolnośląskiego rynku pracy w podejmowaniu działań na rzecz zatrudnienia będzie realizacja **Programu Phare „Promocja zatrudnienia – Rozwój Zasobów Ludzkich,”** finansowanego ze środków Unii Europejskiej Phare oraz budżetu państwa w kwocie 1 400 000 Euro.

Program realizowany na obszarze całego województwa dolnośląskiego pod nadzorem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy składa się z 3 podprojektów:

- Aktywne działania na rynku pracy – zapewnienie usług wspierających zatrudnienie bezrobotnym i innym osobom mającym problemy na rynku pracy;
- Promocja przedsiębiorczości;
- Wspieranie rozwoju lokalnej współpracy partnerskiej w dziedzinie zatrudnienia.

Źródła finansowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia

Podstawowym źródłem finansowania zadań ujętych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia będą:

- Fundusz Pracy,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- środki budżetu państwa,
- inne środki /PFRON, prywatne/.

Na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2005 r. województwo dolnośląskie otrzymało kwotę 160 824,7 tys. zł. Z kwoty tej:

- 70% środków tj. 112 577,3 tys. zł przekazano samorządom powiatów na realizację programów aktywizacji bezrobotnych na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego,

- 30% środków tj. 48 247,4 tys. zł, będących jako rezerwa samorządu województwa przekazano samorządom powiatów na współfinansowanie działań 1.2. „Perspektywy dla młodzieży” i 1.3. „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia” w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.

Programy regionalne w ramach działań 1.2. i 1.3. inicjowane będą przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z powiatami. Programy te tworzone będą jako montaż usług i instrumentów rynku pracy realizowanych głównie przez powiatowe urzędy pracy z zastosowaniem zasady jak najszerszego udziału partnerów społecznych w przygotowaniu programu oraz jego realizacji.

Podane wyżej źródła finansowania zadań realizowanych w ramach Planu nie wyczerpują wszystkich możliwości. Stąd Samorząd Województwa Dolnośląskiego ustalił kryteria wsparcia, jakie będą brane pod uwagę przy ubieganiu się podmiotów o pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań na rzecz zatrudnienia, pochodzących z innych źródeł.

Pozytywnie opiniowane i preferowane będą w szczególności projekty spełniające w szczególności kryteria:

- zgodności zgłaszanego do realizacji projektu z celami i priorytetami określonymi w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia,
- uwzględniające priorytetowe grupy bezrobotnych będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy,
- projekty mające na celu zwiększenie dostępu do edukacji oraz promocji kształcenia przez całe życie,
- projekty wspierające działania na rzecz promocji przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia,
- stopień zaangażowania partnerów społecznych w realizację projektu.

Monitorowanie i koordynowanie wykonywania zadań

Dotyczy w szczególności sposobu monitorowania i sprawozdawania wykonywania zadań przewidzianych do realizacji w ramach Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 r. Monitoring półroczny

i roczny, prowadzony przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy, zawierał będzie w szczególności:

- charakterystykę realizowanego zadania (cel, wykonawcy, podjęte i zrealizowane działania),
- ocenę zgodności realizacji zadania z Regionalnym Planem Działań,
- wydatkowane środki oraz uzyskane efekty,
- wnioski i rekomendacje wynikające z realizacji zadania.

Sprawozdanie półroczne stanowić będzie podstawę dla przygotowania projektu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na kolejny 2006 r.

Dla pomiaru efektów realizacji Planu stosowane będą wskaźniki dostępne w statystyce publicznej oraz w sprawozdawczości prowadzonej przez poszczególne podmioty zaangażowane w realizację Planu (do prowadzenia monitoringu przygotowano grupę kilkunastu kluczowych wskaźników).

Zgodnie z art. 22 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy okresowe sprawozdania z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w 2005 r. opiniowane będą przez Dolnośląską Wojewódzką Radę Zatrudnienia. Sprawozdanie roczne z realizacji Planu przekazane zostanie Sejmikowi Województwa Dolnośląskiego oraz zarządowi województwa.

Województwo kujawsko-pomorskie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok jest opracowaniem, do którego przygotowania zobowiązują następujące dokumenty:

- Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (art. 125 i 128),
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- postanowienia art. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001).

Układ Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia koresponduje z treścią Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia oraz wytycznymi Unii Europejskiej. Jest to dokument określający i koordynujący regionalną politykę rynku pracy oraz rozwój zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy.

Do prac związanych z tworzeniem Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim utworzony został Zespół Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok – powołany Uchwałą Nr 53/741/2004 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 października 2004 r. w sprawie trybu opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok.

Przewodniczącym Zespołu ds. opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok w województwie kujawsko-pomorskim został Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu a jego członkami przedstawiciele WUP w Toruniu, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Toruniu. Ponadto Przewodniczący Zespołu do udziału w jego posiedzeniach zaprosił innych przedstawicieli administracji rządowej, PFRON, urzędu statystycznego i organizacji pozarządowych. Etapy realizacji prac Zespołu zostały wyznaczone ustalonym i przyjętym harmonogramem.

Zgodnie z ww. uchwałą, projekt RPD/Z na 2005 r. został poddany konsultacjom z:

- **samorządami powiatów** (starostwa, powiatowe urzędy pracy)
WUP w Toruniu odbył z wszystkim ww. jednostkami spotkania, podczas których zapoznano ich przedstawicieli z projektem programu RPD/Z oraz zaprezentowano jego założenia. W odpowiedzi projekt został pozytywnie zaopiniowany przez samorzady naszego regionu. Partnerzy nie zgłosili istotnych uwag do przedłożonego materiału.
- **Wojewódzką Radą Zatrudnienia**
Członkowie WRZ w Toruniu podczas posiedzenia w dniu 15 kwietnia 2005 r. jednomyślnie pozytywnie zaopiniowali Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok w województwie kujawsko-pomorskim (Uchwała nr 6/2005 WRZ w Toruniu z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie zaopiniowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok).
- **Wojewódzką Komisją Dialogu Społecznego.**

W dniu 18 maja 2005 r. odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego w Bydgoszczy, którego tematem było omówienie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok w województwie kujawsko-pomorskim. W wydanej Opinii 1/2005 WKDS z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok – Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego pozytywnie zaopiniowała ww. dokument.

Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych, projekt został przekazany do akceptacji Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała Nr 19/277/2005 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 5 kwietnia 2005 r. w sprawie przyjęcia projektu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok), a następnie Sejmikowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który wydał uchwałę zatwierdzającą w tym zakresie (Uchwała Nr XXXV/431/05 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok).

Za opracowanie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 r. odpowiada Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu. Ponadto WUP zapewnił obsługę administracyjną prac Zespołu. Dokument ten, podobnie jak Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia, został przygotowany po raz pierwszy.

Forma i układ dokumentu

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok zawiera 3 rozdziały oraz załączniki. Każdy rozdział obejmuje Kontekst problemowy, Cele, Działania i Rezultaty.

Rozdział I – przedstawia na tle krajowej polityki zatrudnienia politykę regionalną oraz dotychczasową sytuację w regionie kujawsko-pomorskim.

Rozdział II – wyznacza zadania regionalne na rzecz zatrudnienia w ramach wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

Rozdział III – ujmuje zagadnienia dotyczące zarządzania Regionalnym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia oraz sposób prowadzenia monitoringu z realizacji zadań określonych w tym dokumencie. Bardzo ważnym elementem realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok jest jego promocja. Został on umieszczony na stronach internetowych WUP, przeprowadzono promocję w środkach masowego przekazu a także wśród partnerów instytucjonalnych rynku pracy.

Załączniki (tabele) dotyczą:

- źródeł finansowania zadań realizowanych w ramach RPD/Z,
- listy podmiotów realizujących i sprawozdających o zadaniach ujętych w RPD/Z,
- tabeli monitoringu RPD/Z.

Wskaźniki ujęte w tabelach będą stanowiły uwiarygodnienie równowagi między priorytetami polityki zatrudnienia a finansowymi możliwościami wprowadzania ich w życie.

Cele, działania, rezultaty

Najistotniejszym ze względu na wagę działań jest Rozdział II, obejmujący dziewięć wytycznych szczegółowo opisujących: Kontekst problemowy, Cele, Działania i Rezultaty.

Należy podkreślić, że Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok w województwie kujawsko-pomorskim nie odnosi się do **Wytycznej 8 – ZAPEWNIENIE OPLACALNOŚCI PRACY PRZEZ ŚRODKI ZACHĘCAJĄCE W CELU ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI PRACY.**

W **Kontekstach problemowych** odniesiono się do danych statystycznych wszystkich wytycznych zawartych w ww. Rozdziale.

Działania zawierają opis poszczególnych programów objętych wytycznymi oraz liczbę osób i kwoty środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Natomiast **Cele i Rezultaty** w poszczególnych **WYTYCZNYCH** zostały bardziej szczegółowo opisane poniżej:

Wytyczna 1: AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO

W ramach tej wytycznej określono następujące działania dotyczące:

- 1.1. – Aktywizacji zawodowej młodzieży,
- 1.2. – Przeciwdziałania i zwalczania długotrwałego bezrobocia,
- 1.3. – Podwyższania jakości usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- 1.4. – Wdrożenia systemu EURES.

W **Celach** tej wytycznej określono, że do najważniejszych zadań stojących przed urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego należy zmniejszenie skali zjawiska bezrobocia, szczególnie w powiatach o najwyższej stopie bezrobocia poprzez realizację programów nakierowanych na aktywizację bezrobotnych osób.

Rezultatem będzie zmniejszenie rozmiarów bezrobocia w województwie, objęcie aktywną pomocą jak największej liczby osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Wytyczna 2: TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W ramach tej wytycznej określono następujące działania:

- 2.1. – Wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji

Celem będzie zwiększenie konkurencyjności oraz dostosowanie przedsiębiorstw do działania na Jednolitym Rynku Europejskim poprzez

unowocześnienie oferty produktowej i technologicznej oraz zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach.

Natomiast w *Rezultatach* określono, że przewidziane formy wsparcia spowodują wzmocnienie sektora MŚP a zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw w strukturze gospodarki regionu, w szczególności poprzez zwiększenie liczby MŚP i zwiększenie zatrudnienia w tym sektorze, wzmocnienie i wykorzystanie sektora instytucji okołobiznesowych, wdrażanie nowoczesnych technik zarządzania i technologii, większy dostęp do środków finansowych na działalność innowacyjną.

2.2. – Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające

Celem wytycznej będzie ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do specjalistycznej pomocy biznesowej i doradczej dotyczącej: prowadzenia działalności na Jednolitym Rynku Europejskim, wdrażania i projektowania systemów zarządzania jakością, środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, uzyskiwania certyfikatów zgodności, wprowadzania innowacji i nowych technologii, podejmowania i rozwijania działalności eksportowej, tworzenia sieci kooperacyjnych, łączenia przedsiębiorstw.

Rezultatem – rozwój usług doradczych oraz zwiększenie wskaźnika przetrwania firm i utrzymania miejsc pracy.

2.3. – Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych

W *Celu* określono, że wspólnym podstawowym celem funduszy pożyczkowych i poręczeniowych jest ułatwienie w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji oraz większe możliwości stabilnego rozwoju MŚP.

W *Rezultatach* określono, że Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o., Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., Bydgoski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. oraz Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., Fundusz Poręczeń Kredytowych w Płużnicy oraz Fundusz Pożyczkowy w Inowrocławiu uzyskają dofinansowanie na podstawie złożonych wniosków do Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Uzyskane środki dokapitalizują wszystkie fundusze i pozwolą na dalszy rozwój spółek. Nastąpi wzrost wielkości inwestycji w sektorze przedsiębiorstw, poprawi się ich konkurencyjność oraz powstaną nowe miejsca pracy. Zakłada się wzrost

liczby działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego lokalnych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych – docelowo w każdym powiecie zostanie utworzony lokalny fundusz. Zwiększy się dzięki temu dostępność MŚP do pożyczek i poręczeń udzielanych przez poszczególne fundusze.

2.4. – Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw

Celem będzie stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowo powstałym mikroprzedsiębiorstwom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia.

Rezultatem – wzmocnienie mikroprzedsiębiorstw w strukturze gospodarki regionu, w szczególności poprzez zwiększenie liczby małych firm i zwiększenie zatrudnienia w tym sektorze, wzmocnienie i wykorzystanie sektora instytucji okołobiznesowych, rozwój poradnictwa dla wchodzących na rynek przedsiębiorców, poprawy finansowania w pierwszym okresie funkcjonowania.

2.5. – Wsparcie samozatrudnienia

Celem będzie udzielanie pomocy osobom pozostającym bez pracy w uruchomieniu własnej działalności gospodarczej.

Rezultat – w wyniku podjętych działań ulegnie zmniejszeniu liczba osób bezrobotnych, zostaną utworzone nowe miejsca pracy i ulegnie ożywieniu lokalny rynek pracy.

Wytyczna 3: DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY

W ramach tej wytycznej określono następujące działania:

3.1. – Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki

W *Celu* określono podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry.

Natomiast w *Rezultatach* przewiduje się zwiększenie udziału w szkoleniach, stażach i studiach podyplomowych pracowników przedsiębiorstw oraz ich pracodawców, co poprawi funkcjonowanie przedsiębiorstw, a w konsekwencji zwiększy ich konkurencyjność. Ponadto nastąpi wzrost zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców i ich pracowników do zmieniających się warunków gospodarczych.

3.2. – Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi

Działanie „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – ma za *Cel* dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowywanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy poprzez zmianę kwalifikacji osób zagrożonych utratą zatrudnienia.

Celem szczegółowym Działania będzie zmiana kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów i sektorów podlegających restrukturyzacji a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych, w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów.

Natomiast *Rezultatem* pomocy przewidzianej w ramach tego Działania ma być przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom generowanym przez procesy restrukturyzacyjne, czego efektem będzie ograniczenie wzrostu liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne oraz zminimalizowanie procesów pauperyzacji mieszkańców w województwie.

3.3. – Wsparcie mobilności geograficznej na rynku pracy

Celem będzie zwiększenie mobilności geograficznej bezrobotnych. Natomiast *Rezultatem* – wzrost liczby osób korzystających z tego instrumentu i wzrost liczby osób podejmujących pracę poza miejscem zamieszkania.

3.4. – Monitorowanie regionalnego rynku pracy

Celem będzie dostarczenie użytecznej informacji o sytuacji na rynku pracy – jak najszerszemu gronu odbiorców tj. osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, instytucjom, urzędowi i innym partnerom rynku pracy, w działaniach dla których ta wiedza jest niezbędna.

Natomiast w *Rezultatach* określono, że usprawnienie dostępu do danych ułatwi przygotowanie m.in. opracowań, programów. Rozszerzenie zakresu danych spowoduje, że większa liczba osób uzyska pożyteczne informacje dotyczące ewentualnego zatrudnienia.

Wytyczna 4: PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

W ramach tej wytycznej określono następujące działania:

4.1. – Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie

Celem w ramach wytycznej – Działania 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie – będzie zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy w warunkach członkostwa w UE a także lepsze dostosowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji. Realizacja programów w zakresie Phare 2002 prowadzona w formie szkoleń i doradztwa będzie również miała na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych kobiet oraz dostosowanie ich umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy.

W *Rezultatach* określono, że Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu będzie realizował cały katalog projektów ujętych w Uzupełnieniu ZPORR 2004–2006 dla Działania 2.1., dostosowujących kwalifikacje osób z danej grupy docelowej do zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych. Zaktywizowanie w ramach Phare 2002 bezrobotnych absolwentów i osób do 24 roku życia pozwoli lepiej dostosować kształcenie młodzieży do wymogów rynku pracy a grupie osób długotrwale bezrobotnych umożliwi powrót na rynek pracy oraz poprawę sytuacji materialnej. Przewiduje się, że 30% osób zaktywizowanych w ramach Podprojektu 2 podejmuje własną działalność gospodarczą. W wyniku realizacji projektu dotyczącego integracji i reintegracji zawodowej kobiet przewiduje się osiągnięcie 40% efektywności zatrudnienia lub samozatrudnienia po zakończeniu programu.

4.2. – Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym

Celem w ramach wytycznej będzie doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym w kontekście ułatwiania podejmowania indywidualnych decyzji, dotyczących ścieżek kształcenia przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy.

Rezultaty to: utworzenie regionalnej bazy informacji o instytucjach oświatowych kształcących dorosłych dla potrzeb rynku pracy w oparciu o zlecenia powiatowych urzędów pracy; upowszechnienie informacji dotyczących ścieżek edukacyjnych dla dorosłych chcących uzupełnić bądź zmienić kwalifikacje zawodowe – z wykorzystaniem wszystkich możliwych kanałów informacyjnych; stymulowanie indywidualnych decyzji dotyczących wyboru ścieżek edukacyjnych przez klientów urzędów pracy; rozwój współpracy między Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu a powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, szkołami, akademickimi biurami karier, gminnymi centrami informacji; wzrost liczby osób korzystających z informacji – objętych szkoleniami oraz kształceniem ustawicznym.

Wytyczna 5: ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ

W wytycznej dotyczącej – Aktywizacji zawodowej ludności wiejskiej określono, że *Celem* Działań 2.1. i 2.3. jest udzielenie rolnikom i domownikom, z wyłączeniem emerytów i osób zarejestrowanych jako bezrobotne a dodatkowo w ramach Działania 2.3. także osobom zatrudnionym w rolnictwie – pomocy na rzecz wspierania ich aktywności zawodowej.

Działanie 2.1. zapewni rolnikom możliwość podjęcia działalności zbliżonej do rolnictwa na bazie gospodarstwa rolnego; stworzy warunki w zakresie poprawy ich sytuacji ekonomicznej poprzez wskazanie możliwości pozyskania dodatkowego źródła dochodu.

Głównym celem dotyczącym realizacji programów Phare 2002 tj. SSG RZL w Podprojektach 1 i 2 oraz „Integracji i reintegracji kobiet na rynku pracy” – będzie aktywizacja osób zamieszkałych na terenach wiejskich poprzez organizację szkoleń, doradztwa oraz umożliwienie podjęcia własnej działalności gospodarczej .

W *Rezultatach* przewiduje się, że przedsięwzięcia w ramach ZPORR Działania 2.1. i 2.3. przyczynią się do podniesienia poziomu życia ludności wiejskiej poprzez możliwość podjęcia dodatkowej działalności okołorolniczej lub znalezienia zatrudnienia w sektorze pozarolniczym. Jednocześnie w programach Phare 2002 przewiduje się, że w ramach Podprojektu 1.

– 30% zaktywizowanych osób uzyska zatrudnienie, natomiast w Podprojekcie 2. – również 30% zaktywizowanych podejmie własną działalność gospodarczą. W ramach projektu dotyczącego integracji i reintegracji zawodowej kobiet, przewiduje się osiągnięcie 40% efektywności zatrudnienia lub samozatrudnienia po zakończeniu programu.

Wytuczna 6: RÓWNOŚĆ KOBIET I MĘŻCZYŹN

W wytycznej dotyczącej – Integracji i reintegracji zawodowej kobiet określono, że zasadniczym *Celem* realizowanym za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy i innych partnerów rynku pracy będzie zaktywizowanie jak największej grupy kobiet, udzielanie im pomocy doradczej i szkoleniowej a także pomoc w uruchomieniu własnej działalności gospodarczej.

Natomiast w *Rezultatach* przewiduje się zmniejszenie rozmiarów bezrobocia wśród kobiet oraz ich aktywizację realizowaną przez powiatowe urzędy pracy przy wykorzystaniu instrumentów rynku pracy m.in. prac interwencyjnych, robót publicznych, staży zawodowych, szkoleń, przygotowania do wykonywania zawodu w miejscu pracy, udzielaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Wytuczna 7: PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI

W ramach tej wytycznej określono następujące działania dotyczące:

7.1. – Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Celem w ramach wytycznej będzie zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój rehabilitacji zawodowej. Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne poprzez budowanie potencjału oraz tworzenie nowych i doskonalenie istniejących instrumentów zwiększających możliwości osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Natomiast *Rezultatem* w ramach działań z zakresu zapobiegania wykluczeniu społecznemu i rozwoju rehabilitacji zawodowej będzie: zwiększenie dostępu do informacji na temat możliwości zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej; utworzenie centrów i klubów integracji społecznej na terenie województwa; likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu

się, transportowych i technicznych uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym podnoszenie swoich kwalifikacji i zatrudnianie; tworzenie miejsc pracy przez osoby niepełnosprawne, na zasadzie samozatrudnienia; tworzenie nowych miejsc pracy przez pracodawców i ich wyposażenie odpowiednio do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych; przełamanie barier psychologicznych pracodawców, związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych; zwiększenie dostępności do porad psychologicznych i prawnych dla osób niepełnosprawnych lub ich rodzin; zwiększenie integracji osób niepełnosprawnych z otwartym rynkiem pracy, podniesienie poziomu aktywizacji zawodowej tych osób; zwiększenie zainteresowania pracodawców i innych partnerów działających na rynku pracy zatrudnianiem osób niepełnosprawnych; ograniczenie funkcjonujących stereotypów i uprzedzeń wobec osób niepełnosprawnych w środowisku pracy i w społecznościach lokalnych; podniesienie kwalifikacji i umiejętności osób niepełnosprawnych.

7.2. – Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie

Celem w ramach wytycznej będzie zaktywizowanie jak największej liczby osób zaliczanych do grup szczególnego ryzyka.

Natomiast *Rezultatem* – zmniejszenie rozmiarów ubóstwa i bezrobocia oraz aktywizacja osób zaliczanych do grup szczególnego ryzyka. Działania te przyczynią się również do pogłębienia wiary w możliwość wyjścia z trudnej sytuacji i podniesienia własnej samooceny.

7.3. – Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym

Ogólnym *Celem* działania będzie podniesienie dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich i studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności z obszarów wiejskich.

Natomiast jeżeli chodzi o *Rezultaty* – konieczne staje się podjęcie takich działań, których wynikiem będzie spopularyzowanie na terenach wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego wykształcenia średniego oraz wyższego.

Elementem zachęcającym osoby zamieszkałe poza terenem czterech dużych miast do kontynuacji nauki w szkołach średnich oraz na studiach może być wsparcie za pomocą programów stypendialnych. Zgodnie z zasadą, iż pomoc powinna trafić do najbardziej potrzebujących odbiorców i służyć osiągnięciu pewnych rezultatów, takich jak wzrost osób z pełnym wyższym wykształceniem na terenach wiejskich i obszarach zmarginalizowanych, realizowane jest Działanie 2.2. Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – kierujące wsparcie do pochodzących z obszarów wiejskich uczniów szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą oraz do studentów z obszarów zmarginalizowanych.

7.4. – Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację

Cel w ramach wytycznej określa, że do najważniejszych zadań stojących przed jednostkami organizacyjnymi Wojewódzkiej Komendy OHP należy aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację, poprzez realizację programów nakierowanych na aktywizację młodzieży i prowadzenie działalności statutowej przez wyspecjalizowane mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe biura pracy i ich filie oraz kluby pracy, jak również ośrodki szkolenia i wychowania, środowiskowe hufce pracy i hufce pracy.

W *Rezultatach* przewiduje się zwiększenie aktywności zawodowej młodzieży zagrożonej marginalizacją, zmniejszenie rozmiarów bezrobocia w województwie, objęcie aktywną pomocą jak największej liczby młodzieży bezrobotnej i poszukującej pracy.

Wytyczna 9: ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE

W *Celu* dotyczącym – eliminowania nielegalnego zatrudnienia lub nielegalnej innej pracy zarobkowej określono, że służby kontroli legalności zatrudnienia będą aktywne w zakresie egzekwowania przestrzegania obowiązujących zapisów dotyczących zatrudnienia, jednak skutkiem działań kontrolnych jest tylko potwierdzenie wykonywanej pracy poprzez zawarcie stosownej umowy, co wynika z braku jednoznacznych unormowań eliminujących patologiczne zjawiska na rynku pracy.

Natomiast w *Rezultatach* przewiduje się, że podjęte działania umożliwią zwiększenie liczby przeprowadzonych kontroli.

Wytyczna 10: DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU

W ramach tej wytycznej określono następujące działania:

10.1. – System alokacji środków

Celem określonym wytyczną będzie zmniejszenie dysproporcji na regionalnym rynku pracy poprzez: zmniejszenie skali bezrobocia w powiatach o najwyższej stopie bezrobocia; poprawa warunków osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy; zmniejszenie skali bezrobocia na terenach wiejskich; wzrost efektywności realizowanych programów; ułatwienie dostępności form aktywizacji zawodowej poprzez zwiększenie zakresu i liczby osób objętych programami współfinansowanymi z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Natomiast do *Rezultatów* można zaliczyć fakt, że dla województwa kujawsko-pomorskiego ze środków Funduszu Pracy na 2005 rok na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej ustalono kwotę 125 915,7 tys. zł (w wielkości tej ujęta jest kwota będąca w dyspozycji samorządu województwa), natomiast na realizację innych fakultatywnych zadań realizowanych przez samorządy powiatowe ustalono kwotę 11 730,6 tys. zł. Kwoty te zostały podzielone dla poszczególnych powiatów wg ustalonych kryteriów. Efektem podejmowanych działań ma być zmniejszenie rozpiętości stóp bezrobocia między powiatami.

10.2. – Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa

Ogólnym *Celem* działania będzie dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez stworzenie warunków ułatwiających osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym. Celem szczegółowym tego działania będzie wyposażenie rolników w umiejętności umożliwiające zdobycie zatrudnienia i wykonywania nowych zawodów w związku z procesami restrukturyzacji polskiego rolnictwa.

Natomiast *Rezultatem* będzie przemieszczanie się zasobów pracy w szczególności do sektora usług. Należy wziąć pod uwagę, że nabycie nowych umiejętności przez osoby pochodzące z obszarów wiejskich może być związane z ich bezpośrednim odejściem z rolnictwa a zdobycie nowego zawodu może nie spowodować natychmiastowego odejścia z rolnictwa i być procesem długotrwałym. Najważniejszym rezultatem będzie udzielenie pomocy mającej na celu dostosowywanie ludności wiejskiej do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych, zapewniającego dochody na wystarczającym poziomie.

10.3. – Regionalne strategie innowacyjne i transferu wiedzy

Celem w ramach wytycznej będzie podniesienie innowacyjnego potencjału regionów dla zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw.

Natomiast *Rezultatem* – wzmocnienie współpracy przedsiębiorstw i instytucji naukowo-badawczych oraz wzrost innowacyjności regionu.

Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie zadań określonych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 r. będzie się odbywać według określonego zakresu i trybu, w oparciu o wskaźniki wynikające z tabel dotyczących:

- źródeł finansowania zadań realizowanych w ramach RPD/Z,
- listy podmiotów realizujących i sprawozdających o zadaniach ujętych w RPD/Z,
- tabeli monitoringu RPD/Z.

Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie monitoringu jest Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu. Zbieranie danych z realizacji zadań RPD/Z będzie prowadzone dwa razy w roku, tj. wg stanu na koniec półrocza oraz na koniec roku.

Sprawozdawczość powinna zawierać takie informacje jak: zwięzły opis realizowanych zadań, źródła finansowania, ocenę zgodności realizacji zadania z RPD/Z, uzyskane efekty, trudności realizacji zadań oraz wnioski i rekomendacje wynikające z realizacji zadania.

Wyniki monitoringu zostaną poddane analizie i ocenie. W marcu oraz sierpniu każdego roku wyniki monitoringu będą przedstawiane na posiedzeniu Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Ważnym uzupełnieniem monitoringu będą efekty prac analityczno-badawczych realizowanych w zakresie problematyki rynku pracy.

W oparciu m.in. o sprawozdanie półroczne oraz roczne z realizacji RPD/Z na 2005 rok zostanie przygotowany projekt Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2006 rok.

Województwo lubelskie

W myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku samorząd województwa ma obowiązek tworzenia corocznie Regionalnych Planów Działań na rzecz Zatrudnienia, uwzględniając strategię rozwoju województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok jest dokumentem określającym wojewódzką politykę w zakresie rynku pracy, określa także preferowane programy regionalne, projekty lokalne, priorytetowe grupy bezrobotnych i inne grupy wymagające wsparcia. Plan ten ma na celu stworzenie podstaw do zwiększenia efektywności realizacji celów wojewódzkiej polityki społeczno-gospodarczej, dążenie do ograniczenia bezrobocia, wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich. Dokument został opracowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie we współpracy z licznymi instytucjami działającymi na rynku pracy.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia zawiera diagnozę lubelskiego rynku pracy, charakterystykę dotychczasowych działań, priorytety średnioterminowe i krótkofalowe, opisy działań według wytycznych (jak w Krajowym Planie Działań) z akcentem na to, co dla regionu lubelskiego jest najważniejsze a także analizę warunków wykonalności.

Priorytety polityki zatrudnienia, jakie zostały uznane za najważniejsze, zbieżne są z priorytetami wskazanymi w Krajowym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia:

1. Ograniczenie instytucjonalnych barier wzrostu zatrudnienia, poprzez zwiększenie dostępu do usług instytucji rynku pracy o lepszej jakości, wsparcie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich oraz promocję rozwiązań zwiększających atrakcyjność pracy.
2. Rozwijanie aktywnych polityk rynku pracy na szczeblu regionalnym i lokalnym, wspieranych przez efektywną realizację sektorowych i regionalnych programów operacyjnych.

3. Aktywizacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w szczególności poprzez szkolenie i doskonalenie zawodowe i ogólne.
4. Wzmocnienie koordynacji instytucjonalnej i zwiększenie przejrzystości procesów decyzyjnych.

Realizacja powyższych priorytetów w szczególny sposób przyczyni się do wsparcia na terenie województwa lubelskiego grup osób szczególnie wymagających pomocy. Ze względu na rolniczy charakter regionu, za priorytetową grupę wymagającą wsparcia uznano osoby zamieszkałe na terenach wiejskich. Następnie grupy wskazane do objęcia szczególną pomocą to: kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby w wieku do 25 roku życia oraz osoby w wieku ponad 50 lat.

Działania podejmowane w ramach priorytetów: 2 i 3 wojewódzkiej polityki rynku pracy, przyjętych do realizacji w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 r. w bezpośredni sposób obejmą wsparciem priorytetowe grupy osób. Natomiast realizacja zadań wynikających z priorytetów: 1 i 4 w sposób pośredni wpłynie na rozwój zasobów ludzkich w regionie, ponieważ zadania te polegają na rozwiązaniach instytucjonalnych.

Realizacji priorytetów wojewódzkiej polityki rynku pracy służą wytyczne oraz poszczególne zadania. Każda z wytycznych prowadzi do osiągnięcia założonych priorytetów.

Priorytety polityki zatrudnienia przyjęte w RPD/Z są zgodne z priorytetami dotyczącymi rozwoju zasobów ludzkich wskazanymi w „Założeniach aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006–2020”.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie realizując politykę zatrudnienia koncentruje się w swoich działaniach na polityce rozwoju zasobów ludzkich. Działania podejmowane w tym zakresie wynikają w dużej mierze z możliwości wykorzystania Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowanych w jego ramach: Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL).

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok uzyskał pozytywną opinię Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia. Dokument uzyskał

także akceptację Zarządu Województwa Lubelskiego (Uchwała z dnia 3 marca 2005 r.) i Sejmiku Województwa Lubelskiego (Uchwała z dnia 25 kwietnia 2005 r.).

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia składa się z trzech rozdziałów.

Rozdział pierwszy zawiera diagnozę sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, uwzględniającą specyfikę regionalną. Rozdział drugi zawiera wytyczne rynku pracy, wyznaczając zadania związane z ich realizacją. Trzeci, określa sposób monitorowania i raportowania o realizacji zadań wynikających z Regionalnego Planu.

Dodatkowo dokument zawiera załączniki m.in. tabele finansowe określające środki dostępne dla województwa pozwalające na realizację zadań związanych z działaniami na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy. Wśród załączników znajduje się również lista instytucji zaangażowanych w przygotowanie Planu, lista podmiotów realizujących i sprawozdających oraz tabele obrazujące sytuację na rynku pracy.

Województwo lubelskie jest regionem głównie rolniczym. Ze względu na dogodne warunki klimatyczne i urodzajne gleby posiada korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa. Średni wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej w regionie wynosi 73,5 pkt. (wg skali IUNG w Puławach) i jest wyższy od krajowego o 6,9 pkt. (kraj – 66,6 pkt.). W rolnictwie pracuje 53% ogółu pracujących w województwie. Wskaźnik ten należy do najwyższych w Polsce.

Skala i dynamika przedsiębiorczości regionu w okresie 1998–2003 pokazuje, że nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej w województwie o 21,5% (kraj 20,6%). Według stanu na koniec 2003 r. w województwie w rejestrze REGON zarejestrowanych było 154,9 tys. podmiotów, tj. o 3,6 pkt. więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 79,1% (122,8 tys.), a spółki cywilne 7,3% (10,9 tys.).

Wśród firm działających na terenie województwa lubelskiego zdecydowanie przeważają przedsiębiorstwa najmniejsze, zatrudniające do 9 pracowników. W 2003 r. jednostek takich było 147,9 tys. i stanowiły one

95,5% ogółu zarejestrowanych firm. Największym skupiskiem firm jest podregion lubelski, w którym zarejestrowanych jest aż 60,3% podmiotów (podregion o najmniejszej liczbie podmiotów to białkopodlaski – 12,3%).

Województwo lubelskie posiada dobrze rozwinięty system kształcenia oraz szkolnictwo realizowane od stopnia podstawowego do wyższego, poprzez gimnazja, szkoły ogólnokształcące, technika, zawodowe, policealne, pomaturalne oraz artystyczne.

W ciągu ostatnich lat, odnotowano wzrost procentowy ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do wszystkich mieszkańców naszego województwa. Na koniec grudnia 2003 r. procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym wynosił 60,7% i był wyższy niż w 2000 roku o 1,9 pkt, o 1,1 wyższy niż w 2001 r. oraz o 0,7 pkt. w odniesieniu do 2002 r. Mimo wzrostu liczby ludności tej populacji odnotowano spadek zatrudnienia, który na koniec grudnia 2003 roku nie przekroczył 48,4%, a w ciągu trzech lat zmniejszył się o 3,1 pkt. procentowego. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 22,6%, a w wieku poprodukcyjnym 16,3%.

Jawne bezrobocie, które pojawiło się w województwie lubelskim, tak jak i w całym kraju, od początku 1990 do 2001 r. charakteryzowała jednokierunkowa tendencja, a mianowicie: wysoka dynamika wzrostu. W okresie od 1990 r. do 2001 r. bezrobocie zarejestrowane wzrosło ponad 5,5-krotnie osiągając masową skalę.

Począwszy od 1991 r. do 1994 r. w woj. lubelskim mamy do czynienia z systematycznym wzrostem liczby bezrobotnych. Jednakże w latach 1995–1997 wystąpiła tendencja spadkowa. W 1999 r. obserwujemy znów znaczny wzrost liczby bezrobotnych, który był spowodowany przede wszystkim rozszerzeniem granic województwa lubelskiego o trzy dotychczasowe województwa (białkopodlaskie, chełmskie i zamojskie) oraz powiat janowski i łukowski (zgodnie z reformą administracyjną, która weszła w życie z dniem 01.01.1999 r.), jak również zmianami systemu ubezpieczeń społecznych, w wyniku, których rejestrujący się w większości nie byli zainteresowani uzyskaniem pracy czy zasiłku dla bezrobotnych, lecz raczej poszukiwali płatnika składek na ubezpieczenie społeczne.

Tendencja wzrostu poziomu bezrobocia na Lubelszczyźnie utrzymywała się do końca 2001 r. (na koniec grudnia bez pracy pozostawało 178 980 osób). Począwszy od 2002 roku bezrobocie zmniejszało się i w roku 2003 było niższe o 4350 osób w porównaniu z rokiem poprzednim.

Podstawowe cele, jakie będą zrealizowane w ramach aktywnych i zapobiegawczych działań dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo, to: zwiększenie poziomu zatrudnienia ludzi młodych, przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia, doskonalenie i rozwój instrumentów i instytucji rynku pracy, podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego.

W ramach kontynuacji programu „**Pierwsza Praca**”, planuje się objęcie różnymi formami aktywizacji ogółem ok. 10 000 młodych osób bezrobotnych.

Działanie 1.2. Perspektywy dla młodzieży SPO RZL przewiduje realizację usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz uczestnictwo ok. 2000 osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat w szkoleniach zawodowych, ok. 1700 w stażach, 30 osób w przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy i ok. 60 osób w zatrudnieniu subsydiowanym. Ponadto zakłada się promocję przedsiębiorczości wśród ludzi młodych i udzielenie ok. 50 osobom jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Ze środków Phare 2002 przewiduje się objęcie 380 młodych osób bezrobotnych doradztwem zawodowym, stażami i pośrednictwem pracy, a 250 osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej szkoleniami i pomocą doradcą w tym zakresie.

Efektem podjętych działań będzie aktywizacja młodzieży mająca na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, jak również umożliwienie zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego (komplementarne wsparcie więcej niż jedną formą aktywizacji zawodowej). Zakłada się, że 30% uczestników działań aktywizujących podejmie dalszą naukę lub pracę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programach, a 10% rozpocznie działalność gospodarczą.

W 2005 roku nauką i pracą w ramach Ochotniczych Hufców Pracy objętych zostanie około 1700 osób, w tym ok. 150 uczestników ukończy przyuczenie do wykonywania określonej pracy, ponad 300 osób uzyska przygotowanie do egzaminów na tytuły kwalifikacyjne, natomiast 150 osób uzyska kształcenie w formie rzemieślniczej nauki zawodu. Zakłada się, że w rezultacie około 30% absolwentów Ochotniczych Hufców Pracy znajdzie pracę. Ponadto, w ramach programów: „Twoja Szansa – Twój Sukces” „Szansa 18–24” oraz „Zaplanuj swoją karierę” formami aktywizacji zostanie objętych około 100 bezrobotnych, młodych osób.

Zwiększenie dostępu do pośrednictwa pracy poprzez działalność młodzieżowych biur pracy, organizowanie we współpracy z innymi partnerami rynku pracy dwa razy do roku targów i giełd pracy adresowanych do młodzieży w wieku 15–25 lat, daje możliwość pozyskania powyżej 1000 ofert pracy stałej dla młodzieży bezrobotnej. Dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i studentów, poszukujących dodatkowego zatrudnienia w czasie wolnym od nauki, prowadzone będzie pośrednictwo pracy krótkoterminowej dla ok. 4000 osób, dla których bardzo często jest to nabycie pierwszego doświadczenia zawodowego.

W 2005 roku planuje się objęcie osób długotrwale bezrobotnych różnymi formami aktywizującymi. Zwiększenie zdolności osób długotrwale bezrobotnych do zatrudnienia będzie możliwe poprzez zwiększenie ich zdolności komunikacyjnych, poczucia własnej wartości, a tym samym i motywacji do poszukiwania pracy.

W ramach *Działania 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia* SPO RZL planowane są usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz objęcie ok. 1 500 osób długotrwale bezrobotnych szkoleniami zawodowymi, ok. 400 osób przygotowaniem zawodowym w miejscu pracy, ok. 80 osób zatrudnieniem subsydiowanym oraz udzielenie ok. 80 osobom jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Program Phare 2002 przewiduje objęcie 170 osób doradztwem zawodowym, pośrednictwem pracy, szkoleniami i praktykami zawodowymi, natomiast 50 osób zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą zostanie objętych wsparciem i szkoleniami w tym zakresie.

Zakłada się, że ok. 20% uczestników działań aktywizujących podejmie pracę lub dalszą naukę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programach, a 10% rozpocznie działalność gospodarczą.

W ramach *Wytycznej: „Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość”*, planuje się wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji. W efekcie wsparcia finansowego w około 300 przedsiębiorstwach w województwie lubelskim nastąpi wzrost nakładów inwestycyjnych o ok. 3% oraz unowocześnienie środków trwałych w małych i średnich przedsiębiorstwach. Według szacunków, podjęte inwestycje przyczynią się do utrzymania dotychczasowych miejsc pracy oraz powstanie ok. 1 tysiąca nowych miejsc pracy (w ciągu 18 miesięcy po zakończeniu realizacji projektów).

W efekcie realizowanego wsparcia nastąpi także wzrost liczby przedsiębiorstw posiadających certyfikaty jakości o ok. 1 tysiąc w województwie lubelskim. Szacuje się również, że powstanie i zostanie utrzymanych ok. 550 miejsc pracy w ciągu roku po zakończeniu realizacji projektów. Zwiększeniu ulegnie wskaźnik przetrwania firm i utrzymania miejsc pracy.

Przewiduje się także rozbudowę funduszy pożyczkowych i poręczeniowych. W przedsiębiorstwach korzystających z usług instytucji finansowych w ramach funduszy pożyczkowych i poręczeniowych powstanie ok. 200 nowych miejsc pracy (w ciągu 18 miesięcy po zakończeniu realizacji projektów).

W celu podniesienia konkurencyjności i rozwoju potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw planuje się zwiększenie udziału w szkoleniach pracowników przedsiębiorstw rocznie o przynajmniej 3750 do roku 2006. Zakłada się także wzrost liczby pracowników przedsiębiorstw, którzy po ukończeniu szkolenia uzyskują świadectwa potwierdzające zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych i umiejętności o przynajmniej około 2,5 tys., rocznie, co przyniesie poprawę funkcjonowania przedsiębiorstw.

Przedstawienie rezultatów projektu poprzez tradycyjne wskaźniki nie w pełni obrazuje osiągnięte rezultaty, dlatego też **ważne są tzw. rezultaty miękkie takie jak:**

- promocja wśród pracodawców i pracowników wiedzy o korzyściach płynących z inwestowania w rozwój zawodowy,
- zmiana postaw – rozpatrywanie uczestnictwa w szkoleniach w kategoriach inwestycji, a nie w kategoriach kosztów i
- zwiększenie motywacji do uczenia się.

Zakłada się także wzrost wykorzystania elastycznych form pracy, jak i zmianę wizerunku osób pracujących w ramach elastycznych form, szczególnie wśród pracodawców oraz osób młodych, starszych, kobiet i niepełnosprawnych.

Kolejnym celem jest zmiana kwalifikacji zawodowych pracowników sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych. Na realizację tych działań w bieżącym roku zostanie wydatkowana kwota, stanowiąca 43% alokacji funduszy strukturalnych na lata 2004–2006 dla województwa lubelskiego dla Działania 2.4. ZPORR.

Cele, które zostaną zrealizowane w ramach promowania rozwoju kapitału ludzkiego to: opracowanie i wdrożenie regionalnego i ogólnopolskiego systemu informacji o możliwościach kształcenia ustawicznego oraz utworzenie i określenie zasad funkcjonowania sieci regionalnych ośrodków kształcenia na odległość.

WUP w Lublinie będzie kontynuował prowadzenie rejestru instytucji szkolących zainteresowanych uzyskaniem środków publicznych na szkolenia osób bezrobotnych. Dane z rejestru stanowiąc będą bazę informacji o potencjalnej ofercie szkoleń. Wpis do rejestru instytucji szkoleniowych w końcu stycznia 2005 roku posiadało w województwie lubelskim 56 podmiotów. Przyczyni się to do zwiększenia dostępności do informacji o możliwościach kształcenia i szkoleniach. Dostępny na stronach internetowych rejestr instytucji szkolących stanowiąc będzie bazę informacji o ofercie szkoleń w województwie i kraju. W 2005 roku WUP w Lublinie zaktualizuje i zgromadzi dane o około 200 podmiotach z terenu województwa.

Cel będzie realizowany także poprzez utworzenie i doposażenie ogólnodostępnych miejsc do kształcenia na odległość, w tym e-learningu, umożliwiających osobom dorosłym uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy ogólnej i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych. Działanie na rzecz tworzenia w regionie placówek kształcenia na odległość realizowane jest w ramach SPO RZL i obejmuje: przygotowanie kadry prowadzącej kształcenie na odległość, opracowanie programów kształcenia oraz wyposażenie placówek w sprzęt umożliwiający korzystanie z nowoczesnych technologii teleinformatycznych.

Docelowo ***przewiduje się utworzenie regionalnego ośrodka kształcenia na odległość, co przyczyni się do wyrównywania szans w dostępie do różnych form pozaszkolnego kształcenia ustawicznego,*** zwłaszcza pozwoli na objęcie kształceniem grup, które mają utrudniony dostęp do edukacji z uwagi na miejsce zamieszkania, status materialny, niskie wykształcenie, stan zdrowia.

Planuje się także zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia z uwzględnieniem promocji uczenia się przez całe życie i wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia. Przewiduje się utworzenie w szkołach nowych stanowisk komputerowych z dostępem do internetu oraz przeszkolenie nauczycieli m.in. w zakresie wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnych, języków obcych, metodyki

przedmiotów zawodowych i ogólnozawodowych oraz pełnienia roli doradcy zawodowego.

Istotnym celem, jaki powinien być zrealizowany na terenie województwa lubelskiego jest zmniejszenie bezrobocia (także ukrytego) na wsi i zagospodarowanie nadwyżek zasobów pracy. Prowadzone działania umożliwią mieszkańcom obszarów wiejskich w tym osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym, stworzą im warunki do podjęcia lub rozwoju dodatkowej działalności. Szacuje się, że do roku 2006 zostanie zrealizowanych około 405 projektów w gospodarstwach rolnych, co pozwoli na utworzenie około 625 miejsc pracy w regionie. Przewiduje się, że ze szkoleń skorzysta około 25 000 rolników, ze szkoleń specjalistycznych około 375.

Podniesienie poziomu wskaźnika zatrudnienia wśród osób powyżej 50 roku życia przy jednoczesnym zachowaniu niezbędnych systemów bezpieczeństwa socjalnego osób w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Istotnym priorytetem jest aktywizacja osób powyżej 50 roku życia, która będzie się wiązała z priorytetowym traktowaniem tej grupy wiekowej w programach mających na celu walkę z bezrobociem. Ponadto, w centrach informacji i planowania kariery zawodowej, osoby bezrobotne w wieku 50 lat więcej będą korzystały z informacji oraz usług poradnictwa indywidualnego i grupowego.

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych powyżej 50 roku życia realizowana będzie także przez powiatowe urzędy pracy w ramach zadań ustawowych, tj. prac interwencyjnych oraz robót publicznych, kierowanych do tych bezrobotnych, dla których konieczna jest aktywizacja zawodowa, mająca na celu reintegrację społeczną.

W efekcie podjętych działań w ramach integracji i reintegracji zawodowej kobiet przewiduje się osiągnięcie:

1. Efektów bezpośrednich:

- *ocenia się, że 20% spośród kobiet objętych stażami i zatrudnieniem subsydiowanym, zostanie zatrudnionych po ich zakończeniu;*
- *kobiety objęte stażami i zatrudnieniem subsydiowanym uzyskają doświadczenie zawodowe i tym samym wyjdą z grupy szczególnie wysokiego ryzyka – kobiet bezrobotnych bez stażu pracy.*

2. Efektów pośrednich:

- *kobiety, które w ramach wymienionych działań, zostaną objęte różnymi rodzajami kursów, usług doradczych oraz stażami i zatrudnieniem subsydiowanym, mogą nabyć dodatkowe umiejętności, co zwiększy ich konkurencyjność na rynku pracy;*
- *podjęte działania szkoleniowe, informacyjne i doradcze pozwolą kobietom długotrwale bezrobotnym na aktywniejsze poszukiwanie pracy.*

Przewiduje się także działania mające na celu integrację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Zakłada się, że w wyniku planowanych na 2005 rok czterech konkursów o dofinansowanie realizacji projektów w ramach SPO RZL na otwarty rynek łącznie wejdzie 10–12% osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a część podejmie dalszą naukę.

Efekt niewymierny, ale równie znaczący będzie stanowiąc zdobycie umiejętności nawiązywania kontaktów z pracodawcami i poszukiwania pracy przez osoby niepełnosprawne. Ponadto stworzenie regionalnej bazy dotyczącej niepełnosprawności umożliwi dostęp do właściwej i aktualnej informacji, istotnie przyczyniając się do skuteczności integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Oczekuje się, że dzięki wsparciu, osoby z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym uzupełnią edukację, posiadają umiejętności poruszania się na rynku pracy, a w rezultacie wzrosną ich szanse na pozyskanie zatrudnienia. Część beneficjentów podejmie pracę lub rozpocznie własną działalność gospodarczą.

Wyrównanie szans na rynku pracy poprzez działania edukacyjne (m.in. szkolenia), ułatwienie podejmowania pracy oraz wypracowanie partnerskiej współpracy między lokalnym samorządem, organizacjami i przedsiębiorcami. Planuje się także podniesienie dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich oraz przygotowanie młodzieży zagrożonej marginalizacją społeczną do podjęcia aktywności zawodowej, poprzez rozwijanie umiejętności społecznych i kwalifikacji zawodowych.

W ramach działań dotyczących regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu planuje się dostosowywanie mieszkańców wsi do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych, czego efektem będzie:

- poprawa kwalifikacji,*
- zdolności komunikacyjnych i motywacji do poszukiwania pracy, skutkujące wzrostem możliwości zatrudnienia poza sektorem rolnym,*
- podjęcie lub rozwój dodatkowej działalności, wykorzystującej istniejące zasoby gospodarstwa i regionu oraz uwzględniającej potrzeby rynku,*
- stwarzanie warunków do rozwoju wielofunkcyjnych i trwałych ekonomicznie gospodarstw,*
- polepszenie dostępu rolników do infrastruktury technicznej.*

Zakłada się, że spośród ok. 2,5 tys. osób objętych szkoleniem ok. 80% z powodzeniem ukończy szkolenia i kursy przekwalifikowujące. Spośród ogółem ok. 3,5 tys. uczestników projektów w wieku produkcyjnym, pracę poza rolnictwem podejmie ok. 12%, w okresie 6 miesięcy po zakończeniu uczestnictwa w projekcie.

Województwo lubuskie

Przygotowywanie Planu Działań na rzecz Zatrudnienia wynika z zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W sierpniu bieżącego roku Zarząd Województwa Lubuskiego powołał Zespół, którego zadaniem było opracowanie projektu tego dokumentu. Zespół składał się z przedstawicieli: Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Urzędu Marszałkowskiego oraz Kuratorium Oświaty. W pracach uczestniczyli również partnerzy rynku pracy, tacy jak: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, przedstawiciel Wojewody Lubuskiego, Urząd Statystyczny oraz Agencja Rozwoju Regionalnego. 30 listopada Zespół zakończył prace rekomendując do dalszych konsultacji projekt Lubuskiego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005.

Na wstępie Lubuskiego Planu Działań dokonano diagnozy sytuacji na regionalnym rynku pracy. Dane za 2004 rok pokazują, że liczba bezrobotnych w województwie lubuskim spadała poniżej psychologicznej bariery 100 tys. To dalej ogromna rzesza ludzi, to ciągle wielki problem, ale niewątpliwie mamy do czynienia z sytuacją spadku. Stopa bezrobocia wynosiła na koniec 2004 roku 25,6 proc. A w liczbach rzeczywistych bezrobocie spadło o ponad 8 tys. osób. Czysto statystycznie sytuacja w chwili obecnej jest zbliżona do tej z lat 2001–2002. Wtedy szliśmy ostro w górę, dzisiaj zaczęliśmy schodzić w dół. Ogromne znaczenie ma więc podkreślenie, że nastąpiła umiarkowana poprawa oraz odwrócenie tendencji. W diagnozie zdefiniowano również grupy o najwyższym ryzyku m.in. ludzi młodych, osoby w wieku powyżej 50 roku życia, ludność z obszarów popegeerowskich, kobiet.

W Lubuskim Planie Działań na rzecz Zatrudnienia przedstawiono zadania jakie powinny być podjęte w 2005 roku. Ich wyboru dokonano w oparciu o Wytyczne Rady Europy w kwestii zatrudnienia oraz zadania zawarte w Krajowym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005.

Zadania Lubuskiego Planu Działań koncentrują się w ramach dziesięciu Wytycznych. Należą do nich:

- (1) Aktywne i zapobiegawcze działania dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo,
- (2) Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość,
- (3) Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy,
- (4) Promowanie rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie,
- (5) Zwiększenie podaży siły roboczej i wspieranie aktywnego starzenia się,
- (6) Równość kobiet i mężczyzn,
- (7) Promocja integracji i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób w niekorzystnej sytuacji,
- (8) Zapewnienie opłacalności pracy przez środki zachęcające do zwiększenia atrakcyjności pracy,
- (9) Zmiana pracy nielegalnej na legalne zatrudnienie,
- (10) Działania dotyczące regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu.

Większość zadań będzie realizowana bezpośrednio bądź pośrednio, przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich, Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego, Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw oraz Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”.

W realizację zadań zaangażowane będą nie tylko podmioty zajmujące się polityką zatrudnienia, czyli urzędy pracy, ale również podmioty zajmujące się gospodarką, przedsiębiorczością, rolnictwem, czy też szeroko rozumianym wykluczeniem społecznym. Pozwoli to na lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów i możliwości dla wzmocnienia poprawy sytuacji na regionalnym rynku pracy.

Planem objęto łącznie ok. 60 000 osób – głównie młodzież szkolną, osoby bezrobotne, rolników oraz osoby pracujące. Nakłady szacowane są na poziomie 230 mln zł¹.

---

¹ Łącznie z działaniami powiązanymi.

Na początku grudnia 2004 roku przeprowadzono, wymagane ustawowo, konsultacje z jednostkami samorządu powiatowego. W ich trakcie samorząd powiatowy nie wprowadził uwag do projektu. Projekt oceniono pozytywnie. 9 grudnia 2004 roku Lubuska Wojewódzka Rada Zatrudnienia zapoznała się z przedstawionym projektem i dokonała jego zaopiniowania.

Projekt Lubuskiego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubuskiego uchwałą Nr 137/987/2005 z dnia 04 stycznia 2005 roku.

Województwo łódzkie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Łódzkim na rok 2005 powstał w oparciu o założenia Krajowego Planu na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 i jest swoistym pilotażem dokumentu proponowanego w takiej formie w województwie łódzkim. Jego opracowanie jest wypełnieniem zapisu art. 3 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 99 poz. 1001).

W styczniu 2005 r. WUP w Łodzi zakończył prace nad opracowywaniem wstępnej wersji projektu RPD/Z na rok 2005. Na początku trzeciej dekady stycznia br. rozpoczął się proces konsultacji zmierzający do wypracowania końcowej wersji dokumentu, zapoczątkowany konferencją prasową z udziałem Wicemarszałka Województwa Łódzkiego – Krzysztofa Makowskiego, która odbyła się w dniu 21 stycznia 2005 r.

Równocześnie projekt planu został przekazany do konsultacji partnerom społecznym, a jego treść została umieszczona na stronie internetowej WUP.

W pismach wystosowanych do partnerów społecznych zaproszonych do konsultacji w sprawie RPD/Z na rok 2005 WUP w Łodzi zwrócił się z prośbą o zgłaszanie uwag i propozycji zmian do projektu planu na „Karcie ogłoszenia działania do RPD/Z na rok 2005”.

Łącznie do konsultacji zaproszonych zostało 75 jednostek, w tym:

- 5 departamentów Urzędu Marszałkowskiego,
- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi,
- 23 powiatowe urzędy pracy (wszystkie)
- 24 samorządy powiatów i miast na prawach powiatu,
- 22 inne instytucje i organizacje zajmujące się problematyką rynku pracy.

W odpowiedzi na wystosowane pisma 24 jednostki przesłały odpowiedzi (3 departamenty urzędu marszałkowskiego, 15 PUP, 1 samorząd mia-

sta, 5 innych instytucji i organizacji), z których 12 przedstawiło propozycje zmian do RPD/Z na rok 2005, w tym:

- 1 departament urzędu marszałkowskiego,
- 1 samorząd miasta,
- 5 powiatowych urzędów pracy,
- 5 innych instytucji i organizacji.

Na podstawie przedstawionych uwag i propozycji zmian sporządzone zostało uzupełnienie do projektu RPD/Z w Województwie Łódzkim na rok 2005.

Na początku lutego br. skorygowany projekt RPD/Z był tematem obrad Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Łodzi.

Po uwzględnieniu poprawek zgłoszonych przez członków WRZ Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia został przekazany do akceptacji Zarządowi Województwa Łódzkiego, a w dniu 22 lutego 2005 roku został zatwierdzony przez Sejmik Województwa Łódzkiego

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Łódzkim na rok 2005 składa się z pięciu rozdziałów:

- Rozdział I   Charakteryzuje wytyczne zatrudnienia Rady Unii Europejskiej.
- Rozdział II   Charakteryzuje bezrobocie i rynek pracy w regionie. W rozdziale tym została zawarta analiza SWOT. Rozdział określa również priorytety polityki zatrudnienia w województwie łódzkim na lata 2005–2006.
- Rozdział III   Wyznacza działania na rzecz zatrudnienia na 2005 rok.
- Rozdział IV   Przedstawia zagadnienia dotyczące zarządzania i współdziałania partnerów, przy realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Łódzkim na 2005 rok.
- Rozdział V   Określa sposób monitorowania i sprawozdawczości z realizacji zadań i działań Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Łódzkim na 2005 rok.

RPD/Z wyznacza priorytety w zakresie:

Sytuacji ekonomicznej regionu

- wspieranie współpracy pomiędzy instytucjami naukowo-badawczymi a małymi i średnimi przedsiębiorstwami;

- wspieranie innowacyjności przedsiębiorstw i zasad nowoczesnej organizacji pracy; transfer nowoczesnych technologii;
- wykorzystanie zlokalizowanego w regionie łódzkim potencjału edukacyjnego i naukowo-badawczego; wspomaganie jednostek badawczych na terenie województwa zgodnie z globalnym trendem budowy gospodarki opartej na wiedzy;
- wspieranie inwestycji w infrastrukturę ekonomiczną w regionie;
- prowadzenie działań wykorzystujących specyfikę regionu łódzkiego i przez to zwiększających jego konkurencyjność.

Sytuacji edukacyjnej regionu

- poprawa jakości usług oferowanych przez instytucje edukacyjne;
- propagowanie różnych form kształcenia, w tym ustawicznego – w celu przeciwdziałania bezrobociu długotrwałemu i rynkowemu wykluczeniu;
- dostosowanie programów edukacyjnych i ofert szkoleniowych do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy; przechodzenie od kształcenia wąskoprofilowego do szerokoprofilowego;

Zasobów ludzkich

- intensyfikacja działań zmierzających do pełniejszego wykorzystania potencjału wysoko kwalifikowanych kadr;
- ograniczenie niekorzystnych migracji w poszukiwaniu pracy; w szczególności zaś odpływu wysoko wyspecjalizowanej kadry do ośrodków gospodarczo silniejszych;
- podejmowanie szczególnych wysiłków w celu aktywizacji ludzi młodych, będących na progu kariery zawodowej;
- aplikacja polityki równych szans z wykorzystaniem funduszy pomocowych (EFS);

Zagadnień społecznych

- aktywna polityka przeciwdziałania zjawisku biedy na obszarach miejskich
- wspieranie tworzenia środowisk / wspólnot lokalnych; integracja społeczna na poziomie lokalnym

Polityki rynku pracy

- rozszerzenie form profesjonalnego doradztwa zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem osób z wyższym wykształceniem, ludzi młodych oraz bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych;

- zwiększenie roli działań aktywizujących bezrobotnych;
- współpraca służb zatrudnienia z ośrodkami badawczymi na terenie województwa m.in. w zakresie badania zapotrzebowania rynku pracy na konkretne zawody;
- monitoring zapotrzebowania na pracę, diagnozowanie potrzeb rynku pracy;
- przedstawianie oferty szkoleń według diagnozy zapotrzebowania na szkolenia;
- pomoc bezrobotnym w uruchamianiu własnej działalności gospodarczej;
- wspieranie aktywności zawodowej osób po 50 roku życia;
- intensyfikacja działań na rzecz kształcenia ustawicznego, szczególnie wobec dorosłych poszukujących pracy;
- umożliwianie bezrobotnym zachowania kontaktu z rynkiem pracy poprzez propagowanie elastycznych form zatrudnienia;
- współpraca publicznych służb zatrudnienia z partnerami społecznymi i instytucjami rynku pracy.

Tabela 1. Wytyczne RPD/Z:

Wytyczna	Zadania	Cele
1	2	3
1. Aktywne i zapobiegawcze działania dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo	1.1. Aktywizacja zawodowa młodzieży	Zwiększenie poziomu zatrudnienia ludzi młodych
	1.2. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	Ograniczenie zjawiska poprzez wsparcie osób długotrwale bezrobotnych
	1.3. Doskonalenie i rozwój instrumentów i instytucji rynku pracy	Dostosowanie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy do potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy
	1.4. Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego	Rozwój informacji i poradnictwa zawodowego w instytucjach rynku pracy

	1.5. Nowe metody finansowania usług pośrednictwa pracy	Poprawienie zakresu i jakości usług pośrednictwa pracy na rzecz osób długotrwale bezrobotnych
	1.6. Ograniczenie pułapek bierności i uzależnienia	Zmniejszenie dezaktywizującej roli otrzymanych transferów socjalnych
2. Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczości	2.1. Wspieranie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji	Zwiększenie konkurencyjności oraz dostosowanie przedsiębiorstw do działania na jednolitym rynku europejskim
	2.2. Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspierające	Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do specjalistycznej pomocy biznesowej i doradczej
	2.3. Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych	Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji
	2.4. Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw	Stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw
3. Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy	3.1. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	Podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry
	3.2. Promocja elastycznych form zatrudnienia	Zwiększenie wiedzy na temat możliwości wykorzystania elastycznych form zatrudnienia
	3.3. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi	Zmiana kwalifikacji zawodowych pracowników sektorów podlegających restrukturyzacji lub zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych
	3.4. Wdrażanie systemu EURES	Wspieranie mobilności na krajowym i europejskim rynku pracy
	3.5. Usprawnienie systemu komunikacji publicznej jako warunku zwiększenia mobilności geograficznej na rynku pracy	Ograniczanie barier komunikacyjnych związanych z dojazdami do pracy

	3.6. Wdrażanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	Koordinacja kierunków kształcenia i szkolenia osób bezrobotnych i osób poszukujących pracy z potrzebami rynku pracy
	3.7. Wdrażanie systemu prognozowania popytu na pracę w regionie	Sporządzenie prognoz popytu na pracę w ujęciu kwalifikacyjnym i przestrzennym na lata 2006–2015
	3.8. Monitorowanie lokalnych rynków pracy	Polepszenie jakości usług rynku pracy w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy i zdobytą wiedzę o popycie i podaży
4. Promowanie rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie	4.1. Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym	Opracowanie i wdrożenie systemu informacji o możliwościach kształcenia ustawicznego w regionie
	4.2. Opracowanie i wdrożenie zasad prowadzenia kształcenia na odległość	Utworzenie oraz określenie zasad funkcjonowania sieci ośrodków kształcenia na odległość
	4.3 Rozwijanie standardów kwalifikacji zawodowych	Podniesienie jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego
	4.4. Modernizacja i wzbogacenie oferty programowej kształcenia ustawicznego poprzez tworzenie programów modułowych	Zwiększenie mobilności zawodowej i zdolności do uzyskania i utrzymania zatrudnienia
	4.5. Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie	Zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia
	4.6. Podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy	Wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia, doskonalenia nauczycieli oraz budowa systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych
5. Zwiększenie podaży siły roboczej i wspieranie aktywnego starzenia się	5.1. Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej	Zmniejszenie bezrobocia ukrytego na wsi
	5.2. Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia	

6. Równość kobiet i mężczyzn	6.1. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	Udzielenie wsparcia kobietom na rynku pracy prowadzące do wzrostu stopy zatrudnienia kobiet i podniesienia ich statusu zawodowego i społecznego
	6.2. Promocja antydyskryminacyjnych przepisów prawa pracy	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości prawnej pracowników
7. Promocja integracji i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób w niekorzystnej sytuacji	7.1. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności
	7.2. Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie	Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej
	7.3. Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym	Podniesienie poziomu wykształcenia młodzieży z terenów wiejskich i poddanych restrukturyzacji
	7.4. Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację	Rozwijanie kwalifikacji społecznych i zawodowych młodzieży z grup zagrożonych marginalizacją społeczną
8. Zapewnienie opłacalności pracy poprzez środki zachęcające do zwiększenia atrakcyjności pracy	8.1. Redukcja obciążeń podatkowych i paropodatkowych w kosztach pracy osób najmniej zarabiających	Ograniczenie udziału obciążeń wynikających z podatków i składek
	8.2. Zwiększenie atrakcyjności finansowej pracy dla osób bezrobotnych	Opracowanie i wdrożenie mechanizmu zachęcającego bezrobotnych do uzyskania dochodów z pracy w miejsce dochodów z transferów socjalnych
9. Zmiana pracy nielegalnej na legalne zatrudnienie	9.1. Eliminowanie nielegalnego zatrudnienia lub innej nielegalnej pracy zarobkowej	Ograniczenie nielegalnego zatrudnienia
	9.2. Nowe rozwiązania dla kreowania korzystnych warunków dla zatrudnienia	Zwiększenie atrakcyjności legalnego zatrudnienia

10. Działania dotyczące terytorialnych dysproporcji w zatrudnieniu	10.1. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa	Dostosowanie mieszkańców wsi do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych
	10.2. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy	Podniesienie innowacyjnego potencjału regionu dla zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw
	10.3. Rozwój umiejętności zawodowych osób dorosłych powiązany z potrzebami rynku pracy i zwiększenie możliwości kształcenia ustawicznego w regionie	Zwiększenie mobilności zawodowej dorosłych do wymogów rynku pracy

Województwo małopolskie

Uwagi ogólne

Rok 2005 jest rokiem, dla którego regionalne plany działań na rzecz zatrudnienia opracowywane są w Polsce po raz pierwszy. Dokumenty tego rodzaju są także pierwszymi tak szczegółowymi planami realizacji polityki rynku pracy, które nawiązują do dokumentów planistycznych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, samorząd województwa na podstawie Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, uwzględniając strategię rozwoju województwa i strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej jest corocznie zobowiązany do opracowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia. Opracowując regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia samorząd województwa powinien zasięgnąć opinii powiatowych jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych. Plan winien określać preferowane programy regionalne, projekty lokalne, priorytetowe grupy bezrobotnych i inne osoby wymagające wsparcia.

Małopolski Program Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2005–2006 realizuje te wytyczne, jednocześnie rozwija koncepcję regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia, nadając strategiczny charakter polityce rynku pracy realizowanej w województwie małopolskim.

Dokument Programu został opracowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie przy współpracy międzysektorowego zespołu zadaniowego, który powołany został przez zarząd województwa małopolskiego. W skład zespołu weszli pracownicy następujących instytucji i departamentów:

- Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie – partner wiodący,
- Departament Polityki Regionalnej i Funduszy Strukturalnych UMWM,
- Departament Gospodarki i Infrastruktury UMWM,
- Departament Edukacji i Kultury UMWM,
- Departament Środowiska i Rozwoju Wsi UMWM,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie,

- Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Komenda Wojewódzka OHP w Krakowie.

Małopolski Program Działań na rzecz Zatrudnienia został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego 21 marca 2005 roku.

Konsultantem Programu był dr hab. Jarosław Górniak – Profesor Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Nawiązanie Programu do innych dokumentów

Małopolski Program Działań na rzecz Zatrudnienia wpisuje się w szereg dokumentów planistycznych. Podstawowym dokumentem źródłowym, jaki posłużył jego opracowaniu jest Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005, który określa zadania państwa w zakresie polityki zatrudnienia w celu realizacji wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Opracowanie Programu zostało poprzedzone gruntowną analizą Planu Krajowego i Strategii. Wśród zadań przewidzianych do realizacji w Planie Krajowym znalazły się m.in. te, które w chwili obecnej już są realizowane w województwie małopolskim wynikające z sektorowych programów operacyjnych oraz Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Na podstawie Planu Krajowego można wnioskować, że jedną z funkcji polityki rynku pracy jest usystematyzowanie działań i ich integracja w ramach spójnych i wzajemnie komplementarnych zadań. Małopolski Program Działań na Rzecz Zatrudnienia realizuje tę funkcję. Dokument Programu nawiązuje także do priorytetów i zadań przewidzianych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2004–2006 i dokumentów programowych w zakresie wojewódzkiej polityki społecznej, czyli:

- Małopolskiego Programu Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2002–2006;
- Małopolskiego Programu Polityki Prorodzinnej na lata 2004–2007.

W końcu kierunki działań wyznaczone w Programie nawiązują do uprzednio prowadzonej polityki rynku pracy w latach 2002–2004 w ramach Małopolskiego Programu Rozwoju Rynku Pracy. Pozwala to kontynuować

realizację niektórych zamierzeń, w tym m.in. Obserwatorium Rynku Pracy. W dalszym ciągu przewiduje się także kontynuację doskonalenia usług i instrumentów rynku pracy, rozwój systemu kształcenia ustawicznego w regionie, czy tworzenie lokalnych partnerstw i inicjatyw na rzecz rynku pracy. Są to te elementy uprzedniego programu, które z biegiem czasu nie straciły na swojej aktualności.

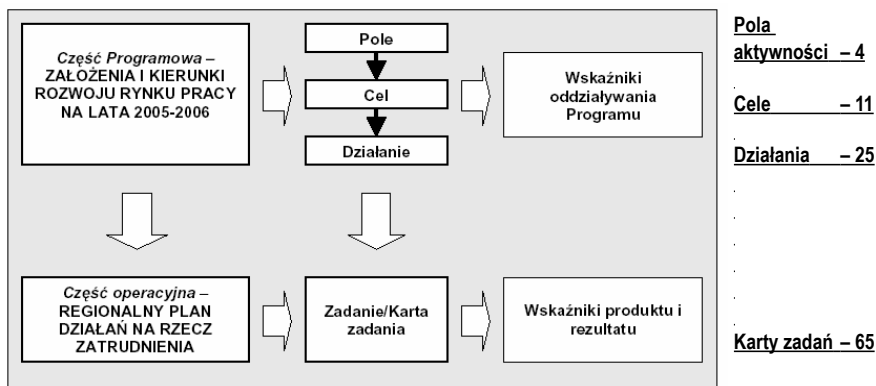
Układ i konstrukcja dokumentu

Ponieważ rok 2006 zbiega się z końcem okresu programowania Unii Europejskiej w latach 2000–2006, w dokumencie zaproponowano przygotowanie diagnozy i wynikających z niej kierunków działania na dwa lata, do końca tego okresu programowania. Rozwiązanie to pozwoli m.in. przekroczyć roczną perspektywę realizacji polityki rynku pracy w regionie, umożliwi dokładniejszą ocenę osiągniętych rezultatów, jak i pozwoli na lepsze przygotowanie się do przyszłego okresu programowania Unii Europejskiej. Dokument Programu składa się z dwóch części:

Część programowa – Założenia i kierunki rozwoju rynku pracy na lata 2005–2006 – stanowi główną część dokumentu. Część programowa obejmuje syntetyczną diagnozę sytuacji na rynku pracy w Małopolsce, przewidywane kierunki zmian, propozycje strategicznych obszarów działania i ich uzasadnienie, sposób wdrażania i monitoringu Programu oraz wskaźniki na poziomie oddziaływania, jakie zamierza się osiągnąć w wyniku realizacji do końca roku 2006. Część programowa stanowi podstawę tworzenia części operacyjnych w latach 2005 i 2006.

Część operacyjna (zadaniowa) – Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na dany rok – stanowi uzupełnienie programu. Część operacyjna obejmuje roczne zestawienie realizacji poszczególnych celów i działań Programu w postaci kart zadań obejmujących cele szczegółowe, opis realizowanych przedsięwzięć, zestawienie źródeł finansowania oraz wskaźniki efektywności na poziomie produktu i rezultatu. Wszystkie zadania wyszczególnione w Planie wpisują się w układ celów Programu. W roku 2005 zaplanowano realizację 65 zadań, których budżet wynosi łącznie ponad 311 mln złotych.

Układ i konstrukcja Programu

Część programowa – Założenia i kierunki rozwoju rynku pracy na lata 2005–2006

Kluczowe zjawiska i problemy na rynku pracy w Małopolsce:

- Zróżnicowanie sytuacji na lokalnych rynkach pracy jako konsekwencja wewnętrznego zróżnicowania w poziomie rozwoju gospodarczego.
- Wyższa od średniej krajowej aktywność zawodowa mieszkańców województwa małopolskiego.
- Niska jakość zasobów ludzkich – jednocześnie stopniowy wzrost świadomości społeczeństwa, co do znaczenia, jakie pełni edukacja w podnoszeniu kwalifikacji i zwiększaniu szans zawodowych.
- Pogłębianie się niekorzystnych tendencji w strukturze bezrobotnych – wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych i powracających do rejestrów po raz kolejny.
- Wysoki udział zatrudnienia w rolnictwie i wsi i słabe zintegrowanie rolnictwa z gospodarką.

Prognoza zmian na małopolskim rynku pracy do roku 2006:

- Słabnąca presja demograficzna na rynek pracy ludzi młodych.
- Mniejszy o połowę niż w latach 2002–2004 wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym.
- Starzenie się społeczeństwa – znaczniejszy przyrost w kategorii osób w wieku niemobilnym (45–59/64), niż w wieku mobilnym (18–44).

- Zakłada się utrzymanie się do 2006 roku tempa rozwoju gospodarczego na poziomie średnio ok. **4–5%** rocznie.
- Spadek liczby bezrobotnych do poziomu ok. **171,5 tys.** pod koniec 2006 r.
- Spadek stopy bezrobocia do poziomu ok. **13,3%** w 2006 r.
- Wzrost współczynnika aktywności zawodowej do poziomu ok. **58%** w 2006 r.
- Wzrost wskaźnika zatrudnienia w Małopolsce do ok. **50%** w 2006 r.

Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia:

- Absolwenci usiłujący wejść na rynek pracy,
- Osoby długotrwale i chronicznie bezrobotne,
- Ludność wiejska z małych gospodarstw rolnych,
- Osoby „w drugiej połowie życia” – w tzw. wieku produkcyjnym niemobilnym,
- Kobiety, które chcą łączyć pracę zawodową z posiadaniem dzieci,
- Osoby niepełnosprawne.

Pola aktywności polityki rynku pracy

W nawiązaniu do konstrukcji Strategii Rozwoju Województwa założenia Małopolskiego Programu Działań na Rzecz Zatrudnienia koncentrują się na realizacji celów i działań w czterech obszarach aktywności polityki rynku pracy, to jest polu:

A – Mieszkańcy

B – Przedsiębiorczość

C – Partnerzy i Instytucje Rynku Pracy

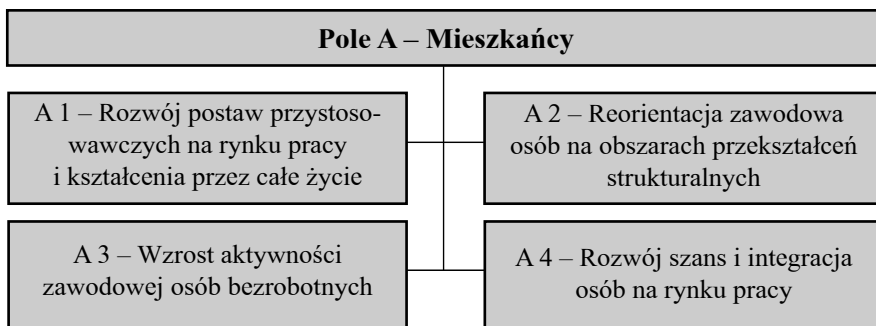
D – Promocja i współpraca

Pola A, B i C prezentują trzy główne elementy strukturalne rynku pracy, natomiast pole D skupia się na tworzeniu warunków dla szeroko rozumianej współpracy w ramach realizacji polityki rynku pracy.

Pole A – „Mieszkańcy”

Pole „Mieszkańcy” odnosi się do zasobów ludzkich, strony podażowej na rynku pracy. W ramach pola A realizowane będą działania adresowane do mieszkańców regionu, które generalnie mają dwojaki charakter: prewencyjny, czyli zapobiegający zjawisku bezrobocia poprzez rozwój kwalifikacji osób zanim staną się osobami bezrobotnymi oraz charakter

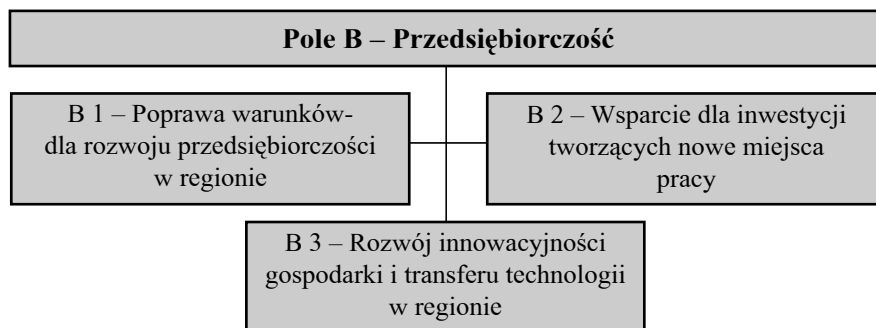
aktywizacyjny – ukierunkowany na aktywizację zawodową osób dotkniętych bezrobociem, integrację osób niepełnosprawnych oraz reintegrację zawodową kobiet i osób wykluczonych społecznie.

W ramach Pola „Mieszkańcy” w roku 2005 zaplanowano realizację **33 zadań**, na łączną kwotę **252,6 mln złotych**. Stanowi to **81,2%** budżetu Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia.

Pole B – „Przedsiębiorczość”

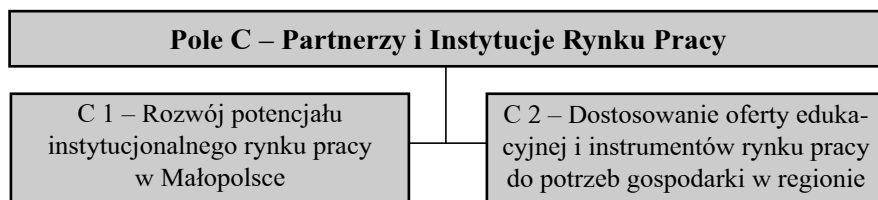
Pole „Przedsiębiorczość” skupia się na zagadnieniach działalności gospodarczej i tworzenia popytu na pracę. Działania będą kierowane zarówno do działających, jak i powstających podmiotów gospodarczych, pracowników przedsiębiorstw oraz osób, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą. Działania będą głównie zorientowane na tworzenie i poprawę warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, zwiększenie napływu inwestycji tworzących nowe miejsca pracy oraz unowocześnianie gospodarki poprzez wspieranie rozwoju innowacji.

Pole „Przedsiębiorczość” w roku 2005 obejmuje realizację **16 zadań**, na łączną kwotę **53,3 mln złotych (17,1%** budżetu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia).

Pole C – „Partnerzy i Instytucje Rynku Pracy”

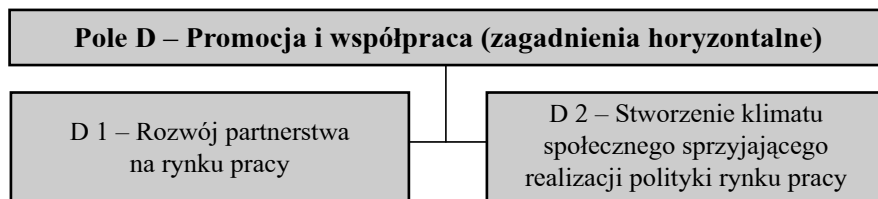
Pole C uwzględnia znaczenie zaplecza instytucjonalnego rynku pracy, jako realizatora i koordynatora polityki rynku pracy. Adresatami działań będą przede wszystkim organizacje i instytucje świadczące usługi rynku pracy. Część zadań zostanie również poświęcona rozpoznaniu rynku pracy i dostosowywaniu sektora edukacyjnego, aby w większym stopniu odpowiadał jego potrzebom.

W ramach Pola „Partnerzy i Instytucje Rynku Pracy” opracowano **12 kart zadań** na kwotę **3,6 mln złotych**. Stanowi to ok. **1,2%** budżetu Planu.

Pole D – „Promocja i współpraca”

Pole „Promocja i Współpraca” obejmuje zestaw działań, które sprzyjać będą realizacji polityki rynku pracy w regionie. Działania realizowane w ramach pola D wpisują się we wcześniejsze pola i cele, jednocześnie uzupełniając je o elementy wymiany informacji i koordynacji.

W ramach Pola D – „Promocja i Współpraca” w roku 2005 przygotowano **4 zadania**, których łączny budżet wynosi łącznie **1,7 mln złotych (0,5%)**.

Część operacyjna – Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok

Źródła finansowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia
w roku 2005

Budżet Państwa	55,80 mln zł
Fundusz Pracy	78,60 mln zł
Phare	8,20 mln zł
EFS	94,70 mln zł
ERDF	11,10 mln zł

Inne, w tym:

– Prywatne	22,40 mln zł
– Leonardo da Vinci	0,40 mln zł
– WFOS	0,25 mln zł
– Sekcja Orientacji EFOiGR	38,90 mln zł
– UE – EURES	0,80 mln zł
– UE – EURES-T	0,05 mln zł
RAZEM	311,2 mln zł

Szacunkowe rezultaty realizacji Planu

W stosunku do osób bezrobotnych:

- ok. **55 500** osób podejmie stałą pracę.

W stosunku do pracujących mieszkańców Małopolski:

- **23 000** osób utrzyma zatrudnienie lub znajdzie nową pracę.

Inne zakładane rezultaty:

- **12 500** osób dostanie wsparcie finansowe na kontynuowanie nauki;
- Powstanie **230** nowych firm;
- Z różnych usług i form wsparcia skorzysta **11 000** firm i instytucji;
- Powstanie **10** instytucji wspierania biznesu;
- Zostanie przygotowanych **30** projektów lokalnego partnerstwa na rzecz zatrudnienia;
- Powstanie **80** opracowań, raportów i wydawnictw.

Lista zadań realizowanych w ramach Planu w 2005 roku

CEL. A.1.

Rozwój postaw przystosowawczych na rynku pracy i kształcenia przez całe życie

Działanie A.1.1. – Zwiększenie dostępu do usług poradnictwa i informacji zawodowej

- ⇒ Zapewnienie powszechnego dostępu do usług poradnictwa zawodowego świadczonych przez centra informacji i planowania kariery zawodowej.
- ⇒ Zapewnienie informacji na temat usług pośrednictwa pracy w województwie oraz dostępu do ofert pracy zgłaszanych w internecie.
- ⇒ Zwiększenie dostępu do usług doradztwa zawodowego w województwie małopolskim świadczonych przez Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego.
- ⇒ Prowadzenie pośrednictwa pracy realizowane przez sieć młodzieżowych biur pracy.
- ⇒ Prowadzenie poradnictwa zawodowego przez kluby pracy i mobilne centra informacji.
- ⇒ Zapewnienie powszechnego dostępu do usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej świadczonych przez powiatowe urzędy pracy.

Działanie A.1.2. – Rozwój systemu kształcenia ustawicznego dorosłych

- ⇒ Koordynowanie działań w zakresie kształcenia ustawicznego i szkolenia.
- ⇒ Wojewódzki Program Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego Kadr Pomocy Społecznej na lata 2004–2006.

Działanie A.1.3. – Rozwój umiejętności mieszkańców powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy

- ⇒ Rozwój przedsiębiorczości a rynek pracy.
- ⇒ Organizacja szkoleń w celu zdobycia kwalifikacji, uprawnień lub umiejętności zawodowych.
- ⇒ Zawodowy atut.
- ⇒ Dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców Małopolski do potrzeb regionalnego rynku pracy i wymogów ich aktualnego stanowiska pracy w ramach obszarów wsparcia określonych w działaniu 2.1. ZPORR.

- ⇒ Szkolenia dla bezrobotnych odpowiadające potrzebom pracodawców.
- ⇒ Staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Działanie A.1.4. – Ułatwienie dostępu do europejskiego rynku pracy

- ⇒ Paszport na europejski rynek pracy.
- ⇒ Być Europejczykiem.

CEL A.2.

Reorientacja zawodowa osób na obszarach przekształceń strukturalnych

Działanie A.2.1. – Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa lub podejmujących dodatkową działalność okołorolniczą

- ⇒ Małopolski Program Rozwoju Rynku Żywności Ekologicznej – program pilotażowy.
- ⇒ Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich.
- ⇒ Wyposażenie rolników w umiejętności umożliwiające zdobycie nowego zawodu i zatrudnienia poza rolnictwem w ramach obszarów wsparcia określonych w działaniu 2.3. ZPORR.

Działanie A.2.2. – Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi

- ⇒ Fundusz Pożyczkowo-Restrukturyzacyjny.
- ⇒ Umożliwienie zdobycia nowego zawodu pracownikom restrukturyzowanych branż gospodarki oraz osobom zagrożonym utratą zatrudnienia w wyniku restrukturyzacji ich zakładów pracy w ramach działania 2.4. ZPORR.

CEL A.3.

Wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych

Działanie A.3.1. – Aktywizacja zawodowa absolwentów i młodzieży

- ⇒ Wsparcie młodzieży na małopolskim rynku pracy.
- ⇒ Zwiększenie poziomu zatrudnienia młodzieży.
- ⇒ Perspektywy dla młodzieży schemat a) SPO RZL – Działanie 1.2.

Działania A.3.2. – Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

⇒ Działanie 1.3. SPO RZL – Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.

Działanie A.3.3. – Aktywne działania na rynku pracy adresowane do osób bezrobotnych

⇒ Aktywizacja zawodowa poprzez czasowe zatrudnienie oraz jednorazowe dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej.

⇒ Aktywne działania na rynku pracy w ramach Programu Phare 2002 SSG RZL – Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich (Podprojekt 1).

CEL A.4.

Równość szans i integracja osób na rynku pracy

Działanie A.4.1. – Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

⇒ Wojewódzki Program Poprawy Warunków Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych na lata 2001–2005.

Działania A.4.2. – Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie

⇒ Twoja Wiedza – Twój Sukces (Edycja II) „Edukacja kluczem do przyszłości” (udział w programie ogólnopolskim).

⇒ Akademia Przedsiębiorczości. Rozwój alternatywnych form zatrudnienia – Działanie 1 (ustanowienie Partnerstwa na rzecz Rozwoju – PRR).

⇒ Realizacja wieloletnich programów wojewódzkich: Konserwator, Drogowiec, Bezpieczny Wał.

Działania A.4.3. – Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

⇒ System wsparcia kobiet na małopolskim rynku pracy.

Działania A.4.4. – Stypendia dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym

⇒ Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne.

⇒ Program stypendialny Sapere Auso – Małopolskiej Fundacji Stypendialnej.

CEL B.1.

Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w regionie

Działanie B.1.1. – Rozwój instrumentów wsparcia dla rozpoczynających działalność gospodarczą oraz istniejących małych i średnich przedsiębiorstw

- ⇒ „Promocja przedsiębiorczości” – Działanie 2.5. ZPORR.
- ⇒ „Mikroprzedsiębiorstwa” – Działanie 3.4. ZPORR.
- ⇒ Wsparcie rozwoju gospodarczego.
- ⇒ Małopolski Fundusz Pożyczkowy.
- ⇒ Praca dla młodych.
- ⇒ Tarnowski Inkubator Przedsiębiorczości – Kontrakt Wojewódzki.
- ⇒ Kontrakt Wojewódzki – Fundusz Poręczeń Kredytowych.
- ⇒ Kontrakt Wojewódzki – Program Wsparcia – Fundusz Pożyczkowy.

Działanie B.1.2. – Wsparcie szkoleniowe, doradcze i informacyjne dla rozpoczynających działalność gospodarczą małych i średnich przedsiębiorstw

- ⇒ Wymarzone przedsiębiorstwo.
- ⇒ Promocja przedsiębiorczości w ramach programu Phare 2002 SSG RZL
– Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich (Podprojekt 2).
- ⇒ Działalność Centrum Funduszy Pomocowych.

CEL B.2.

Wsparcie dla inwestycji tworzących nowe miejsca pracy

Działanie B.2.1. – Opracowanie i wdrożenie instrumentów rynku pracy adresowanych do inwestorów tworzących nowe miejsca pracy

- ⇒ Regionalne Centrum Obsługi Inwestora.

CEL B.3.

Rozwój innowacyjności gospodarki i transferu technologii w regionie

Działanie B.3.1. – Szkolenia ułatwiające przełamywanie barier zarządzania oraz zwiększające kompetencje zawodowe pracowników małych i średnich przedsiębiorstw

- ⇒ Szkolenia dla małych i średnich przedsiębiorstw.

⇒ Działanie 2.3. – SPO RZL.

Działanie B.3.2. – Realizacja Regionalnej Strategii Innowacyjnej

⇒ „Inter Get-Up” – wsparcie powstawania i rozwoju firm branży wysokich technologii (HT)

⇒ Regionalne Strategie Innowacyjne i Transfer Wiedzy w województwie małopolskim – Działanie 2.6. ZPORR.

CEL C.1.

Rozwój potencjału instytucjonalnego rynku pracy w Małopolsce

Działanie C.1.1. – Podniesienie jakości i efektywności instytucji rynku pracy działających w Małopolsce

⇒ Dostosowanie kwalifikacji kadry Ochotniczych Hufców Pracy do standardów UE.

⇒ „Rozwój zawodowy” dostosowanie kwalifikacji kadry OHP woj. małopolskiego do standardów UE.

⇒ Rozwój kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników służb zatrudnienia.

⇒ Partnerski program szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy z Małopolski.

Działanie C.1.2. – Rozwój sieci EURES

⇒ Realizacja usług EURES.

Działanie C.1.3. – Rozpowszechnianie dobrych praktyk i informacji europejskiej wśród instytucji rynku pracy

⇒ Działalność gminnych centrów informacji.

⇒ Biblioteka europejska „EUROTEKA” rozpowszechnianie dobrych praktyk i informacji europejskiej wśród instytucji rynku pracy.

CEL C. 2.

Dostosowanie oferty edukacyjnej i instrumentów rynku pracy do potrzeb gospodarki w regionie

Działanie C.2.1. – Utworzenie Obserwatorium Rynku Pracy

⇒ Utworzenie Obserwatorium Rynku Pracy.

Działanie C.2.2. – Rozwój oferty edukacyjnej w powiązaniu ze środowiskiem lokalnym

- ⇒ Uruchomienie kształcenia w systemie licencjackim w zawodzie *położna* i *pracownik socjalny*.
- ⇒ Realizacja form doskonalenia nauczycieli z zakresu przedsiębiorczości i doradztwa zawodowego.
- ⇒ Szkolenia nauczycieli policealnych szkół zawodowych w zakresie zastosowania technologii informatycznej i multimediiów w kształceniu zawodowym.
- ⇒ Informatyczne Centrum Edukacyjne w Nowym Targu.

CEL D.1.

Rozwój partnerstwa na rynku pracy

Działanie D.1.1. – Promocja i realizacja lokalnych paktów na rzecz zatrudnienia

- ⇒ Wsparcie rozwoju lokalnej współpracy partnerskiej w zakresie podnoszenia jakości kształcenia zawodowego w ramach Programu Phare 2002 SSG RZL – Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich (Podprojekt 3).

Działanie D.1.2. – Rozwijanie współpracy w zakresie polityki rynku pracy z innymi regionami

- Stworzenie warunków migracji zarobkowej za granicą mieszkańcom Małopolski do regionów partnerskich z Małopolską.
- ⇒ INTERN GET UP – Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG.

CEL D.2.

Stworzenie klimatu społecznego sprzyjającego realizacji polityki rynku pracy

Działanie D.2.1. – Realizacja Regionalnej Kampanii na rzecz Zatrudnienia

- ⇒ Opracowanie Regionalnej Kampanii na rzecz Zatrudnienia.

Województwo mazowieckie

Opracowanie regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2005 rok jest wykonaniem postanowień art. 3 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001). Dokument określa wojewódzką politykę w zakresie rynku pracy w roku 2005 wyznaczając perspektywę realizacyjną do roku 2006.

Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia uwzględnia założenia:

- Europejskiej Strategii Zatrudnienia,
- Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004–2006,
- Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia uchwalonego przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r.,
- Wojewódzkiego Programu Rozwoju Regionalnego Mazowsza 2001–2006,
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego.

Główne założenia regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia koncentrują się na wygenerowaniu warunków, których efektem będzie ograniczenie bezrobocia, wzrost zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich poprzez pełną absorpcję środków finansowych z obszarów rynku pracy. Intencją dokumentu jest także przełamanie barier resortowych i sektorowych poprzez nawiązanie partnerstwa i współpracy pomiędzy samorządem gminnym, powiatowym, wojewódzkim, a przede wszystkim partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia określa kompleksowe podejście do problematyki bezrobocia, a ponadto wskazuje preferowane programy lokalne i regionalne, pozwalające na wyrównanie regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu, jak i priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia. Dokument stanowi plan realizowania działań, wynikających m.in. z potrzeb lokalnych rynków pracy.

Założenia regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia dotyczą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych województwa mazowieckiego w tym znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy,

do których należą: bezrobotna młodzież w wieku 18–24 lata, osoby długotrwale bezrobotne, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotne kobiety oraz osoby niepełnosprawne. Zadania realizowane będą poprzez rozwijanie aktywnych polityk rynku pracy na szczeblu regionalnym, wspieranych jednocześnie przez efektywną realizację sektorowych i regionalnych programów operacyjnych.

Przygotowanie regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia powierzone zostało Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Warszawie na mocy Uchwały Nr 1586/157/04 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 28 grudnia 2004 roku. WUP przy opracowywaniu dokumentu kierując się zasadą partnerstwa i dialogu współpracował z instytucjami mającymi znaczący wpływ na kształtowanie się mazowieckiego rynku pracy, tj. urzędem marszałkowskim, samorządowymi jednostkami wojewódzkimi, powiatowymi urzędami pracy, kuratorium oświaty, Ochotniczym Hufcem Pracy oraz partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

Planowane działania zgłoszone przez poszczególne instytucje, które uznano za najważniejsze do realizacji w roku 2005–2006 w województwie mazowieckim, koncentrują się w ramach następujących wytycznych:

- Wytyczna 1: Aktywne i zapobiegawcze działania dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo.*
- Wytyczna 2: Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość.*
- Wytyczna 3: Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy.*
- Wytyczna 4: Promowanie rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie.*
- Wytyczna 5: Zwiększenie podaży siły roboczej i wspieranie aktywnego starzenia się.*
- Wytyczna 6: Równość kobiet i mężczyzn.*
- Wytyczna 7: Promocja integracji i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób w niekorzystnej sytuacji.*
- Wytyczna 9: Zmiana pracy nielegalnej na legalne zatrudnienie.*
- Wytyczna 10: Działania dotyczące regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu.*

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok jest dokumentem składającym się z czterech rozdziałów.

Rozdział I przedstawia kontekst ekonomiczno-społeczny. Zawiera ogólne informacje o województwie, charakteryzuje kształtowanie się poszczególnych sekcji gospodarki, opisuje diagnozę regionalnego rynku pracy. Elementem rozdziału I jest także analiza SWOT mazowieckiego rynku pracy przedstawiająca jego słabe i silne strony oraz możliwości i zagrożenia. Dokonując analizy brano pod uwagę, zarówno czynniki zewnętrzne, jak i wewnętrzne, które wywierają istotny wpływ na kształtowanie się podaży i popytu na rynku pracy. Opracowana analiza oparta jest o dane statystyczne i doświadczenia partnerów współpracujących przy opracowaniu regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia.

W *rozdziale II* regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia zamieszczono zadania na rzecz zatrudnienia w ramach wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Każda z wytycznych poprzedzona jest kontekstem, w którym zawarte są związane informacje z wcześniej realizowanych inicjatyw oddziaływujących na kształtowanie się rynku pracy. W tej części dokumentu opisane zostały działania zgłoszone przez partnerów do realizacji w roku 2005–2006, które mogą w sposób szczególny wpływać na formowanie się mazowieckiego rynku pracy.

Rozdział III zawiera zagadnienia z zakresu zarządzania i partnerstwa realizowanego dokumentu regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2005 rok. Zostały tu opisane kolejne etapy prowadzonych prac nad przygotowaniem ww. dokumentu oraz zamieszczono jasny podział ról w realizacji planu między poszczególnymi stronami zgłaszającymi konkretny projekt.

W *rozdziale IV* określono metody monitorowania i koordynowania wykonywanych zadań min. zdawania sprawozdań. Przyjęto zasadę, iż podmiot zgłaszający określony program, projekt, przedsięwzięcie, odpowiedzialny jest za prawidłowy przebieg jego realizacji, monitoring, koordynowanie, zestawienie sprawozdania z realizacji oraz dążenie do uzyskania zakładanych efektów.

Końcowy element dokumentu stanowią załączniki. Zawierają one informacje przedstawiające kształtowanie się struktury bezrobocia wśród wybranych kategorii osób pozostających bez pracy na lokalnych rynkach.

Jednocześnie zamieszczone zostały tabele prezentujące środki finansowe na realizację działań generujących warunki dla ograniczenia bezrobocia, wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich.

Zgłoszone projekty, programy i przedsięwzięcia realizowane w celu aktywizacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy, zagrożonych utratą pracy bądź chcących się przekwalifikować lub podnieść posiadane kwalifikacje, umiejętności, finansowane będą zarówno ze środków krajowych, jak i funduszy strukturalnych w tym m.in.: Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej.

Działania zgłoszone do realizacji przez poszczególne instytucje skierowane są do osób mających największe trudności w znalezieniu zatrudnienia na terenie województwa mazowieckiego. Jedną z takich grup jest **młodzież do 25 roku życia**. Zakłada się, iż w roku 2005 z perspektywą realizacji do 2006 roku, w programach aktywizujących skierowanych do tej grupy osób będzie uczestniczyło około 24 000 osób. Młodzież będzie mogła uczestniczyć w szkoleniach, stażu, pracach interwencyjnych oraz będzie miała możliwość uzyskania wsparcia zarówno finansowego, jak i merytorycznego w zakresie uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej.

W celu zwiększenia zatrudnialności wśród osób młodych Wojewódzki Urząd Pracy jako instytucja wdrażająca realizuje działania informacyjno-promocyjne w zakresie możliwości wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na **Działanie 1.2. Perspektywy dla młodzieży z Priorytetu 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracja zawodowa i społeczna** w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich. Ogłaszane będą także konkursy dla powiatowych urzędów pracy na składanie projektów z ww. działań.

Kolejną grupą osób wymagającą charakterystycznego wsparcia, są **osoby długotrwale bezrobotne**. Przewiduje się, że w roku 2005 z perspektywą realizacji do 2006 roku, programami aktywizującymi objętych zostanie około 15 000 osób będących długotrwale bezrobotnymi. Zakłada się, iż ze szkoleń skorzysta około 4000 osób w wyniku, czego osoby długotrwale bezrobotne, nabędą kluczowe umiejętności pracownicze, uzyskają nowe kwalifikacje oraz podniosą motywację.

Wsparcie, z jakiego będą mogły skorzystać osoby długotrwale bezrobotne w ramach zgłoszonych projektów i przedsięwzięć dotyczą głównie świadczenia usług poradnictwa zawodowego, zarówno indywidualnego, jak i grupowego, pośrednictwa pracy oraz możliwości uczestnictwa w szkoleniach, stażu, przygotowaniu zawodowym, zatrudnieniu subsydiowanym, a także uzyskaniu pomocy finansowej i merytorycznej w przypadku uruchomienia własnej działalności gospodarczej.

W celu zmniejszenia bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych Wojewódzki Urząd Pracy jako instytucja wdrażająca realizuje działania informacyjno – promocyjne w zakresie możliwości wykorzystania środków z EFS w ramach **Działania 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia**, Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich. Będą także ogłoszone konkursy dla powiatowych urzędów pracy na składanie projektów w ramach ww. Działania.

Priorytetową grupą osób, która otrzyma wsparcie w ramach projektów realizowanych w zakresie regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia są **osoby powyżej 50 roku życia**. Działania, jakimi zostanie objęta ta grupa dotyczą głównie świadczenia prozatrudnieniowych form wsparcia w tym objęcie m.in. programami subsydiowanego zatrudnienia, a także kierowanie do odbycia przygotowania zawodowego, poprzedzonego poradnictwem indywidualnym z doradcą zawodowym. Osoby kwalifikujące się do zgłoszonych działań będą miały możliwość uczestnictwa w warsztatach mających na celu zapoznanie się z sytuacją na rynku pracy, nabycie umiejętności związanych z aktywnym poszukiwaniem pracy oraz zapoznanie się z technikami autoprezentacji. Jednocześnie udzielana będzie pomoc prawna i finansowa w zakresie uruchamiania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz wdrażania projektów w ramach rządowego **Programu „50 Plus”**. Zakłada się, iż w ramach programów rynku pracy zostanie zaktywizowanych około 4000 osób w wieku powyżej 50 roku życia, w tym z Programu „50 Plus” około 1500 osób.

Zgodnie z danymi statystycznymi aktywność zawodowa kobiet w województwie mazowieckim podobnie, jak w Polsce jest niższa niż aktywność zawodowa mężczyzn. W celu zapobieżenia narastaniu tego zjawiska planowane jest objęcie programami rynku pracy około 16000 kobiet. W sposób szczególny traktowane będą **kobiety wracające na rynek pracy** po

dłuższej nieobecności na nim spowodowanej m.in. wychowaniem dziecka. Jednocześnie kobiety opiekujące się własnym dzieckiem bądź osobą zależną będą mogły uzyskać wsparcie związane ze zwrotem kosztów poniesionych na ten cel.

Do grupy osób wymagającej szczególnego wsparcia na rynku pracy należą **osoby niepełnosprawne**. Aktywizacja zawodowa tej grupy osób odgrywa kluczową rolę w całym procesie rehabilitacji. Ma ona olbrzymie znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego i społecznego osób z niepełnosprawnością. Integracja poprzez pracę stanowi jeden z najważniejszych czynników ich uczestnictwa w życiu społecznym. Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych gwarantuje bowiem możliwość samodzielnego utrzymania się, poczucia własnej wartości, przydatności społecznej zmniejszając tym samym uczucie dyskryminacji. Zakłada się, iż w ramach realizowanych działań nastąpi zwiększenie integracji osób niepełnosprawnych i zwiększenie ich zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Planuje się, iż zadaniami aktywizacyjnymi zostanie objętych około 2500 osób niepełnosprawnych.

Jednym z założeń regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia jest **podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy**. W tym celu planowana jest realizacja projektów szkoleniowych skierowanych do pracowników tych instytucji. Jednocześnie realizowane będą programy i przedsięwzięcia, które przyczynią się do zwiększenia dostosowania podaży do popytu na rynku pracy, zarówno poprzez dostosowanie usług pośrednictwa pracy, jak i wdrażanie projektów realizowanych przez placówki edukacyjne w tym upowszechnianie informacji o kształceniu ustawicznym, prowadzonych formach kształcenia na odległość, a także stworzenie ogólnodostępnej sieci internetowej dającej możliwość uzyskania informacji na temat aktualnie organizowanych szkoleń i możliwych form kształcenia.

Do zadań priorytetowych realizowanych w roku 2005–2006 należy **dążenie do wzrostu rozwoju małej przedsiębiorczości**. W tym zakresie jednym z działań jest udzielanie potencjalnym interesantom informacji prawnych w zakresie metod uruchamiania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz przyznanie około 1500 jednorazowych środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej, a także udzielanie poręczeń, kredy-

tów i pożyczek. W celu wzrostu liczby nowych przedsiębiorstw realizowane będą projekty wdrażane przez urząd marszałkowski, finansowane z EFS w ramach **ZPORR, Działania 2.5. Promocja przedsiębiorczości**. Planowane jest objęcie określonymi formami wsparcia grupy 120 osób. Zakłada się, że efektem zakończenia planowanych projektów będzie utrzymanie się 90% przedsiębiorstw, przez co najmniej rok.

Działania zgłoszone do regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia dotyczą także umożliwienia zmiany kwalifikacji zawodowych pracowników sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych. W tym celu WUP prowadzi będzie stały monitoring planowanych zwolnień grupowych oraz świadczył będzie pomoc zwalnianym pracownikom w ułatwieniu ponownego wejścia na rynek pracy.

Jednocześnie WUP jako instytucja wdrażająca prowadzi będzie działania informacyjno-promocyjne w zakresie możliwości wykorzystania środków z EFS przeznaczonych na zmianę kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłu i sektorów podlegających restrukturyzacji w ramach **ZPORR, Działania 2.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi**. Wynikiem prowadzonych działań będzie podniesienie świadomości społecznej w zakresie funkcji jakie spełnia EFS oraz korzyści jakie wynikają z realizacji projektów. Ogłaszane będą konkursy na składanie projektów w ramach ww. Działania oraz pomoc przy ich kompleksowym przygotowaniu.

Mazowsze jest województwem gdzie ponad 60,7% powierzchni stanowią użytki rolnicze. Z danych demograficznych wynika, iż liczba gospodarstw ulega obniżeniu, spada także liczba pracujących na wsi, jednakże w dalszym ciągu występuje tam ogromny potencjał niewykorzystanej siły roboczej, niestety stosunkowo często posiadający niskie wykształcenie.

Institucje zaangażowane w przygotowanie regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia zgłosiły szereg projektów i przedsięwzięć mających na celu zagospodarowanie nadwyżek zasobów pracy oraz zmniejszenia bezrobocia ukrytego, a także świadczenia pomocy w znalezieniu zatrudnienia poza sektorem rolnym. Planowane działania skupiają się na realizacji projektów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich,

programu SAPARD, a także Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Wsparcie jakie mogą uzyskać beneficjenci ostateczni to m.in. uczestnictwo dla ponad 25 000 osób w szkoleniach dających możliwość przekwalifikowania, bądź podjęcia innej działalności zbliżonej do rolnictwa: agroturystyki, prowadzenia gospodarki leśnej, sprzedaży bezpośredniej i przez internet własnych produktów rolnych i jadalnych, to także pomoc finansowa na rozwój tych działalności, a także rolnictwa ekologicznego oraz podniesienie ogólnego standardu gospodarstw.

Zakłada się, iż efektem prowadzonych działań będzie znalezienie krótkoterminowego lub stałego zatrudnienia, nabycie umiejętności aktywnego poruszania się po rynku pracy, zdobycie umiejętności obsługi komputera, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, zdobycie wiedzy z zakresu uruchomienia i prowadzenia małej firmy wykorzystującej istniejące zasoby gospodarstwa i regionu oraz uwzględniającej potrzeby rynku. Podjęcie lub rozwój dodatkowej działalności, stwarzać będzie warunki do rozwoju wielofunkcyjnych i trwałych ekonomicznie gospodarstw.

Proces przygotowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia opierał się na zasadzie partnerstwa i dialogu, przy jednoczesnym, jasnym podziale ról w realizacji planu między stronami. Poszczególne podmioty w merytorycznym zakresie swojej działalności po przeanalizowaniu obecnej sytuacji i czynników mających wpływ na jej zmianę, opracowały materiał cząstkowy – generując priorytetowe działania planowane do realizacji w roku 2005–2006 – na podstawie, którego Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie przygotował ostateczną wersję dokumentu.

Województwo opolskie

Zadania na rzecz zatrudnienia

Wytoczna 1. AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO

Zadanie 1.1.: Aktywizacja zawodowa młodzieży

Cel: Zwiększenie poziomu zatrudnienia ludzi młodych

Przewidywane efekty: oprócz działań nastawionych na bezpośrednią aktywizację (przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, staże zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacje dla pracodawców), prowadzone będą również czynności zapobiegawcze, mające na celu lepsze dostosowanie młodych ludzi do rzeczywistości współczesnego rynku pracy (m. in. spotkania z młodzieżą szkolną wchodzącą na rynek pracy, prowadzenie informacji zawodowej i edukacyjnej, zajęcia w klubach pracy, opracowywanie indywidualnych planów działań).

Zadanie 1.2.: Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

Cel: Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez wsparcie osób bezrobotnych i długotrwanie bezrobotnych w zakresie reintegracji zawodowej na rynku pracy oraz wsparcie dla otoczenia społecznego tych osób

Przewidywane efekty: podjęcie zatrudnienia i samozatrudnienia oraz kontynuacja nauki i szkoleń.

Zadanie 1.3.: Doskonalenie i rozwój instrumentów i instytucji rynku pracy

Cel: Dostosowanie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy do potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Przewidywane efekty: nastąpi aktualizacja kwalifikacji pracowników urzędów pracy i OHP oraz nabędą oni nowe umiejętności zawodowe.

Zadanie 1.4.: Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego

Cel: Rozwój informacji i poradnictwa zawodowego w instytucjach rynku pracy

Przewidywane efekty: wzmocnienie etatowe doradztwa zawodowego, szkolenia i nauka w formie studiów podyplomowych, promocja doradztwa zawodowego wśród jego potencjalnych beneficjentów.

Zadanie 1.6.: Ograniczanie pułapek bierności i uzależnienia

Cel: Zmniejszenie dezaktywizującej roli otrzymywanych transferów społecznych

Przewidywane efekty: zwiększenie aktywności i zatrudnienia grup biernych zawodowo, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ze szczególnym uwzględnieniem rodzin i środowisk zagrożonych patologią społeczną.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Aktywizacja zawodowa młodzieży	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K-Koźle, PUP Kluczbork, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Nysa, PUP Opole, PUP Prudnik, PUP Strzelce Op., OHP, WUP
2. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K-Koźle, PUP Kluczbork, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Nysa, PUP Opole, PUP Prudnik, PUP Strzelce Op., WUP
3. Doskonalenie i rozwój instrumentów rynku pracy	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Nysa, PUP Strzelce Op., OHP, Uniwersytet Opolski
4. Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Kluczbork, PUP Namysłów, PUP Nysa, PUP Strzelce Op., OHP,
5. Ograniczenie pułapek bierności i uzależnienia	PUP K-Koźle, ROPS

Wytuczna 2. TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Zadanie 2.1.: Wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu decyzji

Cel: Zwiększenie konkurencyjności oraz dostosowania przedsiębiorstw do działania na Jednolitym Rynku Europejskim poprzez unowocześnienie oferty produktowej i technologicznej oraz zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach

Przewidywane efekty: udzielanie dotacji na tworzenie, wyposażanie i doposażenie miejsc pracy.

Zadanie 2.3.: Rozbudowa systemu funduszy poręczeniowych i pożyczkowych

Cel: Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji dla pobudzenia inwestycji przedsiębiorstw i podniesienia ich konkurencyjności

Przewidywane efekty: promocja Opolskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych.

Zadanie 2.4.: Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw

Cel: Stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowo powstałym mikroprzedsiębiorstw pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia

Przewidywane efekty: bezzwrotne dotacje dla bezrobotnych na podjęcie własnej działalności gospodarczej, szkolenia.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji	PUP Brzeg, PUP Krapkowice, PUP Strzelce Op., Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”
2. Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych	PUP Brzeg, PUP K-Koźle, Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”
3. Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw	PUP Brzeg, PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Strzelce Op., Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”, UMWO Departament Koordynacji Programów Operacyjnych

Wytuczna 3. DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY

Zadanie 3.1.: Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki

Cel: Podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry

Przewidywane efekty: szkolenie osób zatrudnionych, rozwój systemu studiów podyplomowych.

Zadanie 3.2.: Promowanie elastycznych form zatrudnienia

Cel: Zwiększenie wiedzy na temat możliwości wykorzystania elastycznych form zatrudnienia

Przewidywane efekty: promocja oraz informacja o aktywnych metodach poszukiwania pracy, głównie wśród młodzieży do 25 roku życia i absolwentów.

Zadanie 3.3.: Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi

Cel: Zmiana kwalifikacji zawodowych pracowników sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych

Przewidywane efekty: zmiana posiadanego zawodu i poszerzenie możliwości znalezienia zatrudnienia poprzez szkolenia zawodowe, pośrednictwo pracy, informację zawodową, usługi doradcze oraz subsydiowane zatrudnienie.

Zadanie 3.4.: Wdrożenie systemu EURES

Cel: Wspieranie mobilności na krajowym i regionalnym rynku pracy

Przewidywane efekty: promocja i informacja z zakresu sytuacji na europejskich rynkach pracy i aktualnych ofertach pracy, staży i szkoleń; pośrednictwo pracy za pomocą systemu EURES oraz świadczenie pomocy przy redagowaniu dokumentów aplikacyjnych.

Zadanie 3.5.: Usprawnienie systemu komunikacji publicznej jako warunku zwiększenia mobilności geograficznej na rynku pracy

Cel: Ograniczenie barier komunikacyjnych związanych z dojazdami do i z miejsc pracy

Przewidywane efekty: zwrot kosztów przejazdów grupie osób bezrobotnych w związku z odbywaniem szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego.

Zadanie 3.8.: Monitorowanie lokalnych rynków pracy

Cel: Polepszenie jakości usług rynku pracy w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy i zdobytą wiedzę dotyczącą popytu i podaży pracy

Przewidywane efekty: diagnoza zapotrzebowania na podnoszenie kwalifikacji wśród pracodawców i pracobiorców, prognozy zatrudnienia oraz sytuacji młodzieży na rynku pracy.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	PUP Nysa, PUP Prudnik, Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”
2. Promowanie elastycznych form zatrudnienia	WUP
3. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi	PUP Prudnik
4. Wdrożenie systemu EURES	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K-Koźle, PUP Namysłów, PUP Nysa, WUP
5. Usprawnienie systemu komunikacji publicznej jako wariantu zwiększenia mobilności geograficznej na rynku pracy	PUP Namysłów
6. Monitorowanie lokalnych rynków pracy	PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Nysa, PUP Prudnik, PUP Strzelec Op., WUP

Wytyczna 4. PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Zadanie 4.1.: Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym

Cel: Opracowanie i wdrożenie ogólnopolskiego systemu informacji o możliwościach kształcenia ustawicznego w poszczególnych regionach kraju

Przewidywane efekty: stworzona będzie „Edukacyjna Baza Danych” oraz nastąpi dalszy rozwój Systemu Wymiany Informacji SWI „Piast”.

Zadanie 4.5.: Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie

Cel: Zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia – od edukacji przedszkolnej do kształcenia ustawicznego osób dorosłych, z uwzględnieniem promocji uczenia się przez całe życie na obszarach wiejskich

Przewidywane efekty: organizacja szkoleń i kursów ukierunkowanych na różne grupy beneficjentów; system stypendialny.

Zadanie 4.6.: Podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy

Cel: Wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia między innymi poprzez upowszechnienie wykorzystania komputerowej technologii informacyjnej w procesie kształcenia, doskonalenie nauczycieli, akredytację instytucji edukacyjnych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych

Przewidywane efekty: kursy skierowane do nauczycieli i administracji samorządowej; wyposażenie 4 jednostek oświatowych w sprzęt komputerowy.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym	PUP Namysłów, UMWO Departament Edukacji oraz WODIiP, WUP
2. Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie	PUP Brzeg, UMWO Departament Edukacji oraz WOM, WODIiP, NKJO
3. Podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy	Kuratorium Oświaty, UMWO Departament Edukacji oraz WOM, WODIiP

Wytuczna 5. ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ

Zadanie 5.1.: Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej

Cel: Zmniejszenie bezrobocia ukrytego na wsi i zagospodarowanie nadwyżek zasobów pracy

Przewidywane efekty: aktywizacja zawodowa w formie subsydiowanego zatrudnienia oraz aktywnych metod pomocy (m. in. doradztwo zawodowe, szkolenia, promowanie samozatrudnienia).

Zadanie 5.2.: Aktywizacja zawodowa osób w wieku powyżej 50 roku życia

Cel: Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia przy zachowaniu niezbędnych systemów bezpieczeństwa socjalnego osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy

Przewidywane efekty: aktywizacja zawodowa za pomocą subsydiowanego zatrudnienia, poradnictwa zawodowego, itp.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Nysa, WUP, OHP
2. Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Nysa, PUP Opole, PUP Prudnik

Wytuczna 6. RÓWNOŚĆ Kobiet I MĘŻCZYZN

Zadanie 6.1.: Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

Cel: Udzielanie wszechstronnego wsparcia kobietom na rynku pracy, prowadzącego do wzrostu stopy zatrudnienia kobiet i podniesienia ich statusu zawodowego i społecznego

Przewidywane efekty: podniesienie wiedzy o prawnych aspektach walki z dyskryminacją kobiet na rynku pracy, podniesienie aspiracji zawodowych kobiet.

Zadanie 6.2.: Promocja antydyskryminacyjnych przepisów prawa pracy

Cel: Opracowanie i przygotowanie kompleksowych materiałów informacyjnych dotyczących antydyskryminacyjnych przepisów prawa pracy, które przyczynią się do podniesienia poziomu wiedzy i świadomości prawnej pracowników, osób poszukujących pracy i bezrobotnych w dziedzinie równych szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy

Przewidywane efekty: podniesienie poziomu wiedzy i świadomości prawnej kobiet w zakresie antydyskryminacyjnych przepisów prawa pracy.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	PUP Brzeg, PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, Pełnomocnik Wojewody ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn
2. Promocja antydyskryminacyjnych przepisów prawa pracy	Pełnomocnik Wojewody ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn

Wytuczna 7. PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI

Zadanie 7.1.: Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Cel: Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby o znaczącym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z wykorzystaniem nowych i istniejących udoskonalonych instrumentów zwiększających potencjał osób niepełnosprawnych po raz pierwszy wchodzących na rynek pracy, długotrwale bezrobotnych lub mających największe trudności z wejściem na rynek pracy

Przewidywane efekty: zwiększenie integracji osób niepełnosprawnych z otwartym rynkiem pracy, podniesienie poziomu aktywności zawodowej tych osób, zwiększenie zainteresowania pracodawców i innych partnerów działających na rynku pracy zatrudnieniem osób niepełnosprawnych.

Zadanie 7.2.: Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie

Cel: Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowanie osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego

Przewidywane efekty: wzrost samooceny i odbudowa systemu motywacyjnego u osób zaliczanych do grup szczególnego ryzyka poprzez udział w zajęciach klubu pracy i objęcie ich doradztwem zawodowym.

Zadanie 7.3.: Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym

Cel: Podniesienie poziomu wykształcenia młodzieży z terenów wiejskich i poddanych restrukturyzacji przemysłów, poprzez system stypendialny dla uczniów ponadgimnazjalnych szkół, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Umożliwienie pełnego rozwoju zdolności, zainteresowań i predyspozycji uczniów i studentów

Przewidywane efekty: polepszenie sytuacji na rynku pracy młodzieży pochodzącej z obszarów wiejskich i zmarginalizowanych poprzez wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej oraz stypendialną pomoc studentom pochodzącym z obszarów zagrożonych marginalizacją.

Zadanie 7.4.: Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację

Cel: Przygotowanie, poprzez rozwijanie kwalifikacji społecznych i zawodowych, młodzieży z grup zagrożonych marginalizacją społeczną do podjęcia aktywnej roli na rynku pracy

Przewidywane efekty: powrót młodzieży zagrożonej marginalizacją do systemu edukacyjnego poprzez zdobycie zawodu.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	PUP K-Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów, PUP Opole, PUP Prudnik, PFRON, ROPS
2. Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie	PUP Brzeg, PUP K-Koźle, PUP Prudnik, OHP, Pełnomocnik Wojewody ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn
3. Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym	Uniwersytet Opolski, UMWO Departament Koordynacji Programów Operacyjnych
4. Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację	OHP

Wytyczna 8. ZAPEWNIENIE OPLACALNOŚCI PRACY PRZEZ ŚRODKI ZACHĘCAJĄCE DO ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI PRACY

Zadanie 8.2.: Zwiększenie atrakcyjności finansowej pracy dla osób bezrobotnych

Cel: Opracowanie i wdrożenie mechanizmu zachęcającego bezrobotnych do uzyskania dochodów z pracy w miejsce dochodów z transferów socjalnych

Przewidywane efekty: w roku 2005 około 850 osób bezrobotnych otrzyma wsparcie w formie wypłaty dodatków aktywizujących.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Zwiększenie atrakcyjności finansowej pracy dla osób bezrobotnych	PUP Brzeg, PUP Głubczyce, PUP K – Koźle, PUP Krapkowice, PUP Namysłów

Wytyczna 9. ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE

Zadanie 9.1.: Eliminowanie nielegalnego zatrudnienia lub nielegalnej innej pracy zarobkowej

Cel: Ograniczenie nielegalnego zatrudnienia lub innej nielegalnej pracy zarobkowej, o której mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Przewidywane efekty: legalizacja części nielegalnego zatrudnienia lub nielegalnego podjęcia pracy zarobkowej.

Zadanie 9.2: Nowe rozwiązania dla kreowania korzystnych warunków dla zatrudnienia

Cel: Zwiększenie atrakcyjności legalnego zatrudnienia

Przewidywane efekty: za pomocą prowadzonych spotkań informacyjnych i zastosowaniu innych propagujących metod zwiększy się świadomość społeczeństwa o korzyściach płynących z legalnego zatrudnienia.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Eliminowanie nielegalnego zatrudnienia lub nielegalnej innej pracy zarobkowej	PUP K-Koźle, OUW Wydział Polityki Społecznej
2. Nowe rozwiązania dla kreowania korzystnych warunków dla zatrudnienia	OUW Wydział Polityki Społecznej

Wytuczna 10. DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU

Zadanie 10.1.: Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa

Cel: Dostosowanie mieszkańców wsi do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno – ekonomicznych oraz przygotowanie ich do znalezienia zatrudnienia poza sektorem rolnym na obszarach wiejskich

Przewidywane efekty: zwiększony przepływ rolników i członków ich rodzin do pozarolniczych sektorów gospodarki.

Zadanie 10.2.: Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy

Cel: Podniesienie innowacyjnego potencjału regionu dla zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw

Przewidywane efekty: rozwój potencjału innowacyjnego województwa opolskiego poprzez realizację działania 2.6. ZPORR „Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy”.

Zadanie 10.3.:Rozwój umiejętności zawodowych osób dorosłych powiązany z potrzebami rynku pracy i zwiększenie możliwości kształcenia ustawicznego w regionie

Cel: Zwiększenie mobilności zawodowej dorosłych i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy, a także lepsze dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb mieszkańców oraz do wymogów regionalnego rynku pracy i upowszechnienie zebranych informacji

Przewidywane efekty: pogłębienie wiedzy na temat mechanizmów funkcjonowania rynku pracy w sektorze rolniczym i restrukturyzowanych działów gospodarki.

Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa	WUP
2. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy	Uniwersytet Opolski, UMWO Departament Koordynacji Programów Operacyjnych
3. Rozwój umiejętności zawodowych osób dorosłych powiązany z potrzebami rynku pracy i zwiększenie możliwości kształcenia ustawicznego w regionie	WUP

Województwo podkarpackie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia jest dokumentem informującym o tym, jak regionalna polityka zatrudnienia odpowiada na wyzwania wynikające z Europejskiej Strategii Zatrudnienia, przyjętych Decyzją Rady Europejskiej z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wytycznych polityk zatrudnienia (2003/578/WE) oraz zadań zawartych w Krajowym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok uchwalonym przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 roku.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia określa przedsięwzięcia, jakie w zakresie polityki zatrudnienia realizowane będą w województwie podkarpackim w 2005 roku w oparciu o określone w nim priorytety wynikające z zapisów Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2000–2006 – Aktualizacja na lata 2004–2006.

Na podstawie analizy sytuacji na rynku pracy województwa oraz priorytetów rozwoju, celów strategicznych i kierunków działań określonych w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2000–2006 – Aktualizacja na lata 2004–2006 dokonano wyboru priorytetów, działań, które będą realizowane w ramach tych priorytetów oraz określono przewidywane efekty tych działań.

Priorytet I – STYMULOWANIE WZROSTU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB BEZROBOTNYCH

Działania, które będą realizowane w ramach priorytetu:

1.1. Aktywizacja zawodowa młodzieży

Cel: Ułatwienie startu zawodowego osobom bezrobotnym do 25 roku życia oraz osobom bezrobotnym do 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w roku 2005 różnymi formami działań aktywizujących objętych zostanie 17 000 bezrobotnych ludzi młodych, z czego około 40% uzyska zatrudnienie.

1.2. Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych

Cel: Ułatwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym

Przewidywane efekty: Zwiększenie szans na zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych; zakłada się, że w roku 2005 różnymi formami działań aktywizujących w ramach Działania 1.3. Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich objętych zostanie 3500 osób, z czego 25% uzyska zatrudnienie.

1.3. Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 lat

Cel: Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i marginalizacji społecznej osób bezrobotnych powyżej 50 lat

Przewidywane efekty: Zakłada się, że na koniec 2005 roku w wyniku działań aktywizujących liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy ulegnie obniżeniu o 5–10% w porównaniu ze stanem z 2004 roku.

1.4. Aktywizacja zawodowa osób o niskich kwalifikacjach zawodowych

Cel: Umożliwienie wejścia i powrotu na rynek pracy osobom o niskich kwalifikacjach zawodowych

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku aktywnymi formami związanymi z podwyższeniem i nabyciem nowych kwalifikacji objętych zostanie około 3000 osób. W ramach Programu PHARE 2002 – „Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich” szkoleniami i doradztwem zawodowym objętych zostanie 780 osób bezrobotnych.

Priorytet II – PRZECIWDZIAŁANIE NEGATYWNYM SKUTKOM PRZEKSZTAŁCENÍ STRUKTURALNYCH

Działania, które będą realizowane w ramach priorytetu:

2.1. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi

Cel: Przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia w efekcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych przedsiębiorstw poprzez zapewnienie pracownikom zagrożonym utratą pracy pomocy w znalezieniu nowego zatrudnienia

Przewidywane efekty: Zwiększenie szans osób zagrożonych zwolnieniami na ponowne zatrudnienie poza sektorem restrukturyzowanym

w województwie podkarpackim. Zakłada się, że wyniku realizowanych projektów 1900 osób zostanie objętych doradztwem zawodowym, szkoleniami i pośrednictwem pracy, a 150 osób podejmie subsydiowane zatrudnienie.

2.2. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa

Cel: Umożliwienie zdobycia nowego zatrudnienia i wykonywania nowego zawodu osobom odchodzącym z rolnictwa w wyniku procesów restrukturyzacyjnych

Przewidywane efekty: Zwiększenie szans osób odchodzących z rolnictwa na zatrudnienie poza sektorem rolniczym. Zakłada się, że wyniku realizowanych projektów około 1500 osób zostanie objętych usługami doradczymi, szkoleniami i pośrednictwem pracy, a 140 podejmie subsydiowane zatrudnienie.

2.3. Aktywizacja zawodowa osób, które utraciły pracę w wyniku procesów restrukturyzacyjnych

Cel: Zapobieganie długotrwałemu bezrobociu oraz wspieranie ponownego zatrudnienia osób zwalnianych w wyniku restrukturyzacji

Przewidywane efekty: W 2005 roku będą kontynuowane działania aktywizujące w ramach zawartych w 2004 roku umów dot. „Wojewódzkiego Programu Wspierania Ponownego Zatrudnienia Zwalnianych Pracowników Grupy Kapitałowej Huty Stalowa Wola „Perspektywa”. W ramach Programu „Dobra Perspektywa” w powiecie lubaczowskim różnymi formami aktywizacji planuje się objąć około 150 pracowników zwolnionych ze spółki Grupy Kapitałowej Huty Stalowa Wola.

Priorytet III – PROMOWANIE RÓWNOŚCI SZANS ORAZ INTEGRACJI I REINTEGRACJI OSÓB NA RYNKU PRACY

Działania, które będą realizowane w ramach priorytetu:

3.1. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

Cel: Wzrost zatrudnienia oraz przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu kobiet

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w wyniku realizowanych projektów na koniec 2005 roku odsetek bezrobotnych kobiet (w tym bezrobot-

nych długotrwale) pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy ulegnie obniżeniu o około 5–10% w porównaniu z rokiem 2004.

3.2. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Cel: Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne

Przewidywane efekty: Zakłada się wzrost liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych oraz niepełnosprawnych kontynuujących lub podejmujących dalszą naukę. Szacuje się, że będzie to 10–15% osób korzystających z realizowanych projektów. Dodatkowo niewymiernym efektem realizowanych działań będzie podniesienie świadomości społecznej w zakresie uznania praw osób niepełnosprawnych do trwałej integracji na otwartym rynku pracy, a także zmiany postaw społecznych wobec niepełnosprawności, głównie w środowisku pracy.

3.3. Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie

Cel: Ograniczanie zjawiska marginalizacji społecznej oraz stworzenie szansy na integrację społeczną i zawodową osób narażonych na wykluczenie społeczne

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w wyniku realizowanych projektów na koniec 2005 roku liczba zagrożonych wykluczeniem społecznym pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy ulegnie obniżeniu o około 5–10% w porównaniu z rokiem 2004. Zostaną wdrożone projekty skierowane na propagowanie zatrudnienia tymczasowego osób dyskryminowanych na rynku pracy oraz ułatwienie integracji lub reintegracji tych osób z rynkiem pracy.

3.4. Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację

Cel: Utworzenie systemów wsparcia dla młodzieży szczególnie zagrożonej społeczną marginalizacją oraz jej integracja ze środowiskiem społecznym i zawodowym

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku działaniami z zakresu aktywizacji społecznej oraz zwiększającymi szanse na zatrudnienie w ramach projektów realizowanych przez Ochotnicze HufcePracy na terenie województwa objętych zostanie około 500 młodych ludzi.

Priorytet IV – ZWIĘKSZANIE POTENCJAŁU INTELEKTUALNEGO ORAZ MOBILNOŚCI ZAWODOWEJ I PRZESTRZENNEJ MIESZKAŃCÓW REGIONU

Działania, które będą realizowane w ramach priorytetu:

4.1. Rozwój umiejętności zawodowych osób dorosłych powiązanych z potrzebami rynku pracy i zwiększenie możliwości kształcenia ustawicznego w regionie

Cel: Zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców oraz ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w ramach realizowanych projektów szkoleniami dla osób pracujących oraz doradztwem dla rolników i domowników objętych zostanie 1700 osób, spośród których 90% ukończy szkolenia.

4.2. Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów o utrudnionym starcie edukacyjnym

Cel: Ułatwienie młodzieży z rodzin o niskich dochodach, zamieszkałych na terenach wiejskich dostępu do kształcenia i studentom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz pochodzącym z obszarów zagrożonych marginalizacją dostępu do studiów

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w roku szkolnym/akademickim 2005/2006 formami wsparcia w postaci stypendiów objętych zostanie około 17 000 uczniów i 1600 studentów.

4.3. Zwiększenie dostępu do form kształcenia umożliwiających zdobycie praktycznych umiejętności zawodowych

Cel: Umożliwienie uzyskania praktycznych umiejętności i kwalifikacji zawodowych dostosowanych do wymogów regionalnego rynku pracy

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku w ramach realizowanych projektów 300 osób objętych zostanie praktyczną nauką zawodu oraz praktykami studenckimi.

4.4. Podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy

Cel: Unowocześnienie oferty edukacyjnej i sposobu kształcenia zawodowego w regionie

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w ramach Programu PHARE 2002 „Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich” zaktywizowanych zostanie 110 reprezentantów lokalnej administracji i lokalnych partnerów nauczycieli pracujących w szkołach zawodowych, doradców zawodowych zatrudnianych przez szkoły zawodowe. Efektem będzie utworzenie, co najmniej 3 planów unowocześnionej oferty szkół zawodowych. Przyznane zostaną granty na zakup sprzętu dydaktycznego na kwotę 100 000 PLN.

4.5. Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym

Cel: Wdrożenie i rozwój systemu informacji o możliwościach kształcenia ustawicznego w regionie

Przewidywane efekty: Ułatwiony zostanie dostęp do oferty szkoleniowej na terenie województwa. Zakłada się, że 2005 roku w rejestrze instytucji szkoleniowych zgromadzone i zaktualizowane zostaną dane o 150 instytucjach szkoleniowych.

Priorytet V – STYMULOWANIE ROZWOJU INNOWACYJNOŚCI I TRANSFERU WIEDZY W GOSPODARCE REGIONU

Działania, które będą realizowane w ramach priorytetu:

5.1. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy

Cel: Podniesienie potencjału regionu w sferze innowacji, poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorem badawczo-rozwojowym, a gospodarką

Przewidywane efekty: Podniesienie konkurencyjności gospodarki województwa podkarpackiego przy wykorzystaniu istniejącego potencjału naukowo-badawczego, związanego głównie z Politechniką Rzeszowską (studia doktoranckie na kierunku budowa i eksploatacja maszyn) oraz potencjału technicznego przedsiębiorstw w sektorach przemysłowych (lotniczym, chemicznym, szklarskim, elektro-maszynowym, zbrojeniowym, rolno-spożywczym) w celu ich modernizacji technologicznej i transferu innowacji. Rozpoczęta zostanie również realizacja Etapu I tworzenia Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego obejmującego uzbrojenie infrastruktury oraz doradztwo dla firmy zarządzającej Parkiem.

5.2. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki

Cel: Promocja konkurencyjności gospodarki regionu poprzez podwyższenie wiedzy i umiejętności pracowników i menedżerów

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku do Regionalnej Instytucji Finansującej złożonych zostanie 100 wniosków na realizację projektów związanych z doskonaleniem umiejętności i kwalifikacji kadr przedsiębiorstw.

Priorytet VI – TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W REGIONIE

Działania, które będą realizowane w ramach priorytetu:

6.1. Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające

Cel: Zwiększenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw w regionie poprzez ułatwienie im dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku do Regionalnej Instytucji Finansującej złożonych zostanie 250 wniosków na realizację projektów z zakresu doradztwa dla przedsiębiorców.

6.2. Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw

Cel: Wspieranie zatrudnienia poprzez stymulowanie powstawania mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie im pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku zostanie podpisanych 12 umów na projekty doradcze i szkoleniowe. Z usług doradczych wspierających zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej skorzysta 1000 osób, a z usług szkoleniowych 800 osób. W wyniku udzielonego wsparcia pomostowego lub jednorazowych dotacji powstanie 150 mikroprzedsiębiorstw. Szacuje się, że zrealizowanych zostanie 185 projektów wspierających mikroprzedsiębiorstwa. Zakłada się, że w wyniku projektu realizowanego w ramach Programu PHARE 2002 – „Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich” szkoleniami z zakresu przedsiębiorczości zostanie objętych 290 osób, a wsparcie doradcze zostanie udzielone 60 nowo powstałym firmom.

6.3. Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych

Cel: Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw poprzez stworzenie systemu ułatwień w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji

Przewidywane efekty: Szacuje się, że liczba wygenerowanych nowych miejsc pracy u kredytobiorców i w otoczeniu kredytobiorców w ciągu 4 lat działalności Funduszu po uzyskaniu dokapitalizowania będzie wynosić od 350 do 640.

6.4. Wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji

Cel: Zwiększenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw w regionie poprzez unowocześnienie ich oferty produktowej i technologicznej

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku do Regionalnej Instytucji Finansującej złożonych zostanie około 2500 wniosków na realizację projektów związanych z podnoszeniem konkurencyjności małych i średnich firm.

Priorytet VII – ROZWÓJ INSTYTUCJI ORAZ PARTNERSTWA NA RYNKU PRACY

Działania, które będą realizowane w ramach priorytetu:

7.1. Doskonalenie i rozwój instytucji rynku pracy

Cel: Doskonalenie jakości świadczonych usług oraz dostosowanie ich do potrzeb i oczekiwań klientów

Przewidywane efekty: Zakłada się, że w 2005 roku różnymi typami szkoleń objętych zostanie około 1 000 pracowników instytucji rynku pracy z terenu województwa podkarpackiego

7.2. Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego

Cel: Poszerzenie oferty programowej oraz wzrost liczby osób korzystających z usług poradnictwa zawodowego

Przewidywane efekty: Zakłada się poszerzenie oferty i zakresu świadczonych usług oraz wzrost w porównaniu z 2004 rokiem o około 15% klientów korzystających z poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

7.3. Wdrażanie i rozwijanie systemu EURES

Cel: Poszerzenie zakresu informacji o sieci EURES oraz usprawnienie prowadzonych procesów rekrutacyjnych

Przewidywane efekty: Zakłada się wzrost liczby miejsc, w których klienci będą mogli uzyskać informację na temat usług oferowanych przez sieć EURES. W porównaniu z rokiem 2004 zwiększy się o 50% liczba aplikacji składanych przez klientów podczas prowadzonych akcji rekrutacyjnych.

7.4. Monitorowanie regionalnego i lokalnych rynków pracy

Cel: Zwiększenie skuteczności interwencji na rynku pracy poprzez właściwe zdiagnozowanie obecnego stanu rynku pracy oraz sytuacji osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy

Przewidywane efekty: Dostosowanie usług świadczonych przez powiatowe urzędy pracy oraz partnerów rynku pracy do zmieniających się potrzeb pracodawców.

7.5. Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Cel: Dopasowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy

Przewidywane efekty: Identyfikacja poszczególnych zawodów i specjalności według kryterium deficytu i nadwyżki, pozyskanie informacji charakteryzujących stan i ewolucję rynków pracy w środowiskach lokalnych, korygowanie kierunków kształcenia młodzieży w regionie na bardziej odpowiadające potrzebom rynku pracy.

Działania zawarte w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok zostały określone na podstawie zadań zgłoszonych przez powiatowe urzędy pracy, instytucje i organizacje z terenu województwa podkarpackiego w trakcie przeprowadzonych konsultacji.

Integralną częścią dokumentu jest załącznik, zawierający wykaz projektów zgłoszonych do realizacji oraz zadań wdrażanych i koordynowanych w ramach Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok.

Monitorowanie realizacji działań określonych w priorytetach Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 prowadzone będzie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie będzie zbierał informacje i sprawozdania od jednostek, realizujących i koordynujących wykonanie zadań określonych w Regional-

nym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok w następujących terminach.

- do dnia 15 sierpnia 2005 roku z realizacji zadań za I półrocze 2005 roku
- do dnia 15 lutego 2006 roku z realizacji zadań za II półrocze 2005 roku.

Informacje za I półrocze 2005 roku wykorzystane zostaną do opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2006 rok.

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie do końca marca 2006 roku przedłoży Zarządowi Województwa Podkarpackiego informację wraz z wnioskami z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok.

Województwo podlaskie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 w Województwie Podlaskim (RPD), w bieżącym roku będzie stanowił podstawę do koordynacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich.

Wymieniony dokument został opracowany zgodnie z istniejącymi wytycznymi w tym zakresie, a więc przede wszystkim, w oparciu o Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005; dokument:

- definiuje zadania państwa w zakresie polityki zatrudnienia na rok 2005 z perspektywą realizacyjną na rok 2006,
- tworzy podstawy do zwiększenia efektywności realizacji priorytetów polskiej polityki społeczno-gospodarczej, jakimi są:
  - ograniczenie bezrobocia,
  - wzrost zatrudnienia,
  - i rozwój zasobów ludzkich,
- jest odpowiedzią państwa na wyzwania wynikające z wytycznych zatrudnienia, stanowiących część Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

Podczas opracowywania RPD uwzględniono także Strategię Rozwoju Województwa Podlaskiego oraz założenia wojewódzkiej polityki społecznej.

RPD opierając się na założeniach Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 wpisuje się w jego realizację, a tym samym w realizację polityki krajowej w dziedzinie zatrudnienia, kładąc jednak szczególny nacisk na problemy ważne z regionalnego punktu widzenia. Podobnie jak KPD Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 w Województwie Podlaskim, zadania przewidziane do realizacji w województwie w najbliższym roku, segreguje w układzie szczegółowych wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia, wpisuje się tym samym w realizację zasadniczych celów tej strategii.

RPD powstał w oparciu o zasadę dialogu i partnerstwa społecznego. W jego opracowaniu uczestniczył Zespół ds. opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 r., złożony z przedstawicieli

WUP i osób reprezentujących instytucje i organizacje działające w obszarze rynku pracy (organizacje pracodawców, związków zawodowych pracowników, organizacje rolnicze i OHP).

Przyjęcie założeń RPD poprzedziły prace wymienionego Zespołu nad sporządzeniem diagnozy sytuacji na regionalnym rynku. Analizie poddano:

- sytuację osób bezrobotnych i poszczególnych grup tej populacji,
- charakterystykę rynku pracy,
- sytuację ekonomiczną i edukacyjną regionu,
- dotychczasową politykę rynku pracy.

Na podstawie wniosków z diagnozy zdefiniowano problemy regionalnego rynku pracy:

- niskie wskaźniki zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym,
- niedopasowanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do aktualnych potrzeb rynku pracy,
- zróżnicowanie pod względem sytuacji na rynku pracy określonych grup osób bezrobotnych,
- niską jakość zasobów ludzkich powodowaną niedostosowaniem programów kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Na podstawie analizy zdefiniowanych problemów określono w RPD najpilniejsze obszary działania, co przełożyło się na przyjęcie wpisujących się jednocześnie w realizację założeń KPD i Europejskiej Strategii Zatrudnienia:

A. Priorytetów na 2005 rok:

- ograniczenie bezrobocia i zwiększenie zatrudnienia na regionalnym rynku pracy,
- podwyższenie jakości i stymulowanie wzrostu mobilności zasobów pracy,
- wzmocnienie jakości usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia,
- aktywizacja grup osób bezrobotnych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy,
- rozwój przedsiębiorczości,
- promowanie zasady działań partnerskich na rynku pracy.

B. Kierunków działań na najbliższy rok:

- wspieranie kształcenia ustawicznego oraz działań na rzecz dostosowania zasobów ludzkich do potrzeb rynku pracy,
- poprawa jakości świadczonych usług poradnictwa zawodowego,
- dostosowanie świadczonych usług (realizowanych programów rynku pracy) do aktualnych potrzeb rynku pracy,
- wspieranie powstawania nowych przedsiębiorstw od strony merytorycznej i finansowej,
- szerokie włączenie partnerów społecznych do działań na rzecz regionalnego rynku pracy w celu wsparcia działań służb zatrudnienia.

Do realizacji w ramach RPD zostały włączone projekty/działania zgłoszone przez partnerów rynku pracy, do których zwrócono się z propozycją współpracy przy realizacji RPD. Wynikiem nawiązanej współpracy było zgłoszenie do realizacji w ramach RPD, indywidualnych projektów przez 27 organizacji, instytucji podejmujących działania mające wpływ na sytuację osób bezrobotnych w regionie, przedstawicieli:

- jednostek rządowych i samorządowych,
- fundacji i stowarzyszeń,
- związków zawodowych pracowników,
- organizacji bezrobotnych,
- powiatowych urzędów pracy.

Wszystkie projekty włączone do RPD zostały posegregowane i przyporządkowane odpowiednim zadaniom odzwierciedlającym problemy lokalne a posegregowanym według wytycznych ESZ.

Schemat Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 w Województwie Podlaskim:

Rozdział I	Rozdział II	Rozdział III	Rozdział IV	Załączniki
<p>Prezentuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajowe dokumenty wyznaczające kierunki polityki zorientowanej na zatrudnienie i rozwój zasobów ludzkich, - unijne wytyczne dla polityk zatrudnienia w krajach członkowskich, dokumenty będące podstawą prowadzenia regionalnej polityki rynku pracy, - zawiera analizę sytuacji społeczno-ekonomicznej w województwie i na jej podstawie określa priorytety i kierunki działań w ramach RPD na 2005 rok. 	<p>Zawiera prezentację konkretnych zadań i schematów ich realizacji w najbliższym roku, z uwzględnieniem projektów zgłoszonych do realizacji w ramach konkretnego zadania.</p> <p>Zadania są posegregowane wg 10 szczegółowych wytycznych ESZ, wg następującego układu:</p> <p>I. Nazwa wytycznej ESZ</p> <p>A. Wy szczególności zadań przewidzianych do realizacji w ramach wytycznej:</p> <p>Nr 1 – nazwa zadania</p> <p>Nr 2 – nazwa zadania</p> <p>Nr 3 – nazwa zadania, itd.</p> <p>B. Schematy realizacji poszczególnych zadań, zawierające:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentację beneficjentów zadania, - uzasadnienie realizacji zadania, - opis podejmowanych działań i projektów, w tym zgłoszonych do realizacji w ramach zadania przez partnerów, - prezentację realizatorów zadania (np. instytucji zgłaszających projekt do realizacji w ramach zadania), - opis przewidywanych rezultatów, - opis wskaźników monitorowania, - przewidywany koszt realizacji zadania 	<p>Zawiera opis sposobu zarządzania projektem i przedstawia zakres odpowiedzialności partnerów włączonych w realizację RPD.</p> <p>Przyjęta została zasada odpowiedzialności WUP w Białymstoku za realizację RPD w całości i odpowiedzialność partnerów za projekty zgłoszone do realizacji w ramach RPD jednostkowo i odpowiedzialność realizatorów za działania przewidziane w konkretnym zadaniu w zakresie opisanym w schemacie realizacji tego zadania.</p>	<p>Zawiera opis zasad obowiązujących przy prowadzeniu monitoringu i sprawozdawczości podczas wdrażania założeń RPD.</p> <p>W sprawozdawczości oparto się na założeniach w zakresie monitoringu ustalonych przez KPD. RPD mając na celu wykonanie założeń KPD przewiduje prowadzenie sprawozdawczości przez realizatorów poszczególnych działań w ramach RPD, przekazywanie informacji na temat osiągniętych rezultatów do WUP, który po sporządzeniu informacji zbiorczej z terenu województwa przekazuje ją do Ministerstwa zgodnie z wytycznymi KPD.</p>	<p>Stanowią integralną część dokumentu i zawierają:</p> <p>Załącznik Nr 1. Wykaz wszystkich ogłoszonych projektów, do RPD przez partnerów w ramach poszczególnych zadań oraz innych działań przewidzianych do realizacji w ramach konkretnego zadania.</p> <p>Załącznik Nr 2. Wykaz partnerów RPD, którzy zgłosili swoje projekty do realizacji w ramach RPD.</p> <p>Załącznik Nr 3. Szacunkowy budżet RPD.</p>

Jak wspomniano wcześniej RPD stanowi zestawienie zadań i podejmowanych w ich ramach działań na rynku pracy na poziomie lokalnym i regionalnym w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, inicjowanych i realizowanych przez samorząd województwa, samorządy powiatowe oraz innych partnerów rynku pracy, których realizacja jest możliwa i niezbędna dla poprawy sytuacji na rynku pracy. Dla skutecznej realizacji działań określonych w RPD włączono do współpracy i zaangażowano na rzecz podlaskiego rynku pracy partnerów lokalnych: samorządy powiatowe i gminne, związki zawodowe, organizacje i instytucje działające na rzecz rynku pracy. Tak więc ostateczny kształt RPD jest wynikiem szeregu konsultacji i zasięgnięcia opinii różnych partnerów społecznych współtworzących regionalną politykę rynku pracy. W RPD wskazano na ogromną rolę dialogu społecznego i partnerstwa na rzecz rynku pracy jako czynników zwiększających efektywność i skuteczność działań instytucji rynku pracy.

Wychodząc naprzeciw najpilniejszym do realizacji zadaniom w regionie, w ramach poszczególnych wytycznych ESZ przewidziano do realizacji zadania:

Wytyczna 1.: AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO

Zaplanowano tutaj zadania służące aktywizacji zawodowej grup bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na regionalnym rynku pracy: młodzieży i osób długotrwale bezrobotnych. Znajdą się wśród nich standardowe działania pup, programy dofinansowywane ze środków EFS, „Pierwsza Praca”, projekty indywidualne partnerów (np.: OHP, fundacje, policja) mające na celu aktywizację tych grup osób bezrobotnych jak też działania służące podnoszeniu jakości usług świadczonych na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy (np. poradnictwa zawodowego, usług świadczonych przez akademickie biura karier i gminne centra informacji).

Wytyczna 2.: TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Tutaj znalazły miejsce zadania na rzecz promocji przedsiębiorczości realizowane w ramach wdrażanego w województwie podlaskim programu

PHARE 2002 SSG-RZL i wynikające z możliwości jakie daje stosowanie instrumentów przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Wytyczna 3.: DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY

Tej wytycznej przyporządkowano zadania na rzecz osób dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi inicjowane w ramach ZPORR i zadania w zakresie promocji usług świadczonych w ramach europejskich służb zatrudnienia EURES jako sieci ułatwiającej swobodny przepływ pracowników i wspierającej mobilność na rynku pracy. Przewidziano tutaj także zadania służące podniesieniu skuteczności publicznych służb zatrudnienia. Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma służyć polepszeniu efektywności działań podejmowanych przez publiczne służby zatrudnienia, zwłaszcza w obszarze szkoleń i przekwalifikowań osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Wytyczna 4.: PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Wytyczna zawiera zadania na rzecz stworzenia możliwości łatwiejszego i powszechniejszego dostępu do informacji o możliwościach podnoszenia kwalifikacji, zadania na rzecz promocji kształcenia ustawicznego i zwiększenia dostępu osób bezrobotnych do szkoleń. Przewidziano realizację projektów ukierunkowanych na podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych i wspierające szkolnictwo zawodowe w ulepszaniu oferty edukacyjnej, realizowane przez urzędy pracy, partnerów zgłaszających projekty indywidualne do RPD oraz w ramach PHARE 2002 SSG-RZL.

Wytyczna 5.: ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ

W ramach tej wytycznej zwrócono uwagę na zwiększenie zatrudnialności osób pochodzących z terenów wiejskich i osób zbliżających się do wieku emerytalnego, które przekroczyły 50 rok życia. Projekty inicjowane

w tym kierunku będą realizowane przez partnerów rynku pracy jak i przez publiczne służby zatrudnienia.

Wytyczna 6.: RÓWNOŚĆ KOBIEI I MĘŻCZYŹN

Zadania przewidziane do realizacji w ramach tej wytycznej mają na celu promowanie równych szans na rynku pracy dla kobiet i mężczyzn. Zmierzają do zwiększenia wskaźników zatrudnienia kobiet na lokalnych rynkach pracy poprzez realizację projektów ukierunkowanych na poprawę ich zatrudnialności, aktywizację zawodową i promocję przepisów prawa pracy zwalczających różnice między płaciami oraz elastycznych form zatrudnienia.

Wytyczna 7.: PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI

Wytyczna jest ukierunkowana na działania mające na celu integrację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie szans na zatrudnienie innych osób z grup szczególnego ryzyka, jakimi są osoby długotrwale bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym. Duży udział partnerów społecznych w realizacji zadań w ramach tej wytycznej daje szansę na zmniejszenie dysproporcji w zatrudnieniu osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Wytyczna 8.: ZAPEWNIENIE OPŁACALNOŚCI PRACY PRZEZ ŚRODKI ZACHĘCAJĄCE DO ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI PRACY

Przewidziane tu działania będą polegały na stosowaniu wobec osób bezrobotnych pobierających zasiłki zachęt do podjęcia aktywności na rynku pracy poprzez wypłaty dodatków aktywizacyjnych na zasadach określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Wytyczna 9.: ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE

Zadania przewidziane w ramach tej wytycznej realizowane będą w całości przez partnerów projektu i będą polegały na podejmowaniu działań zwiększających świadomość społeczną o legalnym zatrudnieniu i korzyściach jakie ono za sobą niesie.

Wytyczna 10.: DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU

Realizowane tutaj zadania będą skierowane do osób zatrudnionych w rolnictwie, które chcą podjąć zatrudnienie w sektorze pozarolniczym. Przewidywane jest uruchomienie kompleksowego wsparcia w ramach odpowiednich działań ZPORR, które pozwoli tym osobom na nabycie kwalifikacji i umiejętności umożliwiających podjęcie zatrudnienia na rynku pracy i służących określeniu najlepszego kierunku rozwoju zawodowego poza rolnictwem. W ramach tej wytycznej przewidywane jest również przeprowadzenie kompleksowych działań wspierających rozwój kwalifikacji zawodowych u osób, nie figurujących w rejestrach bezrobotnych lub poszukujących pracy a wyrażających chęć ich podniesienia.

Województwo pomorskie

W związku z art. 3 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Zarząd Województwa Pomorskiego postanowił, że Samorząd Województwa Pomorskiego na podstawie Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia uwzględniając strategię rozwoju województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej, po raz pierwszy przygotowuje Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia – po zasięgnięciu opinii powiatowych jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych. Realizacja RPD/Z będzie elementem corocznej oceny sytuacji na rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy dokonywanej przez Sejmik Województwa Pomorskiego. Zarząd Województwa Pomorskiego powołał jednocześnie Zespół Zadaniowy ds. Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia (RPD/Z). W skład Zespołu wchodzi: Przewodniczący Zespołu – Wicemarszałek Województwa Pomorskiego – Pan Kazimierz Klawiter, Zastępca Przewodniczącego – Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku – Pani Iwona Malmur, przedstawiciele następujących jednostek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego:

- Biura ds. Sektorowego Programu Operacyjnego,
- Departamentu Edukacji i Spraw Społecznych,
- Departamentu Gospodarki i Infrastruktury,
- Departamentu Komunikacji Społecznej,
- Departamentu Kultury, Sportu i Turystyki,
- Departamentu Programów Regionalnych,
- Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska,
- Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego,
- Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Gospodarczej,
- Departamentu Zdrowia,

oraz Wicedyrektor ds. usług rynku pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku (Uchwała Nr 55/167/05 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia).

W celu realizacji przez Samorząd Województwa Pomorskiego regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich Zarząd Województwa Pomorskiego podjął 28 stycznia 2005 r. Uchwałę Nr 80/169/05 w sprawie określenia „Celów i działań” do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 oraz przygotowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005.

Prace nad „Celami i działaniami” do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 prowadzone były w toku konsultacji z samorządami powiatowymi województwa pomorskiego, prezentowane były na komisjach Sejmiku Województwa Pomorskiego; informacje przekazano również radnym Sejmiku Województwa Pomorskiego; prowadzono szerokie konsultacje społeczne (m.in. w ramach seminarium) z udziałem partnerów społecznych i ekspertów. „Cele i działania” uzyskały pozytywną opinię Konwentu Starostów Województwa Pomorskiego. Konsultacje merytoryczne odbywały się również przez internet (na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku uruchomiono specjalną podstronę RPD/Z) i w ten sposób również zgłaszane były uwagi i propozycje celów i działań do RPD/Z na rok 2005. Opracowane ostatecznie przez Zespół Zadaniowy ds. Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia „Cele i działania” uwzględniły zgłoszone w toku konsultacji propozycje. „Cele i działania” zostały pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzką Radę Zatrudnienia oraz przez Wojewódzką Komisję Dialogu Społecznego, która uznała, że wychodzą one naprzeciw potrzebom województwa.

Koordinację prac nad tworzeniem RPD/Z Zarząd Województwa Pomorskiego powierzył Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Gdańsku. Tryb prac nad tworzeniem RPD/Z na rok 2005 obejmuje m.in. zgłoszenie przez członków Zespołu Zadaniowego ds. RPD/Z przedsięwzięć realizujących „Cele i działania” do RPD/Z na rok 2005.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 dla województwa pomorskiego przygotowany został na podstawie Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2005, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r.

Zgodnie z przyjętą koncepcją w Planie ujęto przedsięwzięcia realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Pomorskiego oraz Agencję Rozwoju Pomorza S.A.

Podstawowym narzędziem służącym do przygotowania planu realizacji działań podejmowanych przez komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego oraz jednostki organizacyjne samorządu wojewódzkiego, wpisujących się w przyjęte „Cele i działania”, była „Karta realizacji działań Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia dla województwa pomorskiego w 2005 roku”. Karta będzie również wykorzystana do monitoringu Planu i do oceny osiągniętych rezultatów. Każde działanie dzięki karcie posiada te same elementy opisu. Wyjaśnienia wymaga określenie „Działanie bezkosztowe” pojawiające się w opisie kosztu realizacji działania. Oznacza to, że działanie finansowane jest z budżetu danej jednostki przeznaczonego na stałą jej działalność.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 dla województwa pomorskiego jako dokument koncentruje się na roku 2005, wyznaczając perspektywę realizacyjną do roku 2007, tam gdzie to było niezbędne i wynikało z przyjętego czasu realizacji przedsięwzięcia.

Regionalny Plan Działań składa się z czterech rozdziałów:

- Rozdział I – jest wprowadzeniem do opisu regionalnej polityki rynku pracy w kontekście aktualnej sytuacji na rynku pracy województwa pomorskiego.
- Rozdział II – opisuje przedsięwzięcia realizowane w ramach przyjętych celów i działań do RPD/Z na rok 2005 według jednolitego schematu.
- Rozdział III – zawiera m.in. kalendarium prac nad tworzeniem RPD/Z na rok 2005 dla województwa pomorskiego.
- Rozdział IV – określa sposób monitorowania i sprawozdawania z realizacji przedsięwzięć opisanych w Planie.

CELE I DZIAŁANIA

do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005

- 1. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i powstawania nowych miejsc pracy. Przedsiębiorczość**
  - 1.1. Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw
  - 1.2. Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych
  - 1.3. Wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw
  - 1.4. Promowanie elastycznych form zatrudnienia
  - 1.5. Wspieranie mobilności przestrzennej na rynku pracy
  - 1.6. Wspieranie zastosowań gospodarki elektronicznej
  - 1.7. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy
- 2. Rozwój zasobów ludzkich w odniesieniu do wymagań rynku pracy**
  - 2.1. Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym
  - 2.2. Wspieranie kształcenia na odległość w formach pozaszkolnych (e-learning)
  - 2.3. Wzbogacanie oferty programowej kształcenia ustawicznego (np. poprzez tworzenie programów modułowych)
  - 2.4. Zwiększenie dostępu do edukacji i promocja kształcenia przez całe życie (lifelong learning)
  - 2.5. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, w tym podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy
  - 2.6. Programy stypendialne dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym
- 3. Wzrost aktywności zawodowej**
  - 3.1. Tworzenie i realizacja regionalnych programów aktywizacji zawodowej
  - 3.2. Aktywizacja zawodowa młodzieży
  - 3.3. Aktywizacja długotrwale bezrobotnych i pomoc w powrocie na rynek pracy

- 3.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi
  - 3.5. Reorientacja i aktywizacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa i ludności wiejskiej
  - 3.6. Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia
  - 3.7. Promocja legalnego zatrudnienia i legalnej pracy zarobkowej
- 4. Wyrównywanie szans**
- 4.1. Promocja antydyskryminacyjnych przepisów prawa pracy
  - 4.2. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet
  - 4.3. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych
  - 4.4. Wsparcie grup szczególnie wysokiego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie
  - 4.5. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej w kontekście rynku pracy
- 5. Rozwój instytucji rynku pracy**
- 5.1. Usprawnianie instrumentów rynku pracy
  - 5.2. Usprawnienie instytucji rynku pracy
  - 5.3. Rozwijanie usług poradnictwa zawodowego
  - 5.4. Monitorowanie regionalnego rynku pracy (w tym uruchomienie badań zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badań popytu na pracę)
  - 5.5. Wdrażanie i rozwijanie systemu międzynarodowego pośrednictwa pracy EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia
  - 5.6. Dialog społeczny i partnerstwo lokalne

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 w ramach 5 przyjętych celów ujęto łącznie 65 przedsięwzięć. W liczbie tej mieszczą się 34 przedsięwzięcia finansowane w ramach następujących źródeł:

- środki publiczne polskie,
- środki publiczne zagraniczne oraz
- środki prywatne.

Pozostałe 31 przedsięwzięć (tj. 47,7% wszystkich ujętych w Planie przedsięwzięć) jest finansowanych z bieżących środków budżetowych przeznaczonych na stałą działalność jednostek organizacyjnych, które realizują te przedsięwzięcia, a które w Planie określono jako „działania bezkosztowe”.

Przedsięwzięcia ujęte w RPD/Z na rok 2005 wg przyjętych celów

Cele	Liczba przedsięwzięć	%
Cel 1	11	16,9
Cel 2	16	24,6
Cel 3	25	38,5
Cel 4	5	7,7
Cel 5	8	12,3
Razem	65	100,0

Finansowanie działań ujętych w RPD/Z na rok 2005

Przewiduje się, że w roku 2005 wydatki na działania na rzecz zatrudnienia w województwie pomorskim będą wynosiły ogółem 144345,0 tys. zł. Jednym ze źródeł finansowania działań w ramach Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia jest Fundusz Pracy. Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy ds. pracy. Wydatki z Funduszu Pracy zaplanowane w 2005 r. na realizację działań w ramach RPD/Z wynosić będą 7911,5 tys. zł (5,5% ogółu wydatków). Fundusz Pracy będzie współfinansował działania przede wszystkim w ramach Celu 3 – Wzrost aktywności zawodowej i Celu 5 – Rozwój instytucji rynku pracy. Do kwoty tej nie wliczono tych środków Funduszu Pracy, które są przeznaczone na prefinansowanie wydatków z EFS. Należy również pamiętać, iż z uwagi na realizatorów przyjętego dokumentu (tj. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Pomorskiego oraz Agencję Rozwoju Pomorza S.A) RPD/Z nie obejmuje środków Funduszu Pracy przeznaczonych na realizację zadań w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy prowadzonych przez samorządy powiatowe (powiatowe urzędy pracy), Wojewodę oraz Ochotnicze Hufce Pracy.

Wydatki ujęte w RPD/Z na rok 2005 wg przyjętych celów

Cele	Wydatki w tys. zł	%
Cel 1	58 331,0	40,4
Cel 2	18 069,9	12,5
Cel 3	67 070,3	46,5
Cel 4	288,8	0,2
Cel 5	585,0	0,4
Razem	144 345,0	100,0

Sposób monitorowania i sprawozdawania

Zgodnie z postanowieniami § 4 pkt 2 i 3 Uchwały Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 28 stycznia 2005 r. w sprawie określenia „Celów i działań” do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005, realizacja Planu podlegać będzie monitoringowi i ewaluacji przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku, na podstawie zbiorczych danych przygotowanych przez komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego oraz Agencję Rozwoju Pomorza w merytorycznym zakresie działań. Zbiorcza informacja w tej sprawie zostanie przedstawiona Zarządowi Województwa. Stopień realizacji Planu podlega cyklicznej ocenie przez Zarząd Województwa.

Monitorowanie i ewaluacja Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia będzie prowadzona przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku w następujący sposób:

- podmiot realizujący przedsięwzięcie wypełnia „Kartę realizacji działania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia dla województwa pomorskiego w roku 2005” (dostosowaną do potrzeb monitoringu i przekazaną przez WUP) jako sprawozdanie z realizacji działania i osiągniętych efektów dwukrotnie w ciągu roku przekazując je do właściwego Departamentu UM (w przypadku jednostek organizacyjnych); zbiorcze zestawienie właściwy Departament przekazuje do Wojewódzkiego Urzędu Pracy; ARP przekazuje dane bezpośrednio do WUP w Gdańsku; Terminy przekazywania sprawozdań: do 31 lipca 2005 r. – sprawozdanie półroczne; do 31 stycznia 2006 r. – sprawozdanie roczne;
- Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku na podstawie sprawozdań półrocznych i rocznych sporządza do 28 lutego 2006 r. dla Zarządu Województwa Pomorskiego roczne sprawozdanie z realizacji Planu; sprawozdanie roczne będzie jednym z dokumentów źródłowych dla opracowania projektu Planu na rok 2006
- sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia za rok 2005 przyjęte przez Zarząd Województwa Pomorskiego stanowi element oceny sytuacji na rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy dokonywanej przez Sejmik Województwa Pomorskiego.

**Kalendarium prac nad tworzeniem Regionalnego Planu Działania
na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 dla województwa pomorskiego**

Data	Podjęte działania
8.10.04 r.	Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku Zarządzeniem nr 24/2004 powołała Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Regionalnego i Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia na rok 2005, który tworzą pracownicy WUP. Przewodniczącą Zespołu została Wicedyrektor WUP ds. Usług Rynku Pracy, Pani Katarzyna Rewers.
26.10.04 r.	Zarząd Województwa Pomorskiego podjął Uchwałę Nr 784/04 w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia na rok 2005, który tworzą przedstawiciele następujących departamentów: <ul style="list-style-type: none"> – Departamentu Komunikacji Społecznej, – Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego, – Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Gospodarczej, – Departamentu Programów Regionalnych, – Departamentu Gospodarki i Infrastruktury, – Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska, – Departamentu Kultury , Sportu, i Turystyki, – Departamentu Edukacji i Spraw Społecznych, – Departamentu Zdrowia.
17.11.04 r.	Odbyło się pierwsze spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. RPD/Z. Program spotkania obejmował m.in. przedstawienie idei RPD/Z w odniesieniu do regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich, wypracowanie koncepcji, metodologii oraz harmonogramu prac nad RPD/Z na rok 2005, wytypowanie do udziału w pracach Zespołu przedstawicieli samorządów powiatowych i partnerów społecznych oraz ekspertów, omówienie „Propozycji celów i działań do RPD/Z na rok 2005” dla województwa pomorskiego i przyjęcie koncepcji kalendarza konsultacji społecznych.
24.11.04 r.	Odbyło się drugie spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. RPD/Z, którego program obejmował m.in.: ostateczne zatwierdzenie składu osobowego Zespołu Zadaniowego ds. RPD/Z, zgłoszenie propozycji uzupełnienia składu Zespołu Zadaniowego o przedstawicieli samorządów powiatowych,
	partnerów społecznych oraz ekspertów, przyjęcie projektu programu seminarium regionalnego na temat RPD/Z na rok 2005 dla województwa pomorskiego, dyskusję na temat „Propozycji celów i działań do RPD/Z na rok 2005” opracowanych w WUP w Gdańsku, wstępne zgłaszanie programów regionalnych, projektów lokalnych do planu. W spotkaniu uczestniczył Dyrektor PUP w Gdańsku, Przewodniczący Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy województwa pomorskiego Pan Roland Budnik.

26.11.04 r.	Rozpoczęcie konsultacji merytorycznych z partnerami społecznymi na temat celów i działań do RPD/Z m.in. poprzez przesłanie drogą pocztową do różnych instytucji i organizacji oraz do samorządów powiatowych listów rozpowszechniających wiedzę na temat RPD/Z wśród partnerów społecznych zapraszając do współtworzenia Planu poprzez możliwość przekazania swoich propozycji.
9.12.04 r.	W Sali Okrągłej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego na zaproszenie Pana Jana Kozłowskiego Marszałka Województwa Pomorskiego odbyło się seminarium konsultacyjne z partnerami społecznymi dotyczące tworzenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 dla Województwa Pomorskiego w którym uczestniczyło ponad 80 przedstawicieli partnerów społecznych (zaproszenia na seminarium wysłano do 150 organizacji i instytucji w tym do samorządów lokalnych). Dyrektor WUP Pani Iwona Malmur zaprosiła do udziału w seminarium ekspertów zewnętrznych, którymi byli: prof. dr hab. Henryk Ćwikliński – Kierownik Katedry Polityki Gospodarczej Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego, prof. dr hab. Piotr Dominiak – Wydział Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej, dr Maciej Grabowski – Wiceprezes Zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku, Pani Grażyna Zielińska – Wiceprzewodnicząca Gdańskiego Związku Pracodawców, Członek Konfederacji Pracodawców Polskich, Wiceprzewodnicząca Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.
20.12.04 r.	Na posiedzeniu Komisji Strategii Rozwoju i Polityki Przestrzennej przedstawione zostały założenia RPD/Z oraz „Cele i działania do RPD/Z na rok 2005 r.”. Komisja nie wniosła uwag.
12.01.05 r.	Na posiedzeniu Komisji Zdrowia, Polityki Społecznej i Rodziny Sejmiku Województwa Pomorskiego przedstawione zostały założenia RPD/Z oraz „Cele i działania do RPD/Z na rok 2005 r.”. Komisja pozytywnie zaopiniowała „Cele i działania”.
18.01.05 r.	Ze względu na wagę Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia jako kluczowej strategii województwa pomorskiego określającej regionalną politykę rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich na rok 2005, wyznaczającej perspektywę realizacyjną do roku 2006, tam gdzie jest to niezbędne, Zarząd Województwa Pomorskiego postanowił wprowadzić kompleksową regulację dotyczącą RPD/Z (zawierającą zarówno przedmiot regulacji tj. Uchwałę Nr 784/04 Zarządu Województwa Pomorskiego, jak i Zarządzenie Nr 52/04 Marszałka Województwa Pomorskiego) i podjął. Uchwałę Nr 55/167/05 w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia. Uchwała określiła m.in. skład Zespołu Zadaniowego ds. RPD/Z, którego Przewodniczącym jest Wicemarszałek Województwa Pomorskiego Pan Kazimierz Klawiter, Zastępcą Przewodniczącego Dyrektor WUP w Gdańsku Pani Iwona Malmur. Skład Zespołu uzupełniony został o przedstawiciela Biura ds. Sektorowego Programu Operacyjnego.

18.01.05 r.	Odbyło się trzecie spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. RPD/Z, którego tematem był tryb sporządzenia „Karty realizacji działań RPD/Z dla województwa pomorskiego w 2005 r.”
20.01.05 r.	Na posiedzeniu Konwentu Starostów Wicedyrektor WUP ds. Usług Rynku Pracy Pani Katarzyna Rewers, przedstawiła „Cele i działania do RPD/Z na rok 2005 r.”, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Konwent.
28.01.05 r.	Wojewódzka Rada Zatrudnienia na posiedzeniu pozytywnie zaopiniowała „Cele i działania” do RPD/Z na 2005 rok opracowane przez Zespół Zadaniowy do RPD/Z podejmując w tej sprawie Uchwałę Nr 3/05 w sprawie zaopiniowania „Celów i działań” do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005.
28.01.05 r.	W celu realizacji przez Samorząd Województwa Pomorskiego regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich Zarząd Województwa Pomorskiego określił „Cele i działania do RPD/Z na rok 2005” opracowane przez Zespół Zadaniowy ds. RPD/Z będące podstawą przygotowania RPD/Z na rok 2005 dla województwa pomorskiego podejmując w tej sprawie Uchwałę Nr 80/169/05 w sprawie określenia „Celów i działań” do RPD/Z na rok 2005 oraz przygotowania RPD/Z na rok 2005.
9.02.05 r.	Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego pozytywnie zaopiniowała przedstawione „Cele i działania do RPD/Z na rok 2005”.
5.04.05 r.	Przyjęcie przez Zarząd Województwa Pomorskiego Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2005 dla województwa pomorskiego Uchwałą nr 253/186/05 z dnia 5 kwietnia 2005 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia dla Województwa Pomorskiego na rok 2005
30.05.05 r.	Przedstawienie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 dla województwa pomorskiego na sesji Sejmiku Województwa Pomorskiego

Województwo śląskie

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001) zawiera regulacje prawne służące wzmocnieniu prozatrudnieniowych działań na rynku pracy. Umożliwia zdecydowane wzmocnienie aktywnych form polityki rynku pracy.

Wypełnieniem ustawowego zapisu w tym względzie jest art. 3, ust. 4 cytowanej ustawy, który stanowi, iż na szczeblu regionalnym opracowywany będzie regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia. Plan ten ma określać wojewódzką politykę w zakresie rynku pracy na roczne okresy. Wspomniana ustawa ustala m.in., że samorząd województwa na podstawie Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 r., uwzględniając strategię rozwoju województwa oraz regionalną strategię polityki społecznej, przygotowuje roczny regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, określający preferowane programy regionalne, projekty lokalne, priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia – po zasięgnięciu opinii powiatowych jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia uszczegóławia zapisy zawarte w dokumencie strategicznym jakim jest Regionalna Strategia Zatrudnienia opracowanym w ramach projektu PHARE 2001 SSG Promocja Zatrudnienia/Rozwój Zasobów Ludzkich, podprojekt 4: Regionalna Strategia na rzecz Zatrudnienia. Opracowanie Strategii Zatrudnienia finansowane było ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa, i zostało zrealizowane pod nadzorem Państwowej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie i Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok określa szczegółowe podejście do problematyki bezrobocia na Śląsku, poprzez rozwiniecie i uszczegółowienie zapisanych w strategii regionalnej priorytetów

w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji zawodowej.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, iż właśnie te grupy bezrobotnych będą w najbliższym czasie wymagać szczególnego wsparcia ze strony wszystkich instytucji rynku pracy, w tym szczególnie ze strony publicznych służb zatrudnienia.

Wsparcie takie może być udzielone poprzez działania ukierunkowane w szczególności na:

- ograniczanie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- pomoc osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy,
- umożliwienie podnoszenia kwalifikacji poprzez upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wspieranie integracji grup zagrożonych wykluczeniem bądź wykluczonych z rynku pracy.

Określenie priorytetów pozwoliło zbudować strukturę działań, tj. zdefiniować obszary, w których określone zostały przedsięwzięcia realizacyjne, w dalszej kolejności uszczegółowione i zapisane w formie dokumentu planistycznego, jakim jest regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia. Ustawodawca przyjął ponadto, iż plan taki będzie opracowywany corocznie i tym samym może służyć weryfikacji i uszczegółowianiu regionalnego dokumentu strategicznego.

Priorytetami tymi są:

***Priorytet I – ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ
SPOŁECZEŃSTWA,***

Priorytet II – PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH,

Priorytet III – PODNIESIENIE ADAPTACYJNOŚCI GOSPODARKI,

***Priorytet IV – WZMOCNIENIE SPÓJNOŚCI I SOLIDARNOŚCI
SPOŁECZNEJ.***

Układ działań przypisanych poszczególnym celom pozwalającym na konsekwentną a zarazem skuteczną realizację misji strategicznej prezentuje poniższa tabela:

Misja	Cele horyzontalne	Priorytet	Działania
Dążenie do pełnego zatrudnienia	1. Gospodarka oparta na wiedzy 2. Społeczeństwo informacyjne 3. Zrównoważony rozwój regionu 4. Równość szans na rynku pracy 5. Efektywne wykorzystanie kapitału społecznego 6. Partnerstwo	I. Zwiększenie aktywności zawodowej społeczeństwa	1. Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i bezrobociu młodzieży
			2. Promocja rozwoju przedsiębiorczości
			3. Wsparcie instytucji rynku pracy
		II. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	1. Rozwój kształcenia kadr
			2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy
		III. Podniesienie adaptacyjności gospodarki	1. Innowacje i technologie
			2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw
			3. Nowe inwestycje w regionie
		IV. Wzmocnienie spójności i solidarności społecznej	1. Koordynacja działań instytucji społecznych
			2. Integracja grup defaworyzowanych z rynkiem pracy
			3. Rozwój dialogu społecznego

Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i bezrobociu młodzieży

Ograniczanie tego zjawiska i jego przyczyn odbywać się będzie poprzez wsparcie osób bezrobotnych, w tym młodzieży oraz osób długotrwanie bezrobotnych na rzecz integracji i reintegracji zawodowej na rynku pracy. Wsparcie to polegało będzie m.in. na rozwijaniu poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy przez publiczne służby zatrudnienia w zakresie:

- informacji zawodowej indywidualnej i grupowej,
- poradnictwa zawodowego indywidualnego i grupowego,

- badań testowych predyspozycji zawodowych,
- realizacji wspólnych przedsięwzięć z partnerami rynku pracy, w tym organizacjami pozarządowymi,
- promocji usług z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego (strona internetowa, targi pracy, konferencje, seminaria, wydawnictwa, media),
- prowadzenie autorskich warsztatów dla osób długotrwale bezrobotnych „Wygraj swój czas”,
- prowadzenie warsztatów nt.: „Swobodny przepływ osób, zabezpieczenia społeczne, warunki życia i pracy dla osób zainteresowanych podjęciem zatrudnienia za granicą”,
- prowadzenie autorskich warsztatów dla klas absolwenckich szkół ponadgimnazjalnych: „Jak wejść na rynek pracy?”,
- nadzór nad realizacją grantu i prowadzeniem działalności 34 nowych gminnych centrów informacji uruchomionych w ramach kolejnej edycji konkursu ogłoszonego w 2004 roku przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy (z tego: 21 GCI, które rozpoczęły działalność w 2004 roku i 13 GCI rozpoczynających działalność w I kwartale 2005 r.),
- przygotowanie do wejścia na rynek pracy wychowanków domów dziecka oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych we współpracy z mobilnymi centrami informacji zawodowej OHP.

Realizacja powyższego zadania przez Śląską Komendę Wojewódzką Ochotniczych Hufców Pracy obejmie:

- udział w rządowych programach na rzecz aktywizacji młodzieży,
- opracowanie i wdrożenie programów na rzecz integracji społecznej i zawodowej młodzieży bezrobotnej oraz uczącej się,
- wypracowanie i wdrożenie nowoczesnego, zintegrowanego modelu usług informacji, poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń,
- rozwijanie struktur i prowadzenie pośrednictwa pracy na rzecz młodzieży poszukującej dodatkowego zatrudnienia w czasie wolnym od nauki, po zakończeniu nauki lub w związku z potrzebą zmiany pracy,
- świadczenie mobilnych usług poradnictwa zawodowego poprzez oferowanie nowoczesnej multimedialnej informacji zawodowej,
- opracowanie metodologii i wdrożenie komplementarnej systemowej platformy edukacyjnej łączącej wykorzystanie internetu oraz zajęć

warsztatowych dla doradców zawodowych pracujących z młodzieżą w oparciu o projekt **Leonardo da Vinci** „Zawsze na kursie”,

- realizacja programu „**Szansa 18–24 – edukacja – praca – wychowanie**”. Aktywizacja zawodowa młodzieży prowadzona będzie poprzez projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków Funduszu Pracy.

Ponadto dla osób długotrwale bezrobotnych świadczone będą usługi szkolenia w zakresie umiejętności poszukiwania pracy, szkolenia zawodowe oraz przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, subsydiowanie zatrudnienia i jednorazowe przyznawanie środków dla podejmujących własną działalność gospodarczą.

Ze względu na silnie negatywne skutki psychologiczne długotrwałego bezrobocia oraz szczególnie trudną sytuację na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych, działania pomagające długotrwale bezrobotnym w powrocie do zatrudnienia łączone będą w sekwencje, np. uczestnictwo w określonych zajęciach klubu pracy i szkoleniu zawodowym. Działania przeciwdziałające długotrwałemu bezrobociu oferowane będą bezrobotnym do 25 roku życia i bezrobotnym powyżej 50 roku życia, w okresie do 6 miesięcy od daty zarejestrowania. Zadanie wdrażane będzie przy wsparciu środków Europejskiego Funduszu Społecznego, wspierającego działania z Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich stwarzając możliwość aktywizacji zawodowej przy wykorzystaniu usług i instrumentów rynku pracy dla około 10 tys. osób

Aplikowane do **działania 1.2. – perspektywy dla młodzieży SPO Rozwój Zasobów Ludzkich** projekty powiatowych urzędów pracy oraz środki przydzielone wg algorytmu tym urzędom na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu i rozwój zasobów ludzkich określą rzeczywistą możliwość wsparcia dla około 15 tys. osób bezrobotnych do 25 roku życia.

Promocja rozwoju przedsiębiorczości

Realizacja działania polegająca na kompleksowym wsparciu osób tworzących podmioty gospodarcze odbywać się będzie w ramach **działania 2.5. – promocja przedsiębiorczości** oraz **działanie 3.4. – mikroprzedsię-**

biorstwa, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Jednocześnie publiczne służby zatrudnienia naszego województwa świadczyć będą wsparcie dla osób bezrobotnych chcących podjąć działalność gospodarczą, oferując chętnym – po spełnieniu określonych warunków – dotację na zakup podstawowego, pierwszego wyposażenia swojej firmy w środki trwałe. Szacuje się, że z dotacji tej skorzysta około 1000 bezrobotnych, w tym 33% to młodzież a 29% to kobiety spośród ogółu podejmujących działalność gospodarczą.

Podobne dotacje na doposażenie około 800 stanowisk pracy tworzonych dla potrzeb zatrudnienia osób bezrobotnych udzielone zostaną także pracodawcom zgłaszającym w urzędach pracy takie oferty.

Wsparcie instytucji rynku pracy

Celem podejmowanego działania jest lepsze dostosowanie oferty usługowej instytucji rynku pracy do rosnących potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Konieczna modernizacja funkcjonowania służb zatrudnienia dotyczy wielu aspektów – kadrowych, organizacyjnych, programowych, informacyjnych, technicznych. Chodzi tu zarówno o podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników urzędów pracy, jak też o wyposażenie ich w nowoczesne narzędzia pracy, które zapewnią większą skuteczność podejmowanych działań wobec klientów.

W ramach **działania 1.1. – rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich** projektowane jest stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia oraz przygotowanie niezbędnych szkoleń dla pracowników tych służb na poziomie województwa i powiatów.

Od 2005 roku wdrażane będą standardy usług urzędów pracy rozumiane jako wzorzec, model usługi – odpowiadający ustalonym cechom jakości i ukierunkowany na zaspokojenie stwierdzonych lub przewidywanych potrzeb klientów. Poprzez wdrażanie standardów usług możliwa jest roz-

budowa systemu usług z zakresu poradnictwa zawodowego, zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych i powyżej 50 roku życia. Również instrumenty aktywizacji zawodowej mogą być stosowane w znacznie szerszej skali i bogatszej ofercie programowej niż ma to miejsce obecnie.

Rozwój kształcenia kadr

Zdolność adaptacji potencjału kadrowego przedsiębiorstw do zmieniających się warunków gospodarczych ma decydujące znaczenie, zarówno dla strony popytowej, jak i podażowej pracy. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw wymaga zapewnienia wysoko kwalifikowanych kadr, w tym kadr zarządzających, jak również promowania współpracy przedsiębiorstw z sektorem nauki. Stąd, w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich – Priorytet II, podjęte zostaną działania (szkolenia, staże, studia podyplomowe, doradztwo związane ze szkoleniami, informowanie i promocja, badania i analizy) adresowane do pracodawców i pracobiorców (**działanie 2.3. – rozwój kadr nowoczesnej gospodarki**).

Do kolejnych przedsięwzięć planowanych do podjęcia w 2005 roku przez instytucje rynku pracy a także przez samych pracodawców w zakresie podnoszenia kwalifikacji kadr przedsiębiorstw zaliczyć należy:

- zwiększenie mobilności zawodowej dorosłych i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez lepsze dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb mieszkańców oraz do wymogów regionalnego rynku pracy, w tym w zakresie języków obcych oraz wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych (ICT),
- zmiana kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów i sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych – oferowane będą indywidualne plany działań polegające na udzielaniu osobom zagrożonym utratą zatrudnienia pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia oraz subsydiowanie zatrudnienia

w nowym miejscu pracy; zadanie jest częścią Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (**działanie 2.4. – reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi**).

- promowanie kształcenia przez całe życie – utworzenie sieci placówek i ośrodków kształcenia na odległość umożliwiających, zwłaszcza osobom dorosłym, uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy ogólnej i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych, objemie zaplanowane także w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich działania: opracowanie założeń kształcenia na odległość, przygotowanie na studiach podyplomowych kadry prowadzącej kształcenie na odległość, opracowanie odpowiednich programów kształcenia i pakietów multimedialnych, wyposażenie placówek i ośrodków w specjalistyczne urządzenia (**działanie 2.1. – zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie – SPO RZL**),
- promowanie zmian polityki pracodawców w stosunku do pracowników i kandydatów do pracy osiągających wiek 50 lat – zachęcanie pracodawców do bardziej efektywnego wykorzystywania potencjału starszych pracowników i utrzymania ich w zatrudnieniu jak najdłużej,
- wyposażenie rolników w umiejętności umożliwiające zdobycie nowego zatrudnienia i wykonywania nowego zawodu w związku z procesami restrukturyzacji polskiego rolnictwa – zadanie to będzie realizowane głównie przy wsparciu **Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich**, jak również programu **SAPARD**. Również w ramach działania **2.3. – reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego** podejmowane będą przedsięwzięcia na rzecz tych osób.

Podniesienie jakości edukacji do potrzeb rynku pracy

Śląskie Kuratorium Oświaty koncentrować będzie swoje przyszłoroczne zamierzenia na następujących działaniach:

- obowiązkowym prowadzeniu w każdym typie szkoły ponadgimnazjalnej zajęć edukacyjnych „**Podstawy przedsiębiorczości**”; będzie to

kontynuacja realizowanego w gimnazjum modułu „**Wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym**”,

- dostosowanie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego i specjalności do potrzeb rynku pracy,
- wdrażanie kształcenia modułowego pozwalającego na dostosowanie kształcenia specjalistycznego do zmian zachodzących na rynku pracy,
- doskonalenie i rozwój wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego obejmującego takie działania, jak:
  - doskonalenie zawodowe kadry doradców zawodowych w obszarze informacji, orientacji i poradnictwa zawodowego,
  - przygotowanie profesjonalnego warsztatu pracy doradcy zawodowego poprzez opracowanie i opublikowanie materiałów stanowiących wsparcie metodyczno-dydaktyczne doradców zawodowych,
  - przygotowanie zaplecza informacyjnego doradców w formie stron internetowych,
- doposażenie centrów kształcenia praktycznego i centrów kształcenia ustawicznego w sprzęt technodydaktyczny,
- kontynuacja wdrażania systemu akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych,
- wprowadzenie obowiązku uczenia się języków obcych na wszystkich etapach edukacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności posługiwania się słownictwem właściwym dla zawodu oraz promowanie współpracy międzynarodowej sprzyjającej edukacji lingwistycznej,
- wprowadzenie obowiązku stosowania technik informatycznych we wszystkich etapach i dziedzinach nauczania.

Również istotnym działaniem służącym rozwojowi zasobów ludzkich realizowanym wśród mieszkańców Śląska są szkolenia zawodowe osób bezrobotnych. Są to szkolenia podnoszące ich kwalifikacje lub wręcz stwarzające możliwości przekwalifikowania zawodowego, co w znacznym stopniu zwiększa szanse tych osób na zatrudnienie.

W przyszłym roku publiczne służby zatrudnienia województwa śląskiego zintensyfikują swoją ofertę w tym zakresie planując szkolenia zawodowe dla około 15 tys. bezrobotnych; w tej liczbie dla 28% młodzieży i około 30% dla kobiet oraz 30% dla długotrwale bezrobotnych.

Ważnym działaniem w zakresie podnoszenia jakości edukacji będzie doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym. W tym celu Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach planuje wdrożenie regionalnego systemu informacji o możliwościach kształcenia stanowiącego integralną część Centralnego Rejestru Instytucji Szkoleniowych Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Działanie to będzie realizowane poprzez:

- prowadzenie Wojewódzkiego Rejestru Instytucji Szkoleniowych zainteresowanych uzyskaniem środków publicznych na szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy,
- upowszechnianie danych z rejestru poprzez internetową bazę danych.

Innowacje i technologie

Podjęmowane będą działania mające na celu zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm, polegające na:

- zwiększeniu dostępności przedsiębiorstw do użytecznych informacji w zakresie źródeł finansowania przedsięwzięć innowacyjnych, w tym programów UE, nowych technologii i rozwiązań innowacyjnych, oferty usług specjalistycznych instytucji wsparcia i jednostek badawczo-rozwojowych (takich jak certyfikacja i ekspertyzy),
- porządkowaniu systemu finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, a także promowanie i wspieranie ich udziału w programach europejskich na rzecz innowacji,
- dostosowaniu oferty szkoleniowo-doradczej w zakresie innowacji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw poprzez opracowanie i promowanie odpowiednich pakietów szkoleniowych dla firm o średniej i niskiej innowacyjności oraz promowanie kształcenia ustawicznego,
- wykorzystaniu najlepszych praktyk jako inspiracji dla przedsiębiorstw do podejmowania działań innowacyjnych poprzez rozwijanie inicjatyw nagradzania najlepszych praktyk oraz zapewnienie ich ciągłości,
- promowanie kultury innowacyjnej w przedsiębiorstwach poprzez podnoszenie świadomości kadry zarządzającej o korzyściach wynikających z zaangażowania własnych pracowników w opracowywanie rozwiązań innowacyjnych.

Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw

Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw wymaga działań realizowanych dwukierunkowo, a mianowicie poprzez:

- wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu,
- bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw.

Realizacja bezpośredniego wsparcia udzielanego przedsiębiorcom odbywać się będzie w ramach projektów Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, nakierowanych na budowę i rozwój kompleksowego systemu usług biznesowych oraz na udzielanie małym i średnim przedsiębiorcom wsparcia finansowego na pokrycie części kosztów usług doradczych świadczonych przez akredytowanych wykonawców.

Małym i średnim przedsiębiorcom udzielane będzie wsparcie finansowe na pokrycie części kosztów zakupu maszyn i urządzeń, zakupu wyników prac badawczo-rozwojowych i/lub praw własności przemysłowej oraz na wdrażanie i komercjalizację technologii i produktów innowacyjnych. Zadanie wdrażane jest w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Ponadto podjęte zostaną działania ułatwiające przedsiębiorcom dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji dla pobudzenia inwestycji przedsiębiorstw i podniesienia ich konkurencyjności. Odbędzie się to poprzez dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, umożliwiając tym samym łatwiejszy dostęp do otrzymania kredytów bankowych i w związku z tym stworzenie większych możliwości stabilnego rozwoju małym i średnim przedsiębiorstwom. Realizację zadania umożliwi Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Równolegle rozwijany będzie system pożyczek udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego młodym osobom, w tym także mieszkańcom województwa śląskiego (bezrobotnym do 25 roku życia lub legitymującym się dyplomem wyższej uczelni, którzy nie ukończyli 27 roku życia) na podjęcie działalności gospodarczej.

Koordinacja działań instytucji społecznych

Współpraca wszystkich partnerów społecznych jest regulowana przedstawionymi niżej aktami prawnymi:

- ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z 2003 r.
– ustawa nakłada obowiązek współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych,
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym z 2003 r. – reguluje sposób powstawania i funkcjonowania centrów integracji społecznej (CIS), działających na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym posiadających najmniejsze szanse na rynku pracy ze względu na niskie kwalifikacje zawodowe lub ich brak,
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 2004 r. regulująca między innymi zasady tworzenia partnerstw lokalnych tworzonych na rzecz realizacji zadań w zakresie zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia, a także aktywizacji zawodowej,
- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 1997 r. z późniejszymi zmianami wspierająca działania na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- ustawa o Komisji Trójstronnej z 2001 r. określająca zasady dialogu w obszarze zbiorowych stosunków pracy i polityki społeczno-gospodarczej; na szczeblu regionu ustawa ta tworzy wojewódzkie komisje dialogu społecznego, do zadań których należy prowadzenie dialogu społecznego w celu zachowania spokoju społecznego umożliwiającego równomierny rozwój społeczno-gospodarczy regionu.

Integracja grup defaworyzowanych z rynkiem pracy

Działania w tym obszarze ukierunkowane będą na udzielenie możliwie pełnego wsparcia:

- młodzieży narażonej na marginalizację, aby nie stawała się i nie pozostawała bezrobotną; w tym uczniom pochodzącym z obszarów wiejskich i studentom pochodzącym z obszarów zagrożonych marginalizacją (restrukturyzacja przemysłu ciężkiego),

- kobietom poprzez ich integrację i reintegrację z rynkiem pracy prowadzącą do wzrostu stopy zatrudnienia kobiet i podniesienia ich statusu zawodowego i społecznego,
- osobom niepełnosprawnym zwiększającym ich zdolność do zatrudnienia,
- osobom w wieku powyżej 50 lat na utrzymanie lub przywrócenie zatrudnienia,
- grupom szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie (osoby bezdomne, byli więźniowie, osoby dyskryminowane, uchodźcy, mniejszości narodowe).

Skuteczna integracja i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób z tzw. grup ryzyka, wymaga różnorodnych zintegrowanych form wsparcia. Obejmują one działania poprzedzające zatrudnienie jako takie, na przykład:

- przygotowanie zawodowe i szkolenie,
- rehabilitację zdrowotną,
- okresową pomoc opieki społecznej w uzasadnionych przypadkach,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

Promocję takiego wielofunkcyjnego i zintegrowanego wsparcia dla wymienionych grup osób w niekorzystnym położeniu umożliwią działania przewidziane do realizacji w przygotowywanej aktualnie wojewódzkiej strategii w zakresie pomocy społecznej.

Dotyczyć one będą działań podejmowanych w zakresie:

- ekonomii społecznej, czyli działań skupiających się przede wszystkim na osiągnięciu spójności i solidarności społecznej; zatrudnienie socjalne i spółdzielczość socjalna,
- wychodzenia z bezdomności poprzez stosowanie różnych form aktywności społecznej i zawodowej wobec osób długotrwale bezdomnych oraz zagrożonych eksmisją,
- ochrony prawnej osób dyskryminowanych,
- integracji uchodźców poprzez organizację szkoleń, nauki języka, pracy subsydiowanej, ubezpieczenia zdrowotnego,
- integracji mniejszości etnicznej, w tym romskiej,
- integracji byłych więźniów i osób z uzależnieniami alkoholowymi i narkotykowymi.

Zadanie promujące aktywną politykę społeczną realizowane będzie przez działania obejmujące:

- szkolenia (m.in. w zakresie umiejętności poszukiwania pracy),
- warsztaty zawodowe i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- doradztwo z wykorzystaniem mobilnych centrów doradztwa zawodowego,
- zatrudnienie subsydiowane w ramach centrów integracji społecznej (tj. służących reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym),
- subsydiowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy, w tym pracy czasowej,
- działania towarzyszące np. opieka nad dziećmi i osobami zależnymi.

W realizacji przedsięwzięć dotyczących integracji grup defaworyzowanych z rynkiem pracy istotny udział będą miały **projekty Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich**, a w szczególności odnoszące się do **działań: 1.2. – przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia, 1.3. – perspektywy dla młodzieży, 1.4. – integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, 1.5. – promocja aktywnej polityki społecznej grup szczególnego ryzyka, 1.6. – integracja i reintegracja zawodowa kobiet.**

Planowane do wykorzystania są także **środki Europejskiego Funduszu Społecznego** w ramach **Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego** przeznaczone na wypłacanie stypendiów studentom pochodzącym z terenów wiejskich i zmarginalizowanych oraz znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej uniemożliwiającej podjęcie i kontynuowanie kształcenia na poziomie wyższym (**działanie 2.2. – wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne**).

Rozwój dialogu społecznego

Ideą partnerstw tworzonych w regionie śląskim jest połączenie wysiłków i potencjału różnych instytucji, organizacji pozarządowych, samorządów terytorialnych i instytucji im podlegających, szkół wyższych,

związków wyznaniowych, partnerów społecznych, urzędów centralnych i innych podmiotów legalnie działających w Polsce, w celu wypracowania nowych innowacyjnych metod działania, instrumentów, systemów przyczyniających się do integracji zawodowej i społecznej grup osób o niskim potencjale zatrudnieniowym.

Powstałe w 2004 roku w wielu środowiskach województwa śląskiego lokalne porozumienia na rzecz zatrudnienia (LPZ) w sposób istotny poszerzają lokalne partnerstwo, a jednocześnie proponują wiele ciekawych przedsięwzięć na rzecz zatrudnienia, i tym samym przyczynić się mogą do poprawy sytuacji w tym obszarze.

Ministerstwo Gospodarki i Pracy jako dysponent Funduszu Pracy przyznało dla województwa śląskiego, wg przyjętego i obowiązującego na 2005 rok w tym zakresie algorytmu, kwotę **175 854,6 tys. zł**. Zaproponowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach podział tych środków przewiduje następujące ich wykorzystanie:

- na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, w tym na projekty lokalne i programy regionalne realizowane przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego przeznaczona się kwotę **123 098,2 tys. zł środków Funduszu Pracy; stanowi to 70% łącznej kwoty przyznanych środków Funduszu Pracy dla naszego regionu,**
- kwota **52 756,4 tys. zł, czyli 30% łącznej kwoty środków Funduszu Pracy przyznanej regionowi** przeznaczona będzie na wsparcie finansowe projektów realizowanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój zasobów Ludzkich, działania 1.2. i 1.3. opracowywanych i realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w 2005 roku.

W przypadku działań podejmowanych w zakresie aktywnych form przewiduje się wykorzystanie następujących usług i instrumentów rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych:

- szkolenia, którymi planuje się objąć 15 000 osób bezrobotnych i zagrożonych utratą pracy przy założeniu 28% efektywności tej usługi,
- zatrudnienie subsydiowane (prace interwencyjne i roboty publiczne, refundacja kosztów pracodawcy z tytułu opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne od zatrudnionych bezrobotnych) dla 8000 osób

bezrobotnych przy założeniu odpowiednio 45%, 15% i 50% efektywności tych instrumentów rynku pracy, organizacje staży zawodowych i przygotowania zawodowego dla 14 000 osób zakładając ich efektywność odpowiednio na poziomie 35% i 25%,

- dotacji dla 1000 osób bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej oraz pracodawców na doposażenie 800 stanowisk pracy organizowanych w celu zatrudnienia osób bezrobotnych.

Monitorowanie i koordynowanie wykonywania zadań Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia realizowane będzie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, który w okresach półrocznych przedkładać będzie samorządowi województwa sprawozdanie z realizacji planu.

Sprawozdanie półroczne powinno w szczególności zawierać następujące wyraźnie wyodrębnione informacje:

- zwięzłą charakterystykę zrealizowanych w półroczu działań,
- oszacowanie wydatkowanej kwoty z podaniem źródła finansowania,
- ocenę zgodności realizacji zadania z Regionalnym Planem,
- zagrożenia związane z realizacją zadania oraz proponowane sposoby przewyżczenia pojawiających się trudności.

Sprawozdanie półroczne z realizacji Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok, będzie także jednym z dokumentów źródłowych dla przygotowania projektu Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2006 rok, a sprawozdanie roczne – będzie materiałem źródłowym dla opracowania projektu dokumentu na kolejny rok.

Metodologiczną osią spajającą Regionalną Strategię Zatrudnienia z Regionalnym Planem Działania na rzecz Zatrudnienia będzie otwarta koordynacja. Jest to metoda powszechnie stosowana w Unii Europejskiej, a w przypadku naszego regionu oznaczać będzie:

- określenie celów jakie należy osiągnąć w obszarze zatrudnienia na śląskim rynku pracy,
- ustalenie sposobów mierzenia postępu w realizacji przyjętych celów,
- podejmowanie przedsięwzięć przez instytucje rynku pracy i pozostałych partnerów na rzecz realizacji wspomnianych celów,

- ocena prawidłowości działań wszystkich aktorów regionalnego rynku pracy poprzez stałe monitorowanie osiągnięć w odniesieniu do założonych celów oraz wzajemne porównywanie tych osiągnięć,
- aktualizacja i korekta celów ustalonych w strategii a także uwzględnienie nowych przedsięwzięć w przyszłorocznym planie działań.

Jednocześnie najlepsze rozwiązania w obszarze polityki rynku pracy będą prezentowane na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach jako przykłady dobrych praktyk. Ta forma prezentacji służyć będzie upowszechnianiu najlepszych działań podejmowanych przez różnych aktorów śląskiego rynku pracy.

Województwo świętokrzyskie

Świętokrzyski Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 określa kierunki i priorytety wojewódzkiej polityki rynku pracy oraz zamierzenia w zakresie kompleksowej polityki zatrudnienia. Zadania określone w Planie koncentrują się wokół priorytetów regionalnych oraz wytycznych Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok i są odpowiedzią na faktyczne i jasno sprecyzowane problemy lokalnych rynków pracy. Treść i struktura Planu, wpisując się w kierunki działań, określa preferowane programy regionalne, projekty lokalne, a także priorytetowe grupy beneficjentów działań na rzecz zatrudnienia.

Podstawą opracowania Planu i określenia działań przewidzianych do realizacji była diagnoza sytuacji na regionalnym rynku pracy, obejmująca wykorzystanie danych dotyczących lokalnych rynków pracy, zawartych w opracowaniach Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Zostały w nich zawarte dane statystyczne i informacje przydatne w procesie programowania działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Do opracowania Planu Działań powołano Zespół Konsultacyjno-Redakcyjny, we współpracy z szerokim gronem partnerów rynku pracy, w tym samorządów, instytucji rynku pracy, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów biorących udział w kreowaniu polityki rozwoju zasobów ludzkich w regionie.

Świętokrzyski Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok zatwierdzony został przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą Nr 1047/05 z 16 czerwca 2005 r.

Świętokrzyski Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005 składa się z czterech rozdziałów:

Pierwszy rozdział zawiera diagnozę sytuacji na świętokrzyskim rynku pracy, obejmującą najważniejsze dane statystyczne i wskaźniki charakteryzujące sytuację ekonomiczną i edukacyjną regionu, charakterystykę rynku pracy, analizę bezrobocia w województwie oraz dotychczasową politykę w zakresie rynku pracy. Diagnoza uwzględnia specyfikę regionalnego rynku pracy i lokalne uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

Rozdział drugi stanowi syntezę najważniejszych kierunków działań i priorytetów polityki rynku pracy, obejmującą podstawowe trendy i wyzwania dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację Planu.

Rozdział trzeci formułuje zadania na rzecz zatrudnienia, które są przewidziane do realizacji w 2005 roku w ramach wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia i Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia.

W rozdziale czwartym znajdują się zagadnienia związane z monitorowaniem i koordynowaniem realizacji zadań, jak również opis podmiotów oraz podziału ich kompetencji w zakresie realizacji i sprawozdawczości zadań, wynikający z wytycznych Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia.

I. Diagnoza sytuacji na świętokrzyskim rynku pracy

Rozdział I zawiera szczegółową analizę sytuacji na świętokrzyskim rynku pracy dokonaną w oparciu o charakterystykę najważniejszych czynników mających wpływ na stan i strukturę zatrudnienia. Dokonując diagnozy skoncentrowano się w szczególności na:

- szczegółowej analizie sytuacji ekonomicznej regionu oraz prognozach na lata 2005–2006, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji gospodarczej i diagnozy kluczowych sektorów. Określono również tendencje rozwoju regionalnej gospodarki oraz wpływu sytuacji ekonomicznej na strukturę i poziom zatrudnienia. W sposób szczegółowy scharakteryzowano specyfikę podmiotów gospodarczych pod względem ich liczebności w określonych branżach, profilu działalności oraz uwarunkowań terytorialnych;
- analizie sytuacji demograficznej województwa, obejmującej ogólną strukturę demograficzną, charakterystykę ludności według wieku oraz sytuację edukacyjną z uwzględnieniem liczby szkół i uczniów na poszczególnych poziomach nauczania. Szczególną uwagę poświęcono ponadto problematyce kształcenia ustawicznego w regionie;
- charakterystyce rynku pracy pod względem struktury i poziomu zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki, a także analizie populacji pracujących pod względem wieku, płci i poziomu wykształcenia. Określono ponadto wielkość i strukturę popytu na pracę i wynikającą z nich podaż ofert pracy;

- analizie bezrobocia w regionie, z uwzględnieniem podstawowych parametrów określających poziom zjawiska oraz czynników mających wpływ na jego stan i strukturę: stopy bezrobocia, opisu wybranych grup bezrobotnych, charakterystyki bezrobotnych według wieku, poziomu wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy.

Szczególną uwagę poświęcono polityce rynku pracy w regionie. Dokonano syntezy dotychczasowych programów rynku pracy, realizowanych przez poszczególne podmioty działające w obszarze rozwoju zasobów ludzkich.

Konkretnym programom przyporządkowano wskaźniki i efekty ich realizacji.

II. Priorytety zadaniowe regionalnego i lokalnych rynków pracy w województwie

W treści rozdziału II zawarto opis poszczególnych priorytetów realizacji polityki zatrudnienia w województwie, opracowanych w oparciu o założenia Europejskiej Strategii Zatrudnienia, Narodowej Strategii Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich oraz diagnozę sytuacji na regionalnym rynku pracy. Priorytety te stanowią jednocześnie strategiczne obszary działania w ramach Świętokrzyskiego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia. Realizacja ww. priorytetów ma na celu osiągnięcie celu strategicznego Świętokrzyskiego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, jakim jest *zwiększenie zatrudnialności, wśród mieszkańców województwa*.

Priorytet 1. AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA NA RZECZ AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO.

W ramach tego priorytetu będą realizowane przedsięwzięcia i programy mające na celu wzrost poziomu zatrudnienia mieszkańców województwa, ze zwróceniem szczególnej uwagi na aktywizację młodzieży i długotrwale bezrobotnych. Priorytet ten obejmuje ponadto promowanie elastycznych form zatrudnienia i nowych usług rynku pracy (w tym systemu międzynarodowego pośrednictwa pracy EURES) oraz przedsięwzięcia związane

z monitorowaniem lokalnych rynków pracy, doskonaleniem i rozwojem instrumentów rynku pracy.

Priorytet 2. WZROST POZIOMU KWALIFIKACJI MIESZKAŃCÓW REGIONU WYNIKAJĄCY Z POTRZEB LOKALNYCH RYNKÓW PRACY ORAZ WSPIERANIE FORM EDUKACJI I KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO.

Działania przewidziane do realizacji ukierunkowane będą na wspieranie rozwoju kadr regionalnej gospodarki poprzez powiązanie systemu edukacji z potrzebami rynku pracy. Obejmą one modernizację i rozbudowę nowoczesnej oferty programowej w zakresie kształcenia ustawicznego, zwiększanie dostępu do edukacji poprzez doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym, promocję kształcenia przez całe życie, jak również rozwijanie standardów kwalifikacji zawodowych, wynikających z faktycznych potrzeb regionalnego rynku pracy.

Priorytet 3. REORIENTACJA ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH BEZROBOCIEM NA SKUTEK PROCESÓW RESTRUKTURYZACYJNYCH I ZMIANY PROFILU REGIONALNEJ GOSPODARKI.

W ramach tego priorytetu będą wdrażane przedsięwzięcia mające na celu zwiększanie szans reintegracji z rynkiem pracy wszystkich osób, które utraciły kontakt z pracą, bądź są zagrożone jej utratą w wyniku restrukturyzacji poszczególnych gałęzi regionalnej gospodarki. Ze względu na strukturę i proporcje zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki regionalnej, ważną grupę działań przewidzianych do realizacji stanowią przedsięwzięcia związane z reorientacją zawodową osób odchodzących z rolnictwa.

Priorytet 4. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI POPRZEZ WSPIERANIE PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ROZWÓJ INSTYTUCJI INKUBUJĄCYCH PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ ORAZ WPROWADZANIE SYSTEMÓW JEDNORAZOWYCH POŻYCZEK I DOTACJI NA PODJĘCIE WŁASNEJ DZIAŁALNOŚCI.

Priorytet ten obejmuje ogół działań związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości: wspieranie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji,

rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw, rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, wspieranie rozwoju mikroprzedsiębiorstw, jak również wszelkie nowe rozwiązania dla kreowania korzystnych warunków dla zatrudnienia.

Priorytet 5. AKTYWIZACJA ZAWODOWA I WSPIERANIE GRUP SPOŁECZNYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNIE TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY POŁĄCZONE ZE ZWALCZANIEM DYSKRYMINACJI I DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU.

Realizowane działania będą ukierunkowane na wzrost poziomu zatrudnialności grup szczególnego ryzyka na rynku pracy, przede wszystkim poprzez wspieranie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz aktywizację zawodową młodzieży narażonej na marginalizację. Priorytet ten obejmować będzie działania ukierunkowane na zwalczanie dyskryminacji w dostępie do zatrudnienia poprzez wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz aktywizację zawodową kobiet.

Priorytet 6. PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU I NEGATYWNYM ZJAWISKOM SPOŁECZNYM NA TERENACH WIEJSKICH.

Działania realizowane w województwie w ramach tego priorytetu ukierunkowane zostaną na aktywizację zawodową ludności wiejskiej. Obejmą one rozwój instrumentów i nowych usług rynku pracy dla potrzeb ludności wiejskiej, pomoc zawodową dla młodzieży z terenów wiejskich oraz wprowadzenie nowych rozwiązań sprzyjających wzrostowi zatrudnienia na wsi.

III. Zadania na rzecz zatrudnienia w ramach wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia i Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005

Poszczególne zadania odpowiadają Wytycznym Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok. Zadania przewidziane do realizacji w obrębie wytycznych uwzględniają regionalny kontekst społeczno-ekonomiczny, liczbę osób i instytucji objętych poszczególnymi działaniami, koszty, źródła finansowania oraz termin i efekty realizacji.

Zadanie	Cel	Realizowane działania
1. Aktywizacja zawodowa młodzieży.	Zwiększenie poziomu zatrudnienia ludzi młodych	<p>Realizacja Priorytetu I programu SPO RZL – działanie 1.2. – „Perspektywy dla Młodzieży”, Realizacja aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu przez powiatowe urzędy pracy w ramach Funduszu Pracy. Rozwój informacji i poradnictwa zawodowego dla młodzieży. Przeprowadzenie przez Ochotnicze Hufce Pracy cyklu 8 warsztatów szkoleniowych z zakresu aktywizacji zawodowej młodzieży (Kielce, Starachowice, Busko-Zdrój, Mniów). Refundacja wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenie społeczne od refundowanych wynagrodzeń na podstawie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego. Wpłata wynagrodzeń pracownikom młodocianym za praktyczną naukę zawodu przez zatrudniające ich zakłady pracy.</p>
2. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.	Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn	<p>1. Realizacja Działania 1.3 SPO RZL – „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”, mającego na celu pomoc osobom długotrwanie bezrobotnym w uzyskaniu zatrudnienia. 2. Realizacja szkoleń dostosowujących kwalifikacje osób długotrwanie bezrobotnych do aktualnych potrzeb rynku pracy w ramach programu Phare 2002 Rozwój Zasobów Ludzkich (RZL). 3. Realizacja aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, adresowanych do osób długotrwanie bezrobotnych przez powiatowe urzędy pracy. 4. Świadczenie usług w zakresie informacji zawodowej, wspomagającej podejmowanie decyzji zawodowych.</p>
3. Doskonalenie i rozwój instrumentów i instytucji rynku pracy.	Dostosowanie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy do potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.	<p>1. Poprawa jakości usług z zakresu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. 2. Wspieranie niepublicznych instytucji rynku pracy. 3. Rozwijanie młodzieżowych biur pracy poprzez lokalizację oddziałów na terenach małomiasteczkowych i wiejskich. Unowocześnianie i wyposażanie jednostek w sprzęt komputerowy, dostęp do internetu, informacje i publikacje dotyczące rynku pracy.</p>

<p>4. Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego.</p>	<p>Rozwój informacji i poradnictwa zawodowego w instytucjach rynku pracy.</p>	<p>1. Współpraca pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia i niepublicznymi instytucjami rynku pracy w zakresie podnoszenia poziomu świadczonych usług w zakresie poradnictwa zawodowego.</p> <p>2. Propagowanie poradnictwa zawodowego na odległość (internet, telefon) jako nowoczesnej formy stosowanej w eurodoradztwie, zwiększającej dostępność usług doradczych dla osób niepełnosprawnych, opiekujących się małymi dziećmi i innymi członkami rodziny.</p> <p>3. Warsztaty szkoleniowe z doradztwa zawodowego i aktywizacji zawodowej prowadzone przez kluby pracy i młodzieżowe biura pracy.</p>
<p>5. Nowe metody finansowania usług pośrednictwa pracy</p>	<p>Poprawienie zakresu i jakości usług pośrednictwa pracy na rzecz długotrwale bezrobotnych</p>	<p>1. Dodatki do wynagrodzeń dla pośredników publicznych służb zatrudnienia w zależności od posiadanego stopnia licencji i efektów pracy.</p> <p>2. Wdrażanie przez powiatowe urzędy pracy systemu motywującego pośredników pracy do podwyższania kwalifikacji zawodowych poprzez wypłacanie dodatków dla licencjonowanych pośredników.</p> <p>3. Cykliczne szkolenia pośredników pracy w urzędach pracy.</p>

WYTYCZNA NR 2. – TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Zadanie	Cel	Realizowane działania
1. Wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji	Zwiększenie konkurencyjności oraz dostosowanie przedsiębiorstw do działania na Jednolitym Ryнку Europejskim poprzez unowocześnienie oferty produktowej i technologicznej oraz zwiększenie nakładów inwestycyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja przez Staropolską Izbę Przemysłowo-Handlową Działań: 2.1 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez doradztwo” oraz 2.3 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje” w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. 2. Realizacja programu: „ Modelowanie kariery zawodowej kadr MŚP przy zastosowaniu podejścia indywidualnego” Promocja i szkolenia przygotowawcze”. 3. Studia podyplomowe i szkolenia tematyczne.
2. Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające.	Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do specjalistycznej pomocy biznesowej i doradczej. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez zwiększenie dostępu do specjalistycznego doradztwa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie wsparcia finansowego związanego z pokryciem części kosztów specjalistycznego doradztwa, nie związanego z bieżącą działalnością przedsiębiorstwa. (Zadanie wdrażane będzie w ramach Działania 3.4. ZPORR). 2. Pozyskanie przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej środków na realizację Działania 2.5. „Promocja przedsiębiorczości” ZPORR.
3. Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych	Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji dla pobudzenia inwestycji przedsiębiorstw i podniesienia ich konkurencyjności	Dokapitalizowanie funduszu poręczeniowego, i stworzenie łatwiejszego dostępu do otrzymania kredytów bankowych, a tym samym większe możliwości stabilnego rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
4. Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw	Stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowo powstałym pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie na rzecz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej w postaci szkoleń i doradztwa biznesowego w ramach programu Phare 2002 Rozwoj Zasobów Ludzkich i Promocja Przedsiębiorczości 2. W ramach Działania 2.5 ZPORR udzielane będzie kompleksowe, bezpośrednie wsparcie osobom, które mają zamiar rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Realizacja działania będzie odbywać się poprzez sieć ośrodków świadczących usługi szkoleniowo-doradcze.

WYTYCZNA NR 3. – DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH
I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY

Zadanie	Cel	Realizowane działania
1. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki.	Podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry	<p>1. Realizacja Działania 2.3. „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki” przez Staropolską Izbę Przemysłowo-Handlową – schemat „a” Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr. Przedsięwzięcie zakłada realizację ok. 15 projektów ukierunkowanych na wsparcie finansowe przedsiębiorstw w celu doskonalenia kwalifikacji ich kadr.</p> <p>2. Realizacja przez Centrum Kształcenia Praktycznego w Starachowicach kursów podnoszących konkurencyjność i adaptacyjność przedsiębiorstw poprzez kształcenie kadr.</p>
2. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi	Zmiana kwalifikacji zawodowych pracowników sektorów restrukturyzowanych oraz innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych.	<p>Realizacja Działania 2.4. „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Ogólnym celem działania jest dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych. Celem ma być zrealizowany poprzez zmianę kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów i sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów. W wyniku realizowanych przedsięwzięć mężczyźni i kobiety zostaną wyposażeni w nowe umiejętności umożliwiające ponowne zatrudnienie.</p>
3. Wdrożenie systemu EURES	Wspieranie mobilności na krajowym i europejskim rynku pracy.	<p>1. Spotkania informacyjno-doradcze mające na celu pomoc osobom poszukującym pracy i bezrobotnym.</p> <p>2. Szkolenia przygotowujące bezrobotnych do podjęcia pracy za granicą.</p> <p>3. Promocja usług EURES poprzez regionalne media (telewizja, radio, prasa) – cykl 25 artykułów w lokalnych mediach; publikacja płatnych materiałów promocyjnych.</p> <p>4. Spotkania informacyjne dla przedstawicieli samorządów lokalnych, stowarzyszeń, fundacji, absolwentów uczelni wyższych, organizacji pracodawców i pracodawców na poziomie województwa i lokalnym.</p> <p>6. Promocja nowoczesnych technik rekrutacji (internetowa giełda pracy, video konferencje, prezentacje multimedialne).</p>

<p>4. Wdrożenie monitoringu zawodów i nadwyżkowych oraz systemu prognozowania popytu na pracę.</p>	<p>Koordinacja kierunków kształcenia i szkolenia bezrobotnych i osób poszukujących pracy z potrzebami rynku pracy. Sporządzenie prognoz popytu na pracę w ujęciu kwalifikacyjnym i przestrzennym na lata 2006–2015.</p>	<p>Realizacja Działania 2.1 ZPORR przez Wojewódzki Urząd Pracy, zakładającego realizację projektów z zakresu badań i analiz dla potrzeb regionalnego rynku pracy.</p>
<p>5. Monitorowanie lokalnych rynków pracy.</p>	<p>Polepszenie jakości usług rynku pracy w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy i zdobytą wiedzę dotyczącą popytu i podaży pracy.</p>	<p>Prowadzenie bieżącego monitoringu sytuacji na regionalnym rynku pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z powiatowymi urzędami pracy województwa.</p>

**WYTYCZNA NR 4. – PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO
I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE**

Zadanie	Cel	Realizowane działania
1. Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym.	Opracowanie i wdrożenie systemu informacji o możliwościach kształcenia ustawicznego; utworzenie rejestru wojewódzkiego instytucji realizujących kształcenie ustawiczne.	1. Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych zainteresowanych uzyskaniem środków publicznych na szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy. 2. Umieszczenie na stronie internetowej WUP w Kielcach wykazu instytucji szkoleniowych wpisanych do rejestru dla województwa świętokrzyskiego.
2. Rozwijanie standardów kwalifikacji zawodowych.	Podniesienie jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego powiązanego z potrzebami rynku pracy oraz stworzenie podstaw dla budowy systemu przejrzystości i uznawania kwalifikacji.	1. Przyjęcie przez samorząd województwa świętokrzyskiego prowadzenia instruktorskich kursów kwalifikacyjnych od Narodowego Centrum Kultury. 2. Wdrożenie stypendiów za wyniki w nauce w publicznych szkołach i w nauczycielskim kolegium języków obcych, prowadzonych przez samorząd województwa świętokrzyskiego.
3. Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie.	Zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia uwzględnieniem promocji ucznia się przez całe życie na obszarach wiejskich.	Realizacja Działania 2.1. „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”, 2.3. „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”, 2.4. „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi” w ramach ZPORR.
4. Podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy	Wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia m.in. poprzez upowszechnienie wykorzystania nowoczesnych technologii	1. Zmiana struktury organizacyjnej placówek oświatowych, dla których organem założycielskim jest samorząd województwa (Medyczne Studium Zawodowe w Morawicy, Medyczne Studium w Starachowicach, Policjalna Szkoła Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej) i dostosowanie oferty kształcenia tych szkół do zmieniających się potrzeb rynku pracy. 2. Organizacja międzynarodowych praktyk zawodowych w ramach projektu Leonardo da Vinci przez Centrum Kształcenia Praktycznego w Starachowicach.

<p>5. Realizacja przez Ochotnicze Hufce Pracy kursów zawodowych wyposażających beneficjentów w kwalifikacje zgodne z wymogami rynku pracy</p>	<p>Korelacja kształcenia zawodowego i ustawicznego z potrzebami lokalnych rynków pracy Zwiększenie mobilności zawodowej i zdolności do uzyskania i utrzymania zatrudnienia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe; 2. Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy; 3. Warsztaty z zakresu aktywizacji zawodowej; 4. Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne; 5. Warsztaty z zakresu przedsiębiorczości.
---	--	---

WYTYCZNA NR 5. – ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ

Zadanie	Cel	Realizowane działania
1. Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej.	Zmniejszenie bezrobocia ukrytego na wsi i zagospodarowanie nadwyżek zasobów pracy.	<p>Realizacja działania 2.3. ZPORR „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa” obejmującego następujące formy wsparcia mieszkańców obszarów wiejskich :</p> <ul style="list-style-type: none"> • subsydiowanie zatrudnienia (dotyczy przedsiębiorstw spoza branż restrukturyzowanych), • szkolenia i kursy zawodowe, • krajowe pośrednictwo pracy, • informacja zawodowa, • usługi doradcze, w tym IPD (Indywidualne Plany Działań).
2. Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia.	Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia przy zachowaniu niezbędnych systemów bezpieczeństwa socjalnego osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy	<p>Program „50+” obejmujący aktywizację osób tracących uprawnienia do rent z tytułu niezdolności do pracy i do świadczeń rehabilitacyjnych, a także umożliwiający powrót do zatrudnienia osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia. W ramach tego programu powiatowe urzędy pracy planują :</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • prace interwencyjne, • refundacje kosztów wyposażenia stanowisk pracy, • jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, • przygotowanie zawodowe.

WYTYCZNA NR 6. – RÓWNOŚĆ KOBIECI I MĘŻCZYŹN

Zadanie	Cel	Realizowane działania
<p>1. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.</p>	<p>Udzielenie wszechstronnego wsparcia kobietom na rynku pracy, prowadzącego do wzrostu stopy zatrudnienia kobiet i podniesienia ich statusu zawodowego i społecznego.</p>	<p>1. Zwiększenie wskaźnika udziału kobiet we wszystkich programach rozwoju zasobów ludzkich, realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy. 2. Realizacja przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej projektu „<i>Jeśli nie chcesz mojej zguby, na mój biznes pozwól luby</i>”.</p>

WYTYCZNA NR 7. – PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRIMINACJI NA RYNKU PRACY
OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI

Zadanie	Cel	Realizowane działania
<p>1. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych</p>	<p>Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z wykorzystaniem nowych i istniejących udoskonalonych instrumentów zwiększających potencjał osób niepełnosprawnych po raz pierwszy wchodzących na rynek pracy, długotrwale bezrobotnych lub mających największe trudności z wejściem na rynek pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy. • Dofinansowanie projektów złożonych przez uprawnionych beneficjentów na konkurs w ramach Działania 1.4. SPO RZL. • Realizacja przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej projektu „W partnerstwie siła”. • Rozwijanie form i programów szkolenia osób niepełnosprawnych online w ramach działalności Centrum Kształcenia Praktycznego w Starachowicach.
<p>2. Wsparcie grup szczególnie ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie</p>	<p>Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowanie osób narazonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego.</p>	<p>Organizowanie i finansowanie programów psychoterapeutycznych i grup wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych z problemem alkoholowym oraz warsztatów dotyczących procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych . Zadanie realizować będą samorządy gminne w ramach Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>

<p>3. Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym.</p>	<p>Podniesienie poziomu wykształcenia młodzieży z terenów wiejskich i poddanych restrukturyzacji przemysłowej, poprzez system stypendialny dla uczniów ponadgimnazjalnych szkół, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości.</p>	<p>Realizacja przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego Działania 2.2 w ramach ZPORR „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” – ogłoszenie konkursu wniosków aplikacyjnych składanych przez beneficjentów (powiaty, organy prowadzące i dotujące szkoły).</p>
<p>4. Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację</p>	<p>Przygotowanie, poprzez rozwijanie kwalifikacji społecznych i zawodowych, młodzieży z grup zagrożonych marginalizacją społeczną do podjęcia aktywnej roli na rynku pracy.</p>	<p>1. Realizacja przez Ochotnicze Hufce Pracy bloków tematycznych w ramach pozalekcyjnych zajęć wychowawczych, programów profilaktycznych, resocjalizacyjnych i edukacyjnych oraz treningów asertywności, sprawnej komunikacji.</p> <p>2. Realizacja przez Ochotnicze Hufce Pracy Projektu „Twoja wiedza – twój sukces” edycja 2005, obejmującego podprojekt „Edukacja kluczem do przyszłości”, w ramach którego zostaną podjęte działania na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej młodzieży w dwóch blokach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blok 1 – Kształcenie: moduł lingwistyczny, informatyczny, rynku pracy i moduł zawodowy, • Blok 2 – Wychowanie: moduł integracyjny, psychoterapeutyczny, edukacyjno-społeczny.

WYTYCZNA NR 9. – ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE

Zadanie	Cel	Realizowane działania
<p>Eliminowanie nielegalnego zatrudnienia lub nielegalnej innej pracy zarobkowej</p>	<p>Ograniczenie nielegalnego zatrudnienia lub innej nielegalnej pracy zarobkowej, o której mowa w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p>	<p>Realizacja przez Wydział Polityki Społecznej – Oddział Kontroli Legalności Zatrudnienia działań ukierunkowanych na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • legalizację zatrudnienia, • zwrot nielegalnie pobranych zasiłków i świadczeń, • kierowanie wniosków o ukaranie osób łamiących przepisy prawa pracy.

Zadanie	Cel	Realizowane działania
1. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa	Dostosowywanie mieszkańców wsi do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowanie ich do znalezienia zatrudnienia poza sektorem rolnym na obszarach wiejskich	Działanie 2.3 ZPORR „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa” obejmujące następujące formy wsparcia mieszkańców obszarów wiejskich : <ul style="list-style-type: none"> • subsydiowanie zatrudnienia, • szkolenia i kursy zawodowe, • krajowe pośrednictwo pracy, • informacja zawodowa, • usługi doradcze, w tym Indywidualne Plany Działań.
2. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy.	Podniesienie innowacyjnego potencjału regionów dla zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw.	Realizacja projektów wpisujących się w Regionalną Strategię Innowacji Województwa Świętokrzyskiego, opartych na współpracy pomiędzy sektorem „Badania i Rozwój” a przedsiębiorstwami. Integralną częścią zadania będzie rozwijanie systemu komunikacji i wymiany informacji oraz udzielanie wsparcia na działalność naukową. Zadanie będzie realizowane w ramach Działania 2.6 ZPORR.
3. Rozwój umiejętności zawodowych osób dorosłych powiązany z potrzebami rynku pracy i zwiększenie możliwości kształcenia ustawicznego.	Zwiększenie mobilności zawodowej dorosłych i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy, a także lepsze dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb mieszkańców oraz do wymogów regionalnego rynku pracy, z uwzględnieniem monitoringu regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji.	Podwyższanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych pracowników odbywać się będzie w ramach Działania 2.1 ZPORR „Rozwój umiejętności powiązanych z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”.

IV. Współpraca partnerów lokalnych na rzecz realizacji Planu

Rozdział szczegółowo opisuje zagadnienia związane z monitorowaniem i koordynacją zadań oraz określa zakres kompetencji poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań uwzględnionych w Planie. Wskazuje ponadto na rolę Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach jako jednostki koordynującej proces wdrażania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok. W zakresie opracowania treści dokumentu, doboru kierunków realizowanych przedsięwzięć oraz ich wdrażania na lokalnych rynkach pracy, WUP w Kielcach współdziała z samorządami lokalnymi oraz instytucjami, których działalność ma wpływ na kształtowanie profilu regionalnej polityki zatrudnienia.

Podmioty realizujące i sprawozdające realizację
poszczególnych wytycznych Planu

Lp.	Wytyczna	Zadanie	Podmiot realizujący i sprawozdający
1.	Aktywne i zapobiegawcze działania dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo	Aktywizacja zawodowa młodzieży.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy
		Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy
		Doskonalenie i rozwój instrumentów i instytucji rynku pracy.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, gminne centra informacji, Ochotnicze Hufce Pracy
		Podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, gminne centra informacji, Ochotnicze Hufce Pracy
		Nowe metody finansowania usług pośrednictwa pracy.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy

2.	Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość	Wsparcie przedsiębiorstw w podejmowaniu inwestycji.	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, EPRD Biuro Polityki Gospodarczej
		Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające.	i Rozwoju Regionalnego, Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa, organizacje pozarządowe, urząd marszałkowski
		Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i doręczeniowych.	urząd marszałkowski, samorządy powiatowe
		Promocja przedsiębiorczości – wsparcie dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw.	EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego, urząd marszałkowski, samorządy gminne, Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa
		Podnoszenie konkurencyjności potencjału adaptacyjnego w sektorze MSP województwa świętokrzyskiego poprzez doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr.	EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego, Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa, instytucje szkoleniowe
3.	Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy	Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki.	Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa, kuratorium oświaty, jednostki szkolące, przedsiębiorcy, wyższe uczelnie
		Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, organizacje pozarządowe, instytucje szkoleniowe
		Wdrożenie systemu EURES.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy
		Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz systemu prognozowania popytu na pracę.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, urząd statystyczny, powiatowe urzędy pracy
		Monitorowanie lokalnych rynków pracy.	

4.	Promowanie rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie	Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, samorządy powiatowe i gminne, instytucje edukacyjne, centra kształcenia ustawicznego, szkoły wyższe
		Rozwijanie standardów kwalifikacji zawodowych.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, urząd marszałkowski, instytucje edukacyjne
		Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, centra kształcenia ustawicznego, instytucje edukacyjne, kuratorium oświaty, uczelnie wyższe
		Podwyższenie jakości edukacji stosownie do potrzeb rynku pracy	urząd marszałkowski, kuratorium oświaty, Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach
		Realizacja kursów zawodowych wyposażających beneficjentów w kwalifikacje zgodne z wymogami rynku pracy	Ochotnicze Hufce Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, jednostki szkoleniowe
5.	Zwiększenie podaży siły roboczej i wspieranie aktywnego starzenia się	Aktywizacja zawodowa ludności wiejskiej.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, urząd marszałkowski, ośrodki doradztwa rolniczego, izby rolnicze
		Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, jednostki szkoleniowe, organizacje pozarządowe
6.	Równość kobiet i mężczyzn	Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, jednostki szkoleniowe, organizacje pozarządowe, Ochotnicze Hufce Pracy

7.	Promocja integracji i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób w niekorzystnej sytuacji	Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, PFRON, kuratorium oświaty, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe, Ochotnicze Hufce Pracy
		Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, organizacje pozarządowe, Ochotnicze Hufce Pracy
		Uruchomienie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym.	urząd marszałkowski, samorządy powiatowe, uczelnie wyższe
		Aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, powiatowe urzędy pracy, organizacje pozarządowe, Ochotnicze Hufce Pracy
8.	Zmiana pracy nielegalnej na legalne zatrudnienie	Eliminowanie nielegalnego zatrudnienia lub nielegalnej innej pracy zarobkowej.	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki
9.	Działania dotyczące regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu	Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, Świętokrzyska Izba Rolnicza, jednostki szkoleniowe
		Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy.	urząd marszałkowski, Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii
		Rozwój umiejętności zawodowych osób dorosłych powiązany z potrzebami rynku pracy i zwiększenie możliwości kształcenia ustawicznego.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne, Ochotnicze Hufce Pracy, instytucje edukacyjne, jednostki szkoleniowe

Województwo warmińsko-mazurskie

W dniu 15 marca 2005 roku Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął uchwałę Nr XXX/411/05 w sprawie przyjęcia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia określa wojewódzką politykę w zakresie rynku pracy w roku 2005, zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 Nr 99 poz. 1001).

Zakłada się, że Plan będzie dokumentem żywym, co oznacza, że może zostać uzupełniony przez nowe inicjatywy i zadania zgłaszane w trakcie roku przez instytucje i organizacje, które włączą się do regionalnych działań na rzecz zatrudnienia.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia przedstawia głównych uczestników działań i zawiera kierunkowe wytyczne dla instytucji, organizacji oraz innych podmiotów funkcjonujących w obszarze rynku pracy.

Założenia Regionalnego Planu Działań koncentrują się na aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z województwa warmińsko-mazurskiego znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, a także na rozwijaniu aktywnych polityk rynku pracy na szczeblu regionalnym, wspieranych przez efektywną realizację sektorowych i regionalnych programów operacyjnych.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok określa kompleksowe podejście do problematyki bezrobocia, a ponadto wskazuje preferowane programy lokalne i regionalne, mające wpływ na wyrównanie lokalnych dysproporcji w zatrudnieniu, priorytetowe grupy bezrobotnych oraz innych osób wymagających wsparcia.

W pierwszej części Planu o charakterze ogólnym:

- zawarto diagnozę rynku pracy,
- określono warunki do stworzenia podstaw zwiększenia efektywności realizacji priorytetów wojewódzkiej polityki społeczno-gospodarczej,

a w szczególności: ograniczenia bezrobocia, wzrostu zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich poprzez pełną absorpcję środków finansowych z obszaru rynku pracy,

- zdefiniowano zadania samorządu województwa na rzecz zatrudnienia, a także priorytety regionalnej polityki zatrudnienia na rok 2005 z uwzględnieniem perspektywy roku 2006 oraz w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy, ujętej w Krajowym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok.

Część druga, szczegółowa stanowi załącznik w formie tabelarycznej zatytułowany: *Zadania na rzecz zatrudnienia w ramach wytycznych europejskiej strategii zatrudnienia* i zawiera:

- Zbiorcze zestawienie zadań Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia oraz instytucji i organizacji odpowiedzialnych za realizację,
- Wytyczne i Zadania przyjęte według układu Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, gdzie zapisano poszczególne działania, które będą realizowane w województwie warmińsko-mazurskim.

Działania zawarte w planie będą komplementarne z Krajowym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia na 2005 rok oraz z zapisami następujących dokumentów:

- 1) Programy operacyjne: Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich oraz Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego, a także inne programy stanowiące źródła finansowania.
- 2) Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- 3) Program Rozwoju Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2004–2006.
- 4) Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 r.
- 5) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- 6) Zasady i przepisy EURES (międzynarodowa sieć służb zatrudnienia).

Diagnoza rynku pracy województwa warmińsko-mazurskiego

Rosnąca od 1998 do 2003 roku i – mimo zarysowującego się systematycznego spadku – nadal wysoka stopa bezrobocia – oraz zmniejszający się wskaźnik zatrudnienia tj. udział osób pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, są jednym z największych problemów gospodarki regionu. Na koniec czwartego kwartału 2003 r. wskaźnik ten był mniej korzystny w porównaniu ze wskaźnikiem ogólnopolskim i wynosił odpowiednio dla kraju 44,2%, a dla województwa warmińsko-mazurskiego 42,8%, co stanowi różnicę rzędu 1,4 punktu procentowego.

Według danych z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w województwie warmińsko-mazurskim, współczynnik aktywności zawodowej tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności, na koniec badanego okresu ukształtował się na poziomie 55% i był niższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 1,0%. Dla Polski wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 54,8% i w stosunku do identycznego wskaźnika regionu był niższy o 0,2 punktu procentowego.

Średnie wynagrodzenia w prawie wszystkich sekcjach są znacznie niższe w województwie niż w kraju z wyjątkiem sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz edukacja, a także ochrona zdrowia i opieka społeczna gdzie wynagrodzenia są bliskie średniej krajowej. Równie niekorzystnie przedstawia się sytuacja w kwestii zróżnicowania przeciętnych miesięcznych dochodów na osobę w gospodarstwach domowych. W regionie dochody te uzyskiwane z pracy najemnej kształtują się na poziomie 75% średniego poziomu dla Polski, z gospodarstw rolnych na poziomie 98%, ze świadczeń społecznych również 98% i jedynie z pracy na własny rachunek dochody w województwie są wyższe od przeciętnych w kraju o 13%.

Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim należy do najtrudniejszych w kraju, zarówno pod względem popytu jak i podaży pracy. Wpływa na to strukturalny charakter bezrobocia, wynikający z obszarów typowo rolniczych, obciążonych upadkiem państwowych gospodarstw rolnych, a także monokulturowego profilu uprzemysłowienia i związanym z tym niedostosowaniem struktury kształcenia zawodowego kadr do potrzeb reformowanej gospodarki.

Stopa bezrobocia, jaką odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim na koniec grudnia 2004 roku wynosząca 29,2%, potwierdza tezę o wyższym zagrożeniu bezrobociem regionu niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano w tym czasie stopę bezrobocia na poziomie 19,1%.

W województwie warmińsko-mazurskim odnotowuje się duże zróżnicowanie przestrzenne w natężeniu bezrobocia. Poza aglomeracją olsztyńską, gdzie stopa bezrobocia jest niska i wynosi 11,0%, w kilkunastu powiatach jest ponad trzykrotnie wyższa. Rozpiętość między najniższym i najwyższym wskaźnikiem stopy bezrobocia w województwie wynosi ponad 30 pkt. procentowych.

Wnioski i rekomendacje

Na podstawie diagnozy rynku pracy województwa warmińsko-mazurskiego oraz przeprowadzonej analizy SWOT, to jest oceny mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla obszaru rynku pracy uporządkowanego w agregatach: *Zasoby ludzkie*, *Przedsiębiorczość*, *Rozwój regionalny* dokonano zabiegu uporządkowania wytycznych i powiązanych z nimi zadań przyjętych zgodnie z założeniami Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia.

Oszacowanie rangi i pozycji wytycznych pozwala na określenie priorytetów w regionalnej polityce rynku pracy, a także ustala ważność zadań realizowanych w ramach wytycznych w celu osiągnięcia zamierzonych celów zmieniających regionalny rynek pracy głównie w kierunku znacznego zmniejszenia poziomu bezrobocia, ale też uzyskania poprawy struktury zatrudnienia, zwiększenia mobilności zawodowej oraz przygotowania zasobów pracy do potrzeb aktualnego i przyszłego zapotrzebowania na pracowników.

Główne kierunki Regionalnego Planu na rzecz Zatrudnienia

Priorytety Planu zostały sformułowane w oparciu o wytyczne zawarte w Krajowym Planie Działań, uwzględniając strategię rozwoju

województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej. W szczególności Plan określa preferowane programy regionalne i projekty lokalne oraz priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.

Uwzględniając analizę SWOT, konsultacje społeczne oraz uwarunkowania regionalne ustalono, iż priorytetowymi grupami bezrobotnych będą:

- młodzież,
- długotrwale bezrobotni do 24 miesiąca,
- osoby w wieku powyżej 50 roku życia,

ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych z terenów wiejskich i kobiet.

W zakresie generalnego kierunku działania, jakim jest zwiększenie szans zatrudnienia podejmowane będą działania zmierzające do zwiększenia oferty aktywnych programów rynku pracy. Nacisk zostanie położony na indywidualizację usług, a także na wzrost osób uczestniczących w programach aktywizujących, przede wszystkim w szkoleniach i stażach zawodowych oraz subsydiowanym zatrudnieniu.

Główne kierunki polityki rynku pracy w roku 2005

- 1) Zapobieganie przechodzeniu w stan długotrwałego bezrobocia.
- 2) Podniesienie aktywności bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.
- 3) Intensyfikacja pracy służb zatrudnienia tak, aby każdy nowo rejestrujący się bezrobotny w okresie 6 miesięcy otrzymał propozycję pracy, pracy subwencjonowanej, przekwalifikowania lub został objęty inną formą wsparcia przewidzianą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- 4) Wzmocnienie współpracy z przedsiębiorstwami w kierunku tworzenia miejsc pracy i pozyskiwania ofert pracy. Wzmocnienie aktywnego pośrednictwa pracy.
- 5) Rozszerzenie poradnictwa zawodowego i doradztwa zawodowego dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

- 6) Dialog społeczny, partnerstwo lokalne i współpraca między instytucjami rynku pracy, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie.
- 7) Rozwój edukacji ustawicznej, zwiększenie kompetencji i kwalifikacji bezrobotnych i zatrudnionych.

W stosunku do grupy bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym bezrobotnych powyżej 24 miesięcy i niepełnosprawnych, będą stosowane głównie instrumenty określone w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich:

- działanie 1.5. „Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka”,
- działanie 1.4. „Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”,

a także instrumenty wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Priorytetowe programy regionalne

- 1) Programy i projekty wspierające inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.
- 2) Projekty i programy ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób młodych, długotrwale bezrobotnych, w wieku powyżej 50 lat i niepełnosprawnych.
- 3) Projekty i programy zwiększające potencjał służb zatrudnienia i instytucji rynku pracy zmierzające do poprawy obsługi bezrobotnych.
- 4) Projekty i programy umożliwiające przywracanie osób wykluczonych społecznie na rynek pracy.
- 5) Projekty i programy ukierunkowane na wzrost kwalifikacji kadr (pracujących).
- 6) Programy związane z reorientacją zawodową osób zwalnianych z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy.
- 7) Projekty i programy dla osób odchodzących z rolnictwa.

- 8) Projekty i programy tworzące system wsparcia dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
- 9) Przygotowanie programowe do budowy systemu monitoringu i analiz edukacji dla potrzeb i oczekiwań rynku pracy.
- 10) Wsparcie instytucji i organizacji realizujących zadania ważne dla regionalnego rynku pracy i jego otoczenia oraz modernizowania systemu gospodarki województwa np. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Spółki Wodne, itp.

Cele do osiągnięcia

Przyjmuje się, że efektem realizowanych programów będzie:

- 1) Zmniejszenie o 5%, tj. o około 8 000 liczby bezrobotnych.
- 2) Osiągnięcie wskaźnika efektywności programów rynku pracy finansowanych z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego na poziomie, co najmniej 35%.

Kryteria dla uzyskania wsparcia

Podstawowym kryterium wsparcia projektów zgłoszonych do realizacji, będzie zgodność z Regionalnym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia oraz kryteriami szczegółowymi określonymi w dokumentacji poszczególnych programów, a także z powiatowymi programami promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącymi część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie z przeprowadzonymi uprzednio analizami (rangowanie wytycznych i zadań oraz analiza SWOT) podstawowymi kryteriami wsparcia będą:

- 1) Wykorzystanie partnerstwa w realizacji projektów, w szczególności partnerstwa pomiędzy sektorami – samorząd – pracodawcy – edukacja – uczelnie wyższe.
- 2) Tworzenie, a następnie wspieranie regionalnego systemu wymiany informacji i analiz rynku pracy i edukacji.

- 3) Wspieranie innowacyjności firm i rozwoju kadr.
- 4) Promocja edukacji przez całe życie.
- 5) Nakierowanie na przeciwdziałanie bezrobociu szczególnie wśród młodzieży.
- 6) Wspieranie postaw przedsiębiorczych.
Kryteriami dodatkowymi udzielenia wsparcia będą:
  - stopień zaangażowania partnerów społecznych,
  - kompleksowość zastosowanych rozwiązań,
  - efektywność,
  - trwałość projektu,
  - innowacyjność.

Finansowanie programów

Głównym źródłem finansowania projektów będzie Fundusz Pracy, środki Europejskiego Funduszu Społecznego dostępne w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich i Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego, a także środki PHARE 2002 RZL, środki innych programów operacyjnych, w tym Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw oraz środki innych firm, instytucji i organizacji.

Nakłady na aktywne programy rynku pracy zwiększą się o 39,7%, w stosunku do ubiegłego roku. Z przekazanej na rok 2005 przez Ministra Gospodarki i Pracy kwoty środków Funduszu Pracy w wysokości 109 324,1 tys. zł – 30%, to jest 32 797,2 tys. zł pozostawia się do dyspozycji samorządu województwa na finansowanie programów regionalnych, w tym współfinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego 80% rezerwy tj. 26 237,8 tys. zł.

Zakłada się, iż z dostępnych instrumentów służących reintegracji zawodowej skorzysta ponad 32 tys. beneficjentów.

Przewiduje się, na podstawie prognoz przedstawionych przez powiatowe urzędy pracy, że spośród instrumentów przeciwdziałania bezrobociu najczęściej stosowane będą:

- 1) Staże (ponad 20% ogółu wydatków z FP).
- 2) Roboty publiczne (19%).

- 3) Prace interwencyjne (17,6%).
- 4) Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (7,8%).
- 5) Dotacje dla bezrobotnych na wsparcie działalności gospodarczej (11,3%).
- 6) Szkolenia (6,0%).

Szczegółowe informacje dotyczące realizowanych programów znajdują się w części tabelarycznej Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2005.

Monitorowanie i koordynowanie działań oraz sprawozdawanie

Koordynowanie wykonywania zadań Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia polegać będzie na udzielaniu niezbędnych informacji realizatorom zadań w zakresie projektów realizowanych przez inne podmioty oraz wskazywaniu źródeł i sposobów finansowania projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W celu zapewnienia sprawnego przebiegu monitorowania i ewaluacji RPD, zarząd województwa powoła komitet monitorujący.

Zjawiska i procesy zachodzące na regionalnym rynku pracy monitorowane będą poprzez obserwację następujących wskaźników

1. Stopa bezrobocia
2. Poziom bezrobocia
3. Napływ do bezrobocia
4. Odpływ z bezrobocia
5. Wskaźnik płynności rynku pracy
6. Oferty pracy
7. Podjęcia pracy
8. Staże i przygotowania zawodowe w miejscu pracy
9. Pracujący
10. Wskaźnik zatrudnienia
11. Udział grup ryzyka w strukturze regionalnego bezrobocia
  - młódzież
  - długotrwale bezrobotni

- kategoria wiekowa powyżej 50 roku życia
- bezrobotni zamieszkali na wsi
- kobiety

12. Wydatki z Funduszu Pracy

13. Wydatki z Europejskiego Funduszy Społecznego

14. Wydatki z Funduszu PHARE

Województwo wielkopolskie

Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2005 rok jest dokumentem mającym na celu określenie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich; powstał w efekcie prac Zespołu ds. Opracowania Planu. W skład zespołu weszli przedstawiciele instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy, bezrobocia, wspierania przedsiębiorczości, pomocy społecznej oraz edukacji.

Bazę dla zaplanowanych w Wielkopolsce działań stanowiła diagnoza sytuacji na rynku pracy w województwie wielkopolskim, zawierająca w szczególności analizę struktury bezrobocia, charakterystykę rynku pracy, określenie sytuacji ekonomicznej regionu, określenie sytuacji edukacyjnej regionu oraz prognozy.

Do realizacji zaplanowano zadania w dziewięciu obszarach tematycznych wyznaczonych przez Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia.

Aktywne i zapobiegawcze działania dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo

W celu identyfikacji potrzeb i trudności młodych ludzi na rynku pracy, przeprowadzone zostanie badanie ankietowe wśród tej grupy osób bezrobotnych. Wyniki badania zawarte zostaną w ocenie sytuacji absolwentów szkół ponadpodstawowych województwa wielkopolskiego na rynku pracy, której celem jest pomoc przy planowanych zmianach w programach nauczania w szkołach ponadpodstawowych. Podobnemu celowi służyć będzie, dokonywana corocznie przez kuratorium oświaty analiza kierunków kształcenia i rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.

Projekty realizowane na terenie województwa wielkopolskiego w ramach SPO RZL *Działania 1.2. „Perspektywy dla młodzieży”* oraz ZPORR *Działania 2.1. „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości”* umożliwią bezrobotnej młodzieży

zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez staże, praktyki zawodowe lub przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

W ramach Działania 1.5. SPO RZL „Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wspieranie grup szczególnego ryzyka” realizowany będzie projekt: „Twoja Wiedza – Twój Sukces” *Edukacja kluczem do przyszłości*. Podstawowym zadaniem tego projektu jest integracja społeczna i zawodowa młodzieży z grup zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

W ramach programu „Pierwsza Praca” przeprowadzona zostanie trzecia edycja konkursu o grant Ministra Gospodarki i Pracy na tworzenie szkolnych ośrodków kariery. Przewiduje się utworzenie dziesięciu SzOK-ów.

W celu identyfikacji potrzeb i trudności osób długotrwale bezrobotnych, w 2005 roku przeprowadzone zostanie badanie ankietowe wśród tej grupy. Wyniki ujęte zostaną w ocenie sytuacji osób długotrwale bezrobotnych z terenu województwa wielkopolskiego na rynku pracy, której zadaniem jest określenie zakresu działań, jakie należy podejmować na rzecz tej grupy bezrobotnych oraz na planowanie działań aktywizujących w powiatach o największym odsetku zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych.

Kontynuowane będą wojewódzkie programy aktywizujące osoby długotrwale bezrobotne „**Rowy**” i „**Lepsza droga**”. Programy te, zakładając wykonywanie prac na rzecz społeczności lokalnych, pozwolą na uzyskanie środków finansowych na utrzymanie najuboższym, a ponadto będą miały wpływ na ograniczenie marginalizacji społecznej osób długotrwale bezrobotnych i ich powrót do czynnego życia zawodowego.

W ramach **Działania 1.3. SPO RZL „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”** realizowane będą działania obejmujące pomoc w poszukiwaniu pracy oraz szkoleniach zawodowych. Aktywizowaniu osób długotrwale bezrobotnych sprzyjać będzie także zawieranie kontraktów socjalnych.

W zakres działań na rzecz doskonalenia instrumentów i instytucji rynku pracy województwa wielkopolskiego będą wchodzić zadania wspierające zarówno publiczne, jak i niepubliczne instytucje rynku pracy. Pośrednicy pracy i doradcy zawodowi publicznych służb zatrudnienia będą zobligowani w 2005 roku do uzyskania licencji zawodowych. Mając na względzie dbałość o poziom usług świadczonych przez instytucje rynku pracy kuratorium oświaty kontynuować będzie przyznawanie akredytacji placówkom

i ośrodkom prowadzącym kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych. Instytucje szkoleniowe rejestrować się będą w ewidencji wpisów do rejestru instytucji szkoleniowych prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Aktywizacja społeczności lokalnych realizowana będzie także poprzez uczestnictwo Samorządu Województwa Wielkopolskiego w Modelu Partnerstwa Lokalnego – programie skierowanym do osób i społeczności lokalnych w celu ich aktywizacji w pokonywaniu trudności wynikających z tempa zmian gospodarczych i występujących problemów społecznych, w tym bezrobocia.

Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość

Podstawowe założenia dotyczące wspierania przedsiębiorczości w województwie wielkopolskim zostały sformułowane w *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego* zakładającej:

- zwiększanie aktywności zawodowej ludności w szczególności poprzez poszerzenie stopnia rozwoju usług,
- zwiększenie wartości kapitału ludzkiego na jednostkę produktu, poprzez wzrost pracy intelektualnej,
- lepsze łączenie pracy z edukacją,
- obniżenie podatków dla pracodawców tworzących miejsca pracy,
- zmiana zasad zatrudnienia – sprzyjanie wzrostowi możliwości legalnego zatrudnienia częściowego, okresowego,
- motywowanie ludzi do aktywności i przedsiębiorczości.

Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy

Realizacja zadania polegać będzie na przygotowaniu osób zagrożonych utratą zatrudnienia do samodzielnego i aktywnego poszukiwania pracy na regionalnym rynku pracy w oparciu o nowo nabyte kwalifikacje i umiejętności. Realizowane będzie także *Działanie 2.4. ZPORR „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”*.

Kolejnym elementem wspierającym mobilność na rynku pracy będzie wdrażanie sieci EURES. Planowane na rok 2005 działania w tym zakresie, to współpraca z partnerami rynku pracy, przeprowadzenie działań marketingowych skierowanych do pracodawców, a także udostępnienie osobom poszukującym pracy materiałów informacyjnych, dotyczących funkcjonowania sieci EURES.

Działania podejmowane przez samorząd województwa w celu ograniczenia barier komunikacyjnych związanych z dojazdami do i z miejsc pracy związane są przede wszystkim z organizowaniem i dofinansowaniem pasażerskich przewozów regionalnych na terenie Wielkopolski. Kolejowa komunikacja pasażerska ma być utrzymana na wszystkich czynnych obecnie odcinkach sieci kolejowej w Wielkopolsce.

Jednym z zadań w zakresie działań przystosowawczych jest korelacja kierunków kształcenia i szkolenia bezrobotnych i osób poszukujących pracy z potrzebami rynku pracy w województwie wielkopolskim. W ramach realizacji zadania zakłada się coroczne przygotowanie raportu na temat zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Polepszenie jakości usług rynku pracy w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy i zdobytą wiedzę dotyczącą popytu i podaży pracy realizowane będzie poprzez opracowywanie oceny sytuacji na rynku pracy poszczególnych kategorii bezrobotnych oraz analizy ogólnej sytuacji na wielkopolskim rynku pracy.

Promowanie rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie

W zakresie doskonalenia systemu informacji o kształceniu ustawicznym planowana jest kontynuacja corocznej publikacji Kuratorium Oświaty *Informator dla kandydatów do szkół dla młodzieży i dla dorosłych województwa wielkopolskiego*, który przekazany zostanie bezpłatnie do wszystkich szkół. Ponadto planowane jest stworzenie bazy danych o jednostkach prowadzących kształcenie ustawiczne zarówno w formach szkolnych, jak i pozaszkolnych. Planowane jest także stworzenie sieci placówek umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy ogólnej i kwalifikacji

zawodowych w formach pozaszkolnych. Ponadto zakłada się inspirowanie uczelni wyższych do otwierania nowych kierunków kształcenia na studiach podyplomowych, w tym nauczania na odległość.

Rozwijaniu standardów kwalifikacji zawodowych służyć będzie nadzór pedagogiczny nad kształceniem zawodowym, pełniony przez wizytatorów kuratorium oświaty.

Planowana jest także współpraca z przedsiębiorstwami i szkołami w celu wprowadzenia do szkół nowych zawodów. Zakłada się również całoroczne analizowanie potrzeb rynkowych w zakresie kształcenia zawodowego w jednostkach podległych samorządowi województwa.

W ramach modernizacji i wzbogacenia oferty programowej kształcenia ustawicznego poprzez tworzenie programów modułowych zakładane jest upowszechnianie wiedzy dotyczącej programów modułowych w ośrodkach doskonalenia nauczycieli i dokształcanie nauczycieli w tym zakresie.

Zwiększanie dostępu do edukacji realizowane będzie poprzez wydawanie przez kuratora oświaty opinii w zakresie tworzonej przez organy prowadzące sieci szkół. Ponadto, w ramach działań podejmowanych przez samorząd województwa, planowane jest utworzenie multimedialnych centrów kształcenia w oparciu o ośrodki doskonalenia nauczycieli i centra kształcenia praktycznego i pozyskanie na nie środków z programów ZPORR.

Planowane jest także między innymi stworzenie bazy danych placówek edukacyjnych województwa wielkopolskiego, upowszechnianie kształcenia w zakresie technologii ICT wśród nauczycieli, jak również wspieranie projektów zatrudniania nauczycieli języków obcych pochodzących z zagranicy.

Zwiększenie podaży siły roboczej i wspieranie „grup ryzyka”

W ramach zwiększenia podaży siły roboczej i wspierania „grup ryzyka” nadzorowana będzie realizacja projektów w ramach **Działania 2.3. ZPORR, „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”**. Uzupełnieniem działań na rzecz ludności zamieszkałej na wsi będzie projekt **„Zaplanuj swoją karierę”**, którego celem jest aktywizacja zawodowa młodzieży z terenów byłych pegeerów zagrożonej strukturalnym bezrobociem.

Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia odbywać się będzie przede wszystkim poprzez realizację programu „50+”. Podjęte zostaną działania zmierzające do podniesienia wskaźnika zatrudnienia wśród bezrobotnych mieszkańców Wielkopolski w wieku powyżej 50 lat w formach i kierunkach ustalonych przez program.

Równość kobiet i mężczyzn

W ramach wyrównywania szans kobiet na rynku pracy planuje się między innymi przeprowadzenie badania ankietowego wśród bezrobotnych kobiet. Zebrane informacje posłużą do przygotowania bloku szkoleniowego odpowiadającego rzeczywistym potrzebom zarówno bezrobotnych kobiet, jak i rynku pracy. Przygotowane zostaną materiały informacyjne promujące aktywne poszukiwanie pracy oraz samozatrudnienie kobiet. Planowane jest także zorganizowanie konferencji przedstawiającej rezultaty kampanii informacyjnej wśród bezrobotnych kobiet. Zakłada się także nawiązanie współpracy z partnerstwami utworzonymi w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

Głównym działaniem w ramach promocji antydyskryminacyjnych przepisów prawa pracy będzie przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej praw kobiet jako pracowników. Opracowane materiały udostępniane będą w instytucjach rynku pracy, a także w siedzibach zrzeszeń pracodawców, organizacji pozarządowych zajmujących się tematyką kobiecą.

Promocja integracji i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób w niekorzystnej sytuacji

W ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych planuje się podniesienie poziomu poradnictwa zawodowego, organizację szkoleń dla osób niepełnosprawnych na rynku pracy oraz zwiększenie wiedzy wśród pracodawców na temat zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Działania z zakresu wyrównania szans młodzieży narażonej na społeczną marginalizację planuje się przyznawanie stypendiów dla uczniów

i studentów o utrudnionym starcie edukacyjnym. W 2005 roku rozdysponowane zostaną stypendia Marszałka Województwa Wielkopolskiego oraz stypendia z EFS, Priorytet II, Działanie 2.2. ZPORR. Prócz tego zorganizowana zostanie kampania informacyjna z zakresu doradztwa zawodowego oraz możliwości podjęcia aktywności na wielkopolskim rynku pracy dla tej grupy.

Działania na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej młodzieży zagrożonej marginalizacją podejmowane będą także przez Ochotniczy Hufiec Pracy, między innymi w ramach projektów, **Równy start, Szansa 13–18, Szansa 18–24** oraz programów profilaktycznych i resocjalizacyjnych, przedsięwzięć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

Zmiana pracy nielegalnej na legalne zatrudnienie

Zadanie eliminowania nielegalnego zatrudnienia jest realizowane na szczeblu województwa przez Oddział Kontroli Legalności Zatrudnienia Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego. Prowadzone przez Oddział działania będą w 2005 roku kontynuowane i w przypadku zwiększenia liczby zespołów kontrolnych intensyfikowane.

Działania dotyczące regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu

W województwie wielkopolskim została opracowana **Regionalna Strategia Innowacji**, której zadaniem jest stworzenie środowiska sprzyjającego innowacyjności poprzez wspieranie powstawania i rozwoju firm innowacyjnych, tworzenie nowoczesnych technologii w sektorach B+R i ich komercjalizacja oraz budowanie płaszczyzn współpracy sektora nauki. Wśród 34 akcji zgłoszonych do realizacji w ramach *Planu Działań Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2004–2006* prawie wszystkie oddziaływać będą na likwidację lokalnych stref zwiększonego bezrobocia.

Na podstawie opisanych powyżej działań sformułować można podstawowe priorytety, na realizacji których powinna skupić się polityka rynku pracy w województwie wielkopolskim. Do priorytetów tych należą:

- podejmowanie zintegrowanych działań instytucji rynku pracy oraz partnerów społecznych na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo,
- dostosowanie do zmian na rynku pracy, w szczególności poprzez reorientację zawodową osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi oraz mieszkańców terenów wiejskich,
- kształcenie i wychowanie młodzieży w celu aktywizacji zawodowej,
- aktywizacja zawodowa osób powyżej 50 roku życia,
- wspieranie w kształceniu i podejmowaniu zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- propagowanie zasady równości kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu,
- współpraca pomiędzy instytucjami rynku pracy a instytucjami edukacyjnymi, dotycząca informacji na temat korelacji kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy,
- współdziałanie służb zatrudnienia oraz pozostałych instytucji polityki społecznej w celu zapewnienia osobom bezrobotnym kompleksowego wsparcia,
- wspieranie przedsiębiorczości.

Zakłada się, że realizacja powyższych priorytetów zapewni utrzymanie tendencji spadkowej, jaka od 2002 roku utrzymuje się w poziomie bezrobocia i pozwoli na osiągnięcie w końcu 2005 roku stopy bezrobocia w wysokości poniżej 16%.

Województwo zachodniopomorskie

1. Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (RPD) został opracowany na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.
2. Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia został podzielony na cztery rozdziały:
  - **Wprowadzenie** – obejmujące istotę planu, metody i etapy powstania oraz opis zastosowanej metody wypracowania dokumentu;
  - **Aktualna sytuacja na rynku pracy** – rozdział ten obejmuje wieloaspektową analizę regionalnego rynku pracy i jego otoczenia;
  - **Strategiczne obszary działania** – rozdział ten zwiera szczegółowo opisane wytyczne wraz z zadaniami na rzecz rynku pracy;
  - **Zarządzanie i partnerstwo** – rozdział ten obejmuje aspekty związane z zarządzaniem, wdrażaniem i monitorowaniem oraz aktualizacją RPD.
3. W opracowaniu Regionalnego Planu Działań uczestniczyły **pracujące społecznie zespoły ds. RPD: Komitet Ekspertów i Zespół Roboczy**, w skład których weszli przedstawiciele firm i organizacji bezpośrednio lub pośrednio związanych z regionalnym rynkiem pracy. Poza pracami zespołów ds. RPD przeprowadzono szeroko zakrojone konsultacje społeczne. Proces konsultacji społecznych do Regionalnego Planu Działań opierał się m.in. na **badaniach ankietowych**. Kwestionariusz badań składał się z dwóch głównych bloków tematycznych: pierwszego określającego sytuację na zachodniopomorskim rynku pracy oraz drugiego będącego tzw. kartą zgłoszenia zadania do Regionalnego Planu Działań. Oprócz tego przeprowadzono warsztaty z udziałem Zespołu Roboczego.
4. **Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej** w województwie zachodniopomorskim ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynku pracy pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- **Aktywizacja zawodowa i szybkie wdrażanie na rynek pracy absolwentów.** Bardzo niepokojącym zjawiskiem są wysokie wskaźniki bezrobotnej młodzieży, a w szczególności absolwentów. Świadczy to niewątpliwie o słabości systemu edukacji i jego niedostosowaniu do potrzeb współczesnego rynku. Prawdopodobnie jest to efektem małej elastyczności systemu edukacji i brakiem informacji na temat potrzeb i oczekiwań rynku pracy. Obecnie decyzje dotyczące kierunków kształcenia podejmowane są przez właścicieli i zarządców szkół intuicyjnie. Najwyższą stopę bezrobocia wykazuje przedział wiekowy od 25 do 34 roku życia. Od kilku lat maleje wskaźnik bezrobocia w grupie wiekowej 15–24 lata, prawdopodobnie ze względu na fakt podejmowania przez osoby z tej grupy dalszego kształcenia. Osoby te wchodzi na rynek pracy po studiach w wieku 24–25 lat, co znajduje odbicie we wskaźnikach – od kilku lat stopniowo rośnie wskaźnik bezrobotnych osób z wykształceniem wyższym. Działania skierowane do tej grupy powinny polegać na stwarzaniu możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego, tak, aby ich oferta pracy była atrakcyjniejsza dla przyszłego pracodawcy. Bardzo ważnym zadaniem powinno być inicjowanie kontaktów pomiędzy bezrobotnymi absolwentami a pracodawcami, owocującymi zatrudnieniem w przyszłości.
- Ocenia się, że w województwie zachodniopomorskim brak jest nawyku przedsiębiorczości i postaw przedsiębiorczych. Potencjalni przedsiębiorcy nie wykazują odpowiedniej inicjatywy, dominują postawy bierności i oczekiwania na oferty. Dlatego też istotne jest podejmowanie działań zmierzających do **pobudzania inicjatywy i przedsiębiorczości wśród bezrobotnych absolwentów i osób starszych**. Działania te będą kontynuacją działań podejmowanych w latach poprzednich. Są one jednak bardzo ważne biorąc pod uwagę przeciwdziałanie bezrobociu wśród młodzieży oraz aktywizację zatrudnienia.
- Bardzo ważnym celem jest **aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych**. Jak wynika z prezentowanych analiz, wskaźnik osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy jest w województwie zachodniopomorskim bardzo wysoki i od kilku lat wzrasta. Osoby te w celu przywrócenia ich na rynek pracy wymagają specjalnych programów i dużych nakładów finansowych. Długotrwale bezrobocie

owocuje także niepożądanymi skutkami społecznymi. Jak wskazują wyniki badań, w grupie długotrwale bezrobotnych dominują osoby o niskim poziomie wykształcenia lub nieposiadające wykształcenia, zamieszkujący najczęściej wsie i małe miasteczka. Działania skierowane do osób długotrwale bezrobotnych powinny skupiać się na ich doksztalcaniu i zachęcaniu do mobilności i elastyczności na rynku pracy. Bardzo ważnym zadaniem w tej grupie zawodowej jest pomoc psychologiczna, wręcz niezbędna do ich prawidłowego funkcjonowania na rynku pracy.

- **Ważnym celem powinna być aktywizacja bezrobotnych kobiet.** Kobiety stanowią większą grupę bezrobotnych niż mężczyźni. Jak wynika z badań, liczba kobiet w województwie zachodniopomorskim przyrasta, mówi się zatem o rosnącym wskaźniku feminizacji. Wyniki prowadzonych analiz wskazują, że aktywność zawodowa kobiet wzrasta po 34 roku życia, dlatego też działania powinny być skierowane głównie do tej grupy wiekowej.
- **Bardzo ważnym kierunkiem podejmowanych działań jest aktywne wspieranie** inicjatyw partnerstwa lokalnego na rzecz zatrudniania oraz **wszelkiej współpracy pomiędzy sektorem edukacji, pracodawcami oraz instytucjami rynku pracy.** Działania te traktowane są jako szansa na poprawę sytuacji na rynku pracy. Skuteczność programów, a tym samym szansa dla rynku pracy zależą od współpracy i wymiany informacji pomiędzy instytucjami takimi jak: szkoły, uczelnie, przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy, samorząd. Współpraca w ramach programów partnerstwa lokalnego traktowana jest jako jeden z najbardziej efektywnych sposobów na rozwiązywanie przez lokalne społeczności problemów. Wydaje się, że to właśnie publiczne instytucje rynku pracy są szczególnie predysponowane do inicjowania współpracy pomiędzy edukacją, firmami, bezrobotnymi. Rozwój programów partnerstwa lokalnego może przyczynić się do zniwelowania wielu potencjalnych zagrożeń, do których należą: brak współpracy pomiędzy uczelniami a przedsiębiorstwami, brak współpracy pomiędzy firmami a IRP, brak współpracy i partnerstwa pomiędzy urzędami a firmami. Warto w tym celu wykorzystać potencjał, jakim jest duża świadomość i wola współpracy pomiędzy IRP.

- **Podejmowanie działań związanych z budowaniem wizerunku profesjonalnych i budzących społeczne zaufanie instytucji.** Jest to bardzo ważny czynnik, który może przyczynić się do większego zainteresowania współpracą ze strony pracodawców. Współpraca ta powinna się zatem przyczynić do eliminowania takiego zagrożenia jakim jest brak zaufania ze strony pracodawców do IRP.
- Sprostanie wymogom współczesnego rynku i działań związanych ze zwiększaniem zatrudnienia wymagać będzie **budowy kompleksowego i wiarygodnego systemu badań i analiz dającego pełny obraz rynku pracy.** System taki jest niezbędny w procesie oddziaływania na rynek pracy i realizacji postawionych celów. Obecnie posiadana informacja jest niepełna i nie daje możliwości pozyskania informacji potrzebnych do pogłębiania analiz rynku pracy i zwiększania trafności wyznaczania celów, podejmowania decyzji, monitorowania wskaźników.
- **Bardzo ważnym zadaniem stojącym przed urzędami pracy będzie wykorzystanie szansy, jaką są fundusze pomocowe.** Zadanie to wymaga zaangażowania odpowiedniej klasy specjalistów. W obliczu niewielkiej grupy wykwalifikowanych kadr urzędów pracy, realizacja tego zadania może być zagrożona. Należy jednak podkreślić, że pozyskanie funduszy na różnorodne formy działań dla bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem oraz innych podmiotów rynku pracy są najistotniejszym czynnikiem powodzenia realizacji założeń RPD.
- **Podejmowanie działań zmierzających do zwiększania elastyczności i mobilności oraz wzrostu przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem w powiatach wykazujących wysokie wskaźniki bezrobocia.** Jedną z cech województwa zachodniopomorskiego jest duże regionalne zróżnicowanie pod względem stopy bezrobocia (od ok. 15% w Szczecinie, poprzez ok. 22% w powiecie polickim do ponad 42% w powiecie łobeskim). Zrównoważony rozwój jest jedną z istotnych wytycznych europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych. Dlatego też jednym z ważnych celów jest podejmowanie działań zmierzających do aktywizowania bezrobotnych z regionów, w których bezrobocie jest najwyższe. Pierwszy kierunek aktywizacji powinien być zgodny z wykorzystaniem endogenicznych zasobów regionu, które pozwalają na rozwinięcie takich gałęzi usług jak turystyka i agroturystyka. Wskazane jest rów-

- niez podjęcie działań zmierzających do zwiększania mobilności bezrobotnych i poszukiwania pracy w rejonach o mniejszym bezrobociu. Jest to ważny cel z powodów narastających problemów społecznych i socjalnych w tym rejonie (np. dziedziczenie bezrobocia).
- Ważnym celem jest **zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych deklarujących chęć do pracy**. Działania te powinny zmierzać do tworzenia nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych oraz do dokształcania osób niepełnosprawnych stwarzając im szanse na podjęcie pracy.
  - **Zwiększanie świadomości pracodawców z regionu związanej z opłacalnością inwestycji w kapitał ludzki**. Jedną ze słabych zidentyfikowanych stron rynku pracy województwa zachodniopomorskiego jest niska świadomość inwestycji w kapitał ludzki. Jest to związane z brakiem rozwijania strategii zatrudnienia, motywacji pracowników, szkoleń pracowników oraz innych działań tak charakterystycznych dla zarządzania personelem. Z pewnością świadoma polityka zatrudnienia w firmach województwa będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy województwa zachodniopomorskiego.
5. Podstawowym założeniem przyjętym przy konstruowaniu RPD jest **wzmacnianie silnych stron regionalnego rynku pracy** i wykorzystywanie pojawiających się szans przy jednoczesnym osłabianiu istniejących słabości i pojawiających się zagrożeń. Zgodnie z tak przyjętym założeniem za najważniejsze do realizacji uznano wytyczne związane z:
- Tworzeniem miejsc pracy i rozwijanie przedsiębiorczości;
  - Dostosowaniem do zmian oraz promocją zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy wśród osób pracujących i poszukujących pracy
  - Promowaniem rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie.
6. Wśród **zadań wynikających z wytycznych Krajowego Planu Działań za najważniejsze** uznano:
- Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki (wytyczna 2.1.)
  - Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające (wytyczna 1.1.).
  - Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i doreczeniowych (wytyczna 1.2.),

- Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie (wytyczna 3.1.),
- Redukcja obciążeń podatkowych i wynikających ze składek na ubezpieczenia społeczne w kosztach pracy osób najmniej zarabiających (wytyczna 4.1.),
- Zwiększenie zatrudnienia ludzi młodych (wytyczna 5.1.),
- Rozwój regionalnego systemu badań i analiz celem rozwijania edukacji i osiągnięcia konwergencji (wytyczna 2.2.).

7. Dla **powyższych wytycznych** zakładane są następujące **wyniki wdrożenia priorytetów**. Do monitorowania wyników wdrożenia przypisano propozycję wskaźników.

Poniżej w tabeli załączono uporządkowane wytyczne oraz przypisane im zadania.

Wytyczna	Zakładane wyniki wdrożenia:	Nazwa wskaźnika
1. Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość	• Rozwój instytucji wsparcia dla sektora biznesowego	• Wskaźnik przetrwania nowo utworzonych przedsiębiorstw
	• Powstanie dostępnej z poziomu powiatu sieci instytucji wspierających w sposób kompleksowy rozwój sektora MŚP.	• Wskaźnik przetrwania nowo utworzonych przedsiębiorstw
2. Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy	• Powstanie systemu badań i analiz pozwalającego uzyskać pełen obraz edukacji, na poziomie powiatu, w zakresie jakości, efektywności oraz zgodności z oczekiwaniami rynku pracy.	• <i>Przeprowadzone badania i analizy*</i>
	• Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki – wspólne inicjatywy IRP i gospodarki	• Uczestnictwo w kształceniu i szkoleniu • Inwestycje w zasoby ludzkie • Inwestowanie przez przedsiębiorstwa w szkolenie dorosłych
	• Promocja elastycznych form zatrudnienia	• Zróżnicowanie umów i układów pracy • Zmiany według rodzajów umów

3. Promowanie rozwoju kapitału ludzkiego i uczenia się przez całe życie.	• Opracowanie i wdrożenie programu promocji edukacji przez całe życie,	• Uczestnictwo w kształceniu i szkoleniu • Inwestycje w zasoby ludzkie
	• Wzmocnienie GCI jako podstawy do tworzenia lokalnych centrów edukacji na odległość	• <i>Centra edukacji na odległość*</i>
	• Budowa systemu promocji jakości edukacji ustawicznej	• Uczestnictwo w ustawicznym <u>szkoleniu zawodowym</u>
4. Zapewnienie opłacalności pracy przez środki zachęcające do zwiększania atrakcyjności pracy	• Działania wspierające rozwój zawodowy osób najniżej zarabiających	• Pracujący ubodzy
	• Opracowanie i wdrażanie nowych rozwiązań zachęcających bezrobotnych do uzyskiwania dochodów z pracy w miejsce dochodów z transferów socjalnych	• Pułapka ubóstwa • Pułapka bezrobocia
5. Aktywne i zapobiegawcze działania dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo	• Zwiększenie zatrudnienia wśród osób młodych,	• Stopa bezrobocia • Wskaźnik zatrudnienia • Usługi zapobiegawcze • Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku
	• Skrócenie czasu pozostawania osób młodych w rejestrach bezrobotnych,	• Nowy start (a) • Nowy start (b)
	• Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych przy jednoczesnym zahamowaniu napływu nowych osób do tej grupy bezrobotnych,	• Wskaźnik bezrobocia długotrwałego • Aktywizacja długotrwale bezrobotnych
	• W pierwszym roku wdrażania RPD przewiduje się również zapoczątkowanie systemowej współpracy instytucji rynku pracy w zakresie poradnictwa zawodowego.	• <i>Wspólne inicjatywy*</i> • Śledzenie losów uczestników aktywnych form
6. Promocja integracji i zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy osób w niekorzystnej sytuacji.	• Wypracowanie i wdrożenie efektywnych programów wspierających osoby samotnie wychowujące dzieci	• Oddziaływanie rodzicielstwa na zatrudnienie. • Zróżnicowanie stopy bezrobocia osób w niekorzystnym położeniu • Opieka nad dzieckiem
	• Wypracowanie i wdrożenie efektywnych programów wspierających dzieci z obszarów zdegradowanych w kontynuacji nauki i wejściu na rynek pracy	• Przedwcześnie opuszczający szkołę.
	• Opracowanie i wdrożenie pilotażowego programu „Pierwsza Praca 30+”	• Uczestnictwo w kształceniu i szkoleniu

7. Zwiększenie podaży siły roboczej i wspieranie aktywnego starzenia się	• rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich, zwiększenie ilości rejestrowanych podmiotów gospodarczych	• Powstawanie przedsiębiorstw
	• Zwiększenie aktywności osób po 50 roku życia w sektorze organizacji pozarządowych	• Średni wiek wyjścia z populacji aktywnych / siły roboczej
	• Opracowanie wdrożenie pilotażowego programu aktywizacji „młodych rencistów”	• Średni wiek wyjścia z populacji aktywnych / siły roboczej
8. Działania dotyczące regionalnych dysproporcji w zatrudnieniu.	• Zwiększenie zainteresowania kształceniem ustawicznym wśród dorosłych,	• Inwestycje w zasoby ludzkie • Uczestnictwo w ustawicznym szkoleniu zawodowym
	• Powstanie sieci partnerstwa lokalnego na poziomie powiatu	• <i>Ilość inicjatyw partnerskich*</i>
	• Wypracowanie przez powiatowe sieci partnerstwa projektów rozwoju lokalnego	• <i>Ilość projektów*</i>
	• Podniesienie innowacyjnego potencjału regionu	• Regionalne zróżnicowanie – regiony o niskim stopniu rozwoju gospodarczego
9. Zmiana pracy nielegalnej na legalne zatrudnienie.	• Ograniczenie nielegalnego zatrudnienia	• Praca nierejestrowana
	• Organizacja akcji promocyjnej pracodawców fairplay (zatrudniających legalnie)	• Praca nierejestrowana
10. Równość kobiet i mężczyzn.	• Zwiększenie zatrudnienia wśród kobiet	• Zróżnicowanie zatrudnienia według płci
	• Ułatwienie pogodzenia życia rodzinnego i zawodowego	• Oddziaływanie rodzicielstwa na zatrudnienie. • <i>Opieka nad dzieckiem</i>
	• Podjęcie działań promujących przepisy antidyskryminacyjne i promocję elastycznych form zatrudnienia	• Zróżnicowanie zatrudnienia kobiet i mężczyzn według grup wiekowych i poziomu wykształcenia

8. Podstawowym kryterium wsparcia projektów zgłaszanych do realizacji w województwie zachodniopomorskim jest zgodność z RPD, a także z powiatowym planem przeciwdziałania bezrobociu. **Za priorytetowe zadania** do realizacji zostały uznane (zadania podano w kolejności od uznanych za najistotniejsze):

- Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki (wytyczna 2.1).
- Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające (wytyczna 1.1.).
- Rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (wytyczna 1.1.).
- Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie (wytyczna 3.1.).
- Redukcja obciążeń podatkowych i wynikających ze składek na ubezpieczenia społeczne w kosztach pracy osób najmniej zarabiających (wytyczna 4.1.).
- Zwiększenie zatrudnienia ludzi młodych (wytyczna 5.1.).
- Rozwój regionalnego systemu badań i analiz celem rozwijania edukacji i osiągnięcia konwergencji (wytyczna 2.2.).

Przy wyborze projektów wskazane jest stosowanie poniższych kryteriów wsparcia (kryteria podano w kolejności od uznanych za najistotniejsze):

- Nakierowanie na przeciwdziałanie bezrobociu szczególnie wśród młodzieży (osób wchodzących na rynek pracy);
  - Wspieranie postaw sprzyjających przedsiębiorczości;
  - Stopień zaangażowania partnerów społecznych – wykorzystywanie partnerstwa w realizacji projektów w szczególności partnerstwa pomiędzy sektorami – samorząd – pracodawcy – IRP – edukacja – uczelnie wyższe;
  - Tworzenie a następnie wspieranie regionalnego systemu wymiany informacji, analiz rynku pracy i edukacji;
  - Kompleksowość zastosowanych rozwiązań;
  - Wspieranie innowacyjności firm i rozwoju kadr;
  - Promocja edukacji przez całe życie;
  - Innowacyjność;
  - Trwałość projektu.
9. **Instytucją odpowiedzialną za monitorowanie wdrażania RPD będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie** w ramach, którego zostanie powołany zespół ds. monitoringu i aktualizacji RPD. Zespół ten będzie współpracował z Zachodniopomorskim Obserwatorium Rynku Pracy

oraz Centrum Informacji i Partnerstwa Instytucji Rynku Pracy. W trakcie realizacji monitoringu zespół będzie współpracował z instytucjami realizującymi poszczególne zadania w ramach RPD oraz instytucjami współpracującymi przy realizacji RPD. Opracowane raporty będą przedstawiane do akceptacji zarządowi województwa. Aktualizacja RPD będzie odbywała się w odstępach rocznych. Podstawą do opracowania RPD na rok 2006 będzie sprawozdanie półroczne z realizacji RPD na rok 2005, sprawozdanie roczne będzie natomiast podstawą do opracowania RPD na rok kolejny.

